Универзитет у Крагујевцу
Правни факултет

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ 2018-2021

- са прилозима -

САДРЖАЈ

УВОД 5

СТАНДАРД 1. СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА
А) Опис стања, анализа и процена стандарда 1 6
Б) Анализа и процена стања с обзиром на дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 8
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 8
Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета 9

СТАНДАРД 2: СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА
А) Опис стања, анализа и процена стандарда 2 11
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 13
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 13
Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2 14

СТАНДАРД 3: СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА
А) Опис стања, анализа и процена стандарда 3 16
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 18
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 19
Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3 19

СТАНДАРД 4: КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
А) Опис стања, анализа и процена стандарда 4 21
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 25
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 30
Г) Предлози за побољшање и планиране мере 32

СТАНДАРД 5: КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА
А) Опис стања анализа и процена стандарда 5 35
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 38
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 39
Г) Предлози за побољшање и планиране мере 40

СТАНДАРД 6: КВАЛИТЕТ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА
А) Опис стања, анализа и процена стандарда 6 42
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 45
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 46
Г) Предлози за побољшање и планиране мере 47

СТАНДАРД 7: КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА
А) Опис стања, анализа и процена стандарда 7 61

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 63
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 64
Г) Предлози за побошљање и планиране мере 64

СТАНДАРД 8: КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА 69
А) Опис, анализа и процена тренутне ситуације 69
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 73
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 74
Г) Предлози за побољшање и планиране мере 75

СТАНДАРД 9: КВАЛИТЕТ УЏБЕНИКА, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА
А) Опис стања, анализа и процена стандарда 9 79
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 83
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 83
Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9 84

СТАНДАРД 10: КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ
А) Опис стања, анализа и процена стандарда 10 87
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 91
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 92
Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10 93

СТАНДАРД 11: КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ
А) Опис стања, анализа и процена Стандарда 11 96
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 98
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 98
Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10 99

СТАНДАРД 12: ФИНАНСИРАЊЕ
А) Опис, анализа и процена тренутне ситуације 103
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 104
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 105
Г) Предлози за побољшање и планиране мере: 105

СТАНДАРД 13: УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА
А) Опис, анализа и процена тренутне ситуације 106
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 108
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 108
Г) Предлози за побољшање и планиране мере 109

СТАНДАРД 14: СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 14 111
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 112
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 113
Г) Предлози за побољшање и планиране мере 114

СТАНДАРД 15: КВАЛИТЕТ ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА

А) Опис стања, анализа и процена Стандарда 15 115
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања 115
В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа) 117
Г) Предлози за побољшање и планиране мере 117

УВОД

У току припрема за акредитацију, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу спровео је поступак самовредновања у свим областима обезбеђења квалитета који је предвиђен Законом о високом образовању, Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и Правилником о квалитету и самовредновању Правног факултета у Крагујевцу.

Извештај о самовредновању пружа неопходне информације о свим аспектима квалитета и оцену испуњености услова за акредитацију и служи као основ за отклањање уочених слабости и свеукупно унапређење квалитета. Поступак самовредновања Правног факултета Универзитета у Крагујевцу (Факултет) је спроведен од октобра 2020. године до фебруара 2021. године. Процењена је испуњеност сваког од стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа који су предвиђени у „Правилнику о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма“, усвојеном од стране Националног савета за високо образовање Републике Србије, као и у „Упутству за припрему документације за извештај о самовредновању и оцењивању квалитета високошколских установа и студијских програма“. Поступак самовредновања Факултета је спровела и извештај о самовредновању сачинила, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета. Чланови Комисије које је именовало Наставно научно веће Факултета су:

1. Проф. др Вељко Турањанин, председник Комисије
2. Доц. др Миливоје Лапчевић, члан из реда наставне јединице
3. Доц. др Борко Михајловић, члан из реда наставне јединице
4. Доц. др Александар Антић, члан из реда наставне јединице
5. Дејан Вучинић, члан из реда ненаставне јединице
6. Димитрије Шекуларац, члан из реда студената
7. Адријана Марисављевић, чланица из реда студената

СТАНДАРД 1. СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Високошколска установа утврђује стратегију обезбеђења квалитета, која је доступна јавности

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 1

Савет Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, на седници одржаној 27. маја 2008. године, усвојио је Стратегију обезбеђења квалитета, стратешки развојни документ који дефинише основне приоритете високог образовања у области обезбеђења квалитета као и начине њиховог остваривања. Овим, основним и општим развојним документом у области обезбеђења квалитета, дефинисани су мисија, визија, циљеви, опредељења и принципи институционалног система обезбеђења и унапређивања квалитета, утврђене су области и субјекти система обезбеђења квалитета, као и мере и начини спровођења система обезбеђења квалитета. Задатак Правног факултета Универзитета у Крагујевцу јесте да омогући највише академске стандарде и обезбеди стицање знања и вештина у складу са наставним плановима и програмима. Стратегијом је дефинисан и свеобухватан систем мера за обезбеђење квалитета. Да би остварио своју мисију Факултет је трајно опредељен да тежи унапређењу квалитета и укључивању у европски простор високог образовања.

Области обезбеђења квалитета на Факултету обухватају три главне целине: у основној (наставно-образовној и научно-истраживачкој) делатности у првом плану је обезбеђење квалитета студијских програма, наставног процеса, научноистраживачког рада, студената, наставника и сарадника у области обезбеђења квалитета ресурса (и процеса подршке) посебно је значајан квалитет опреме и простора, уџбеника и литературе, као и целовитих библиотечких и информатичких ресурса; квалитет процеса управљања обухвата делотворно планирање, руковођење, мониторинг, вредновање и побољшања – корекције целокупног функционисања Факултета као високошколске установе.

Стратегија обезбеђења квалитета је јавни документ, доступан студентима, запосленима и широј јавности, укључујући и објављивање на интернет страници Факултета (http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/kontrola-kvaliteta.htm).

На основу Стратегије обезбеђења квалитета, на седници Наставно-научног већа Правног факултета у Крагујевцу дана 29. маја 2008. године (са изменама и допунама из 2013. и 2014. године) усвојен је Правилник о квалитету и самовредновању. Циљ новог система управљања квалитетом је успостављање целовитог, конзистентног, функционалног, ефикасног, флексибилног и потпуно јавног система управљања квалитетом, чиме се гарантује усклађеност квалитета наставних активности, научно-истраживачког рада, управљања Факултетом и свих других пратећих активности са усвојеним стандардима. Овај документ доступан је јавности на веб страници Факултета http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/kontrola-kvaliteta.htm.

У Декларацији квалитета, која је саставни део Стратегије обезбеђивања квалитета, Факултет је преузео одговорност да континуираним и систематичним активностима ради на унапређењу квалитета свих усвојених студијских програма, наставног процеса, научно-истраживачког рада, уџбеника и литературе, опреме, административних

послова, вредновања наставе од стране студената, финансирања и процеса управљања том установом.

Субјекти обезбеђења квалитета су: Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета, Поткомисија за праћење и унапређивање студирања и сви остали органи Факултета (орган пословођења и управљања, стручне службе), запослени, наставници, сарадници и студенти.

Правила о начину рада и одлучивању Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета уређена су Пословником о раду Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета, који је Комисија донела на седници одржаној 26.09.2008. године, чиме су постављене смернице за даље унапређење квалитета рада Факултета. Комисија је на седници одржаној 20.04.2017. усвојила измене Пословника о раду Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета.

Стратегијом обезбеђења квалитета утемељен је свеукупан систем обезбеђења квалитета Факултета. Усвајањем стратегије обезбеђења квалитета Факултет је потврдио императив обезбеђења високог квалитета наставних планова и програма наставних дисциплина сваког акредитованог студијског програма, који треба да се заснивају на оптималном балансу између стечених теоријских знања, практичних вештина и професионалних способности. Стратегија обезбеђења квалитета подразумева да се све предвиђене процедуре и поступци обезбеђења квалитета редовно спроводе у дефинисаним временским интервалима, и да се сама Стратегија обезбеђења квалитета периодично преиспитује и унапређује, у складу са темељном анализом и оценом, која проистиче из резултата добијених поступцима самовредновања и контроле квалитета. Стратегија се редовно преиспитује.

У складу са наведеним, Факултет је поставио и посебне принципе:

- Усвајање, примена и континуиран развој система управљања уз укључивање свих запослених и уз учешће студената;
- Стандардизација свих сегмената делатности Факултета уз стимулативне мере за повећану одговорност и креативан приступ приликом обављања делатности запослених;
- Интегрисање у целовит систем управљања квалитетом на Универзитету уз уважавање његове интегративне функције и формулисање хармоничног система управљања квалитетом на нивоу Универзитета;
- Стварање услова за интердисциплинарне и мултидисциплинарне студијске програме у складу са потребама тржишта рада;
- Константно повећање нивоа стручности наставног и ненаставног особља како би се постигао склад са захтевима сталног технолошког развоја друштва као целине;
- Укључивање студената као партнера у процес високог образовања уз развој образовања током читавог живота;
- Етика у раду и понашању свих запослених међусобно, посебно у односу према студентима и у односима изван Факултета.

У циљу спровођења Стратегијом постављених принципа Факулет је, на седници Наставно-научног већа, усвојио Акциони план за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета.

Б) Анализа и процена стања с обзиром на дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Доношењем Стратегије обезбеђења квалитета испуњен је Стандард 1.

1. Стратегија обезбеђења квалитета садржи све потребе елементе.
2. Стратегију обезбеђења квалитета је усвојена од стране органа управљања високошколске установе на предлог органа пословођења.
3. Стратегија је објављена на интернет страници Факултета и доступна је свим запосленима, студентима и широј јавност
4. За спровођење Стратегије сачињени су Акциони план, као и Стандарди и поступци за обезбеђењеи унапређење квалитета, којима се ближе утврђују активности које ће се предузети са роковима за извршење, као и субјекти одговорни за спровођење предвиђених активности.
5. Сагласно опредељењу дефинисаном у Стратегији надлежни органи Факултета вршиће, поред промоције Стратегије управљања квалитетом, и проверу достигнутог нивоа квалитета у свим областима контроле квалитета уз истовремено предлагање иновативних мера и корективних поступака.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Благовремено доношење аката Факултета који су омогућили развој добре праксе на плану унапређења квалитета +++ Утврђени су нови механизми за процену квалитета рада Факултета које је Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета успоставила на основу Правилника о квалитету и самовредновању ++ Добра и ефикасна сарадња Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета са свим субјектима образовног процеса у установи + Добра и ефикасна сарадња Студентског парламента са осталим субјектима обезбеђења квалитета ++ Акциони план за реализацију Стратегије Факултета из 2013. године +++ Сва усвојена документа у вези са обезбеђење квалитета доступна су на интернет страници Факултета +++	Стратегија обезбеђења квалитета се недовољно преиспитује и промовише +++ Недовољна мотивисаност студената за давање конкретних предлога и решења за унапређење квалитета рада на Факултету ++ Недовољна мотивација и ангажованост свих (екстерних и интерних) субјеката на плану обезбеђења и унапређења квалитета на Факултету ++ Недовољна мотивисаност студената за давање конкретних предлога и решења за унапређење квалитета ++ Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета нису довољно усклађени са стандардима развијених европских земаља + Одсуство прецизно дефинисане административне подршке Комисији за обезбеђење и унапређење квалитета ++ Одсуство мера којима се подстиче ангажовање запослених у области обезбеђења и унапређења квалитета +++ Средства за рад на пословима обезбеђења квалитета нису предвиђена у Финансијском плану Факултета ++

МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
Могуће учешће у међународним пројектима из области обезбеђења и унапређења квалитета +++ Нови начини обезбеђења и унапређења квалитета Факултета кроз бољу сарадњу са домаћим и страним образовним високошколским установама + Култура квалитета запослених је на вишем нивоу него раније ++	Временска неусклађеност процедура и правила на државном нивоу ++ Преоптерећеност другим обавезама појединих субјеката система за обезбеђењње квалитета, а посебно чланови Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета су ++

Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

У циљу превазилажења слабости везаних за овај стандард посебно ће се интензивирати рад на њиховом отклањању, као и на отклањању претњи.

- Статегију треба константно осавремењивати као и већ усвојене поступке обезбеђења квалитета, и то сваке календарске године.
- Потребно је да Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета сачињава годишње Акционе планове за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета.
- Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета треба непрекидно да унапређује и проширује стандарде и поступке за проверу квалитета.
- Ускладити стандарде и поступке обезбеђења квалитета са истим који постоје у земљама ЕУ, посебно у домену унапређења студијских програма.
- Доделити техничког секретара Комисији за обезбеђење квалитета Факултета.
- Увести материјалну стимулацију запослених за ангажовање у систему обезбеђења и унапређења квалитета у складу са ангажманом и одговорношћу.
- Ослободити чланове Комисије за обезбеђење квалитета дела других обавеза и заменити чланове који се недовољно ангажују.
- Увести перманентну едукацију запослених о управљању квалитетом.
- Појачати контролу и информациону подршку у оперативним пословима спровођења стратегије и поступака обезбеђења квалитета.

Показатељи и прилози за стандард 1

Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета
Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета
Прилог 1.3. Акциони план за спровођење Стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама

СТАНДАРД 2: СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

Високошколска установа утврђује начин (стандарде) и поступке за обезбеђење квалитета свог рада који су доступни јавности.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 2

Стандарди квалитета и надлежности субјеката у систему мера обезбеђења квалитета, као и поступци за обезбеђење квалитета на Правном факултету у Крагујевцу, регулисани су општим актима:

1. Статут Правног факултета у Крагујевцу

Статутом Правног факултета у Крагујевцу утврђена су основна начела обезбеђења квалитета. Чланом 25. Статута Правног факултета у Крагујевцу, прописано је да Факултет спроводи поступак самовредновања и оцењивања квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада. Процес самовредновања спроводи се на начин и по поступку који су прописани општим актом Факултета, док поступак контроле квалитета и контроле самовредновања спроводи Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета у складу са позитивноправним прописима, Статутом, општим актима Универзитета и Факултета и стандардима за акредитацију. Статутом Правног факултета у Крагујевцу прописане су надлежности појединих органа Факултета из области обезбеђења квалитета:

Наставно-научно веће (стручни орган)

Одредбом чл. 86. ст. 1. т. 8. Статута Правног факултета у Крагујевцу, прописано је да Наставно-научно веће Факултета утврђује стандарде и мере за праћење, обезбеђење, унапређење, развој и контролу квалитета студијских програма, наставе и услова рада. Одредбом чл. 100. т. 23. прописано је да Наставно-научно веће има обавезу да најмање једном годишње разматра Извештај Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета о испуњености стандарда квалитета од стране Факултета и акредитованих студијских програма и предузима мере из своје надлежности.

Студентски парламент

Одредбом чл. 108. ст. 2. Статута Факултета прописано је да се начин избора и надлежност Студентског парламента утврђује Правилником о Студентском парламенту. Одредбом чл. 5. ст. 1. т. 5. и 6. Правилника о Студентском парламенту прописано је да Студентски парламент разматра питања у вези са обезбеђењем и оценом квалитета наставе, анализом ефикасности студирања, унапређењем мобилности студената, подстицањем научно-истраживачког рада студената, заштитом права студената и унапређењем студентског стандарда. Правилником о квалитету и самовредновању предвиђено је да Студентски парламент учествује и у поступку самовредновања Факултета.

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета

Одредбом чл. 97. ст. 2. и 3. Статута Факултета, као стално радно тело, образована је Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета. Одредбом чл. 12. Правилника о квалитету и самовредновању регулисана је надлежност Комисије:

- Утврђује предлог стратегије обезбеђења квалитета и прати њено остваривање;
- Формулише политику обезбеђења квалитета;
- Доноси стратешке и акционе планове за обезбеђење и унапређење квалитета;
- Подстиче и предузима активности на организовању расправа о квалитету;
- Промовише културу квалитета;
- Спроводи поступак самовредновања и припрема и доноси Извештај о самовредновању;
- Доноси одлуке о корективним мерама и спроводи их, односно прати њихову реализацију;
- Анализира стандарде квалитета и предлаже мере за њихово унапређење;
- Утврђује релевантне и референтне методе за испитивање најразличитијих аспеката рада и за утврђивање ставова различитих циљних група;
- Координира спровођењем анкета и другим релевантним видовима прикупљања информација о квалитету од свих корисника система обезбеђења и контроле квалитета;
- Анализира, оцењује, односно вреднује прикупљене податке, даје препоруке за унапређење квалитета и надзире примену препорука;
- Даје мишљење и предлоге при доношењу општих аката факултета;
- Утврђује метод вредновања квалитета образовног рада наставника, асистената и сарадника у поступку избора или реизбора;
- Анализира узроке уочених проблема у обезбеђењу и контроли квалитета;
- Подстиче и предузима активности у едукацији свих запослених на факултету у области обезбеђења и контроле квалитета;
- Сарађује са релевантним телима и службама за обезбеђење и контролу Факултета, посебно са телима Универзитета;
- Доноси Пословник о свом раду, друга потребна општа акта и упутства;
- Наставно-научном већу подноси Извештај о свом раду једном годишње и о испуњености стандарда у реализацији студијских програма;
- Образује Поткомисију за праћење и унапређивање студирања.

2. Стратегија обезбеђења квалитета

3. Правилник о квалитету и самовредновању

Наставно-научно веће на седници одржаној 29. маја 2008. године усвојило је Правилник о квалитету и самовредновању који је измењен и допуњен на седници Наставно-научног већа на од 27. маја 2013. Наставно-научно веће Факултета је, на седници одржаној 28.02.2014. године, усвојило нови Правилник о квалитету у самовредновању, да би га Правилником о изменама и допунама Правилника о квалитету и самовредновању изменило два пута: први пут 10.11.2014. године, те поново, Правилником о изменама и допунама Правилника о квалитету и самовредновању 30.01.2017. године.

Правилником је уређен институционални систем управљања квалитетом у свим областима рада Факултета, утврђена су подручја обезбеђења квалитета, стандарди за обезбеђење квалитета, тј. минимални ниво квалитета рада и утврђени су поступци за обезбеђење квалитета што укључује регулисање састава, надлежности, овлашћења и начин поступања субјеката надлежних за управљање, праћење, процену, унапређење и развој квалитета. Правилник о квалитету и самовредновању доступан је јавности објављивањем на интернет страници Факултета.

Наставно-научно веће као стручни орган је усвојило Стандарде и поступке за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе, којим је посебно за сваку област обезбеђења квалитета на детаљан начин уређено поступање субјеката у систему обазбеђења квалитета Факултета. Документ је доступан наставницима, студентима и јавности објављивањем на сајту Факултета. На тај начин је систем и процес обезбеђења квалитета трајно доступан студентима, наставном и ненаставном особљу, као и широј јавности. Факултет периодично преиспитује и унапређује начине и поступке унапређења квалитета, што је видљиво из досадашњих Акционих планова. Факултет се својим нормативним актима обавезао да ће дефинисане стандарде и поступке за обезбеђење квалитета анализирати, преиспитивати и унапређивати периодично или најдуже на 3 године.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет у Крагујевцу испуњава Стандард 2.

Правилником о квалитету и самовредновању утврђени су стандарди и поступци за: обезбеђење квалитета студијских програма; обезбеђење квалитета наставног процеса; обезбеђење квалитета научно-истраживачког и стручног рада наставника, и сарадника; обезбеђење квалитета наставника и сарадника; обезбеђење квалитета студената; обезбеђење квалитета уџбеника и других учила; обезбеђење квалитета библиотечких и информатичких ресурса; обезбеђење квалитета управљања и квалитета ненаставне подршке; обезбеђење квалитета простора и опреме; обезбеђење квалитета финансирања; обезбеђење активне улоге студената у самовредновању и провери квалитета.

Наставно-научно веће усвојило је документ „Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета Правног факултета“, којим су постављени стандарди и поступци обезбеђења квалитета и утврђене надлежности појединих субјеката у систему поступака обезбеђења квалитета, а који је доступан јавности.

Комисија за обезбеђење квалитета је о свом раду подноси годишње извештаје Наставно-научном већу, које поменуте извештаје усваја.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Добро дефинисан и комплетан правни оквир +++	Незаинтересованост запослених о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета ++
Постоји усвојен докумет који детаљно разрађује стандарде и поступке обезбеђења квалитета +++	Недовољно поверење у процес самовредносвања (веровање да самовредновање не утиче на унапређење квалитета)+++

Постоји план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета +++ Јасно подељене надлежности између субјеката + Сва усвојена документа везана за обезбеђење квалитета су доступна јавности на веб страници Факултета +++ Мноштво субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета + Укључивање студената у процес обезбеђења квалитета ++ Дефинисана координација и контрола субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета ++	Недовољна укљученост дипломираних студената и послодаваца као субјеката унапређења квалитета++ Недовољно дефинисана одговорност надлежних субјеката за пропусте у раду++ Недовољна свест о потреби промене постојећег стања ++ Недовољно дефинисана одговорност надлежних субјеката за пропусте у раду +++
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
Размена искустава са другим високошколским установама и одржавање семинара из области обезбеђења квалитета +++ Повезивање са домаћим и међународним институцијама, привредним субјектима, а нарочито бившим студентима који заузимају истакнуте позиције у друштву ++ Активније укључивање и ангажовање студената награђених на домаћим и међународним такмичењима у промовисању квалитетног образовног процеса на Факултету ++	Непостојање сарадње са државом на плану решавања проблема уочених у процесу самовредновања ++ Мали број запослених је вољан да се ангажује у области управљања квалитетом +++ Не постоји дефинисана административна подршка Комисији за обезбеђење и унапређење квалитета ++ Чланови Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета су преоптерећени другим обавезама +

Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2

Правни факултет у Крагујевцу испуњава Стандард 2.

- Благовремено и редовно сачињавати и усвајати годишње Планове и програме за праћење и унапређење квалитета Факултета.
- Ускладити стандарде и поступке обезбеђења квалитета са истим који постоје у развијеним земљама ЕУ, посебно у домену унапређења студијских програма
- Правилник о квалитету и самовредновању је први документ Факултета у области обезбеђења квалитета. С обзиром на то, и даље је потребно да Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета и остали субјекти система обезбеђења квалитета стално прате, сагледавају и процењују његову примену, како би се стекао увид у практичне ефекте Правилника и оценило остваривање планираних циљева.
- Нормативно прецизно уредити питање одговорности за неизвршавање обавеза предвиђених Правилником о квалитету и самовредновању у делу који се односи на надлежности Комисије, Поткомисије и свих других субјеката.

- Појачати контролу и информациону подршку у оперативним пословима спровођења стратегије и поступака обезбеђења квалитета.
- Увести ангажовање на пословима квалитета као обавезан услов за напредовање у академској хијерархији.
- Учесталије информисање запослених о стандардима и поступцима обезбеђења квалитета.
- Успостављање представника дипломираних студената и послодаваца као равноправних субјеката унапређења квалитета.
- У сарадњи са Студентским парламентом, Факултет ће објавити посебну, сажету публикацију о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета намењену свим субјектима.

г) Показатељи и прилози за стандард 2

Прилог 2.1. Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета
Прилог 2.2. План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета Факултета
Прилог 2.3. Усвојени годишњи извештаји о раду Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета

СТАНДАРД 3: СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Високошколска установа израђује организациону структуру за обезбеђење квалитета.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 3

Институционални систем обезбеђења квалитета установљен је и регулисан Статутом Правног факултета, који је донет 12.10.2006. године, са изменама и допунама.

Факултет оцењује да су у досадашњем раду прихваћени традиционални принципи и методи обезбеђења квалитета наставног процеса, научно истраживачког, стручног рада и рада студената у стицању знања и вештина. Осим тога, Правни факултет у Крагујевцу посебно наглашава значајну улогу студената не само кроз њихово чланство у Савету факултета, Наставно-научном већу, Комисији за обезбеђење и унапређење квалитета и Поткомисији за праћење и унапређење студирања, него и кроз активности у Студентском парламенту. Култура обезбеђења квалитета негује се вишегодишњим спровођењем студентских анкета и отвореном и активном комуникацијом студентских представника. Значајну улогу у овом процесу имају и студентске организације које, кроз многобројне активности, подстичу и негују културу квалитета и доприносе и допуњују институционалне механизме за њено успостављање и одржавање.

Сагласно Статуту и Правилнику о квалитету и самовредновању, субјекти институционалног система обезбеђења квалитета на факултету су: Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета и Поткомисија за праћење и унапређивање студирања.

Систем обезбеђења квалитета на Правном факултету у Крагујевцу утврђен је тако што су предвиђени субјекти обезбеђења квалитета, дефинисана њихова улога, задаци, надлежност, као и улога и задаци наставног и ненаставног особља, студената, органа и служби факултета, области обезбеђења квалитета, као и стандарди и поступци за обезбеђење квалитета.

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета представља стални и највиши орган у систему обезбеђења и контроле квалитета факултета. Комисија има седам чланова. Поткомисија за праћење и унапређење студирања је стално оперативно тело Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета. Поткомисија има пет чланова. Одредбама Правилника о квалитету и самовредновању предвиђени су: улога, задаци и надлежност Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета и Поткомисије за праћење и унапређење студирања; трајање мандата чланова, основи и поступак за разрешење чланова, начин руковођења и друга питања везана за њихов рад.

Одлуком декана Правног факултета, сходно одредбама Правилника о квалитету и самовредновању, одређен је и службеник који ће пружати стручну и техничку подршку у праћењу, обезбеђењу и унапређивању квалитета, систематизовати све прикупљене податке неопходне за оцену квалитета и исте уносити у електронску базу података (службеник за контролу квалитета). Тиме је Правни факултет обезбедио континуитет у систему осигурања квалитета, који се, пре свега, ослања на адекватно постављене и контролисане процесе и активности које се односе на квалитет, у којима учествују сва изабрана тела и комисије у складу са општим актима које је донело Наставно-научно веће Факултета.

Сами процеси одлучивања, компетенције и одговорности појединих субјеката, наставника и сарадника, као и надлежности студената јасно су дефинисани Статутом и општим актима Факултета, који су објављени на сајту Правног факултета. На сајту факултета постоји форум за студенте, као и могућност давања предлога и сугестија о свим областима управљања квалитетом. Организациона структура и процедура свеобухватног система обезбеђења квалитета на овај начин гарантују да су у процесе одлучивања у вези са студијским програмом укључени наставници, сарадници и студенти, на начин који обезбеђује њихово активно ангажовање и оптималан допринос.

Од јуна 2013. године Комисија је радила у следећем саставу: проф. др Драган Вујисић, проф. др Срђан Ђорђевић, доц. др Бојан Урдаревић, асистент Милан Рапајић, мр Горан Петровић и, као представници студената, Милица Обрадовић и Андријана Максимовић. На састанку Комисије, одржаном 17.06.2013. године, за председника Комисије изабран је проф. др Драган Вујисић, а за заменика председника проф. др Срђан Ђорђевић. Проф. др Драган Вујисић поднео је оставку на чланство у Комисији, због ступања на функцију председника Савета Правног факултета. Уместо њега Наставно научно веће изабрало је проф. др Бранислава Симоновића. Комисија је на седници одржаној 24.12.2014. изабрала проф. др Бранислава Симоновића за председника Комисије. Дана 25.01.2016. именовани су нови представници студената у Комисији (уместо Милице Обрадовић и Андријане Максимовић): Кристина Лукић и Немања Цветковић. Члановима Комисије истекао је мандат 17.06.2016. године. Међутим, Комисија је наставила са радом у непромењеном саставу све до 20.04.2017. године. Од априла 2017. године Комисија ради у следећем саставу: проф. др Срђан Ђорђевић, доц. др Соња Лучић, доц. др Дејан Матић, асистент Борко Михајловић, Душан Шиповац и, као представници студената, Новак Дошен и Андријана Џелебџић. Доц. др Дејан Матић је на конститутивној седници Комисије поднео оставку, због ступања на функцију продекана за међународну сарадњу и научно-истраживачки рад. Уместо њега Наставно-научно веће изабрало је доц. др Вељка Турањанина за члана Комисије. Комисија је изабрала доц. др Соњу Лучић за председника Комисије, а доц. др Вељка Турањанина за заменика председника. Дана 12.04.2018. доц. др Соња Лучић поднела је оставку на функцију председника Комисије. За новог председника Комисија је изабрала доц. др Вељка Турањанина, а за заменика председника др Борка Михајловића. Током 2019. године у Комисију су изабрани доц. др Миливоје Лапчевић, као члан из реда наставника, Александар Антић, као члан из реда асистената и Илија Обрић, као члан из ненаставне јединице. Комисији је мандат истекао априла месеца 2020. године, а Наставно-научно веће је изабрало следећи састав Комисије уза следећи мандат: доц. др Вељко Турањанин, доц. др Миливоје Лапчевић, доц. др Борко Михајловић и Александар Антић. Студентиски парламент је као чланове Комисије изабрао студенте Димитрија Шекуларца и Адријану Марисављевић. За председника Комисије је изабран доц. др Вељко Турањанин.

Поткомисија за праћење и унапређење студирања је стално оперативно тело Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета и у њен састав улазе: продекан за наставу као председник, 2 члана из реда наставника, 1 члан из реда асистената и 1 члан из реда студената. На основу члана 25. Статута Правног факултета и члана 14. Правилника о квалитету и самовредновању, чланове Поткомисије из реда наставника и асистената именује Комисија, а члана Поткомисије из реда студената именује Комисија на предлог Студентског парламента. У периоду од јуна 2013. до априла 2017. године Поткомисија је радила у следећем саставу: проф. др Драган Батавељић, проф. др Срђан Ђорђевић, проф. др Срђан Владетић, доц. др Вељко Турањанин (именован је за члана Поткомисије као асистент), и Милица Обрадовић (представник студената). Од априла 2017. године

Поткомисија је радила у следећем саставу: проф. др Јасмина Лабудовић Станковић, проф. др Срђан Владетић, доц. др Милан Рапајић, асистент Биљана Гавриловић и Срђан Арнаутовић. Поткомисију у тренутном сазиву чине проф. др Срђан Ђорђевић, доц. др Александра Павићевић, доц. др Зоран Вуковић, др Вишња Ранђеловић.

У претходном периоду је редовно вршено анкетирање студената о квалитету наставника и сарадника, а спроведен је и низ анкета о свим релевантним питањима.

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета спроводи сваке године евалуацију процеса наставе. Усвојеним поступцима обезбеђења квалитета је дефинисано да се на сваке три године спроводи самовредновање Факултета и свих студијских програма у којима учествује. Редовно се анкетирају студенти према дефинисаним поступцима за обезбеђење квалитета наставног процеса и студијског програма. На основу резултата анкета, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета идентификује слабе тачке и формулише предлоге корективних мера, које затим шаље Наставно-научном већу на усвајање. Сви документи које у току прикупљања и анализе података направи Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета доступни су свим запосленима на Факултету и студентима, тако да они могу кроз директну комуникацију са Комисијом или кроз своје учешће у раду Наставно-научног већа да утичу на одлуке и сам систем квалитета у свим деловима.

У односу на претходна два периода (2009-2013 и 2014-2018) учињени су напори у погледу побољшања интензитета у раду Комисије. Консолидација у раду Комисије је постигнута, што показује број одржаних састанака, успешне израде Извештаја о самовредновању и низ донетих одлука у претходном периоду.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Успостављањем тела са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета на Правном факултету у Крагујевцу испуњен је Стандард 3.

Усвојен је документ „Стандарди и поступци за обезбеђења квалитета Правног факултета Универзитета у Крагујевцу“ којим су дефинисани интерни стандарди и поступци обезбеђења квалитета и утврђене надлежности појединих субјеката у систему обезбеђења квалитета.

Постоји Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета.

Статут јасно дефинише састав, рад и надлежности Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета, као и односе Комисије са стручним органима и органима пословођења Факултета, наставницима, сарадницима, осталим запосленима и студентима.

Сва документа везана за систем квалитета су доступна запосленима, студентима и јавности све време.

Систем обезбеђења квалитета је имплементиран.

Редовно се спроведи анкетирање студената по питањима важним за квалитет наставе и осталих домена рада Факултета, а анкете су анализиране и узете у обзир приликом утврђивања корективних мера.

Документа система квалитета садрже све потребне елементе према упутству Комисије за акредитацију и проверу квалитета високошколских установа.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Постојање Комисије и Поткомисије које се баве квалитетом наставе и студијских програма и одржавају редовне састанке ++ Мере за обезбеђење квалитета и субјекти обезбеђења квалитета јасно су дефинисани ++ Анкетирање студената и запослених се редовно спроводи +++ Надлежности наставника, сарадника, студената и стручних тела јасно су дефинисане општим актима Факултета +++ Сва усвојена документа за обезбеђње квалитета доступна су јавности ++ Комисија је носилац система контроле квалитета на Правном факултету ++	Нередовно подношење Извештаја Поткомисије за праћење и унапређење квалитета +++ Нису предвиђене казнене мере ако запослени и студенти одбију да учествују у активностима везаним за квалитет, као ни мере за стимулацију учешћа, већ је све препуштено њиховој вољи ++ Не придаје се довољна пажња анализи резултата анкета, углавном се гледају бројчане вредности без тумачења у контексту ++
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
Могуће учешће у међународним пројектима који се баве овом облашћу + Размена искустава о нормативним моделима организационе структуре са другим факултетима + Размена искустава са Комисијом за контролу квалитета Универзитета у Крагујевцу + Могућности дораде и промене анкета студената и запослених +++ Управа Факултета је заинтересована за унапређење система обезбеђења квалитета +++	Обимна документација коју треба прикупити у свим процедурама, као и много понављања истих елемената, може да обесмисли читав процес +++ Недовољна комуникација између надлежног министарства, Универзитета и Факултета о процедурама ++ Површно ангажовање запослених у области управљања квалитетом +++ Погрешно тумачење значаја доношења и спровођења корективних мера ++ Употреба лоших резултата за критику ++

Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3

Предлози за побољшање и планиране мере:

- Редовно годишње спроводити анкете студената, наставног и ненаставног особља о стандардима квалитета, на начин предвиђен Правилником о квалитету и самовредновању.
- Успоставити ефикасан и редован прилив информација ка Комисији које су од значаја за њен рад, како би се успоставио рационалан „документ менаџмент“.

- Комисија за обезбеђење квалитета треба да тражи могућности за нове поступке и методе анализе постојећих анкета и предлагања корективних мера које проистиче из резултата анкета.

- Комисија за обезбеђење квалитета треба да уведе контролу спровођења поступака квалитета и на основу резултата контроле ревидира план рада и поступака обезбеђења квалитета.

- Изменити Статут Факултета у делу који се односи на систем квалитета и прецизније регулисати одговорност свих субјеката квалитета.

- Доделити техничког секретара Комисији за обезбеђење квалитета Факултета.

- Појачати контролу и информациону подршку у оперативним пословима спровођења стратегије и поступака обезбеђења квалитета.

- Предвидети средства за рад на пословима обезбеђења квалитета у буџету Факултета и улагати у обезбеђење квалитета из сопствених средстава.

- Спровести едукацију запослених о управљању квалитетом.

- Увести ангажовање на пословима квалитета као обавезан услов за напредовање у академској каријери.

Показатељи и прилози за стандард 3

Прилог 3.1. Опис рада Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета и извод из Статута Факултета
Прилог 3.2. Списак свих анкета
Прилог 3.3. Анализа резултата анкета, са корективним и превентивним мерама

СТАНДАРД 4: КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 4

На основу Уверења о акредитацији установе и дозволе за рад Министарства просвете, Правни факултет је започео реализацију акредитованих студијских програма основних академских, мастер академских и докторских студија права од школске 2009/2010.

У оквиру другог акредитационог циклуса, Комисија за акредитацију и проверу квалитета упутила је Правног факултету Упозорење о отклањању недостатака. Након отклоњених недостатака, Правни факултет је поднео захтев Министарству просвете, науке и технолошког развоја за издавање дозволе за рад, а по добијеном Уверењу о акредитацији високошколске установе. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је издало дозволу за рад.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета је донела и:

1) Уверење о акредитацији студијског програма ОАС4-Основне академске студије права (*440 студената у седишту: 235 финансираних из буџета и 205 самофинансирајућих, 4 године студија, 240 ЕСПБ, почетак реализације-према новој акредитацији 350 студената)*;

2) Уверење о акредитацији студијског програма Докторске студије-ПРАВО (*30 студената у седишту, 3 године студија, 180 ЕСПБ, почетак реализације*);

3) Уверење о акредитацији студијског програма ОАС-ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПРАВА-УНУТРАШЊИ ПОСЛОВИ И БЕЗБЕДНОСТ (*165 студената у седишту-самофинансирајући, 4 године студија, 240 ЕСПБ, почетак реализације: 2016/2017-Одлуком ННВ-а број студената је смањен на 60)*;

4) Уверење о акредитацији студијског програма МАС1-МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПРАВА СА 6 МОДУЛА (*160 студената у седишту, 1 година студија,60 ЕСПБ, почетак реализације: 2016/2017*).

5) Уверење о акредитацији студијског програма МАС1-МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПРАВА СА 11 МОДУЛА (*220 студената у седишту, 1 година студија, 60 ЕСПБ, почетак реализације: 2019/2020*).

Студијски програми доступни су у Информатору и на сајту Факултета.

Садржина студијских програма усклађена је са релевантним одредбама Закона о високом образовању, Статутом Факултета, Правилником о основним и мастер академским студијама, Правилником о докторским студијама, Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту, Правилником о пријави, изради и одбрани докторске дисертације Универзитета у Крагујевцу, Правилником о уџбеницима и другим училима, Правилником о изради семинарских радова и завршних радова на основним и мастер академским студијама.

Као што смо истакли, реализација студијских програма, за које је Факултет добио акредитацију у другом акредитационом циклусу, започела је академске 2009/2010. године. Од академске 2016/2017. године реализује се студијски програм основних

академских студија Унутрашњи послови и безбедност, а од исте школске године и студијски програм мастер академских студија са 6 модула. Академске 2019/2020. године започет је нови студијски програм мастер академских студија са 11 модула.

Статутом Факултета и Правилником о квалитету и самовредновању утврђени су поступци за припрему, усвајање, праћење и контролу студијских програма, као и процедуре за осавремењавање студијских програма. Правилником о квалитету и самовредновању предвиђене су процедуре за обезбеђење квалитета студијских програма: редовно праћење и провера циљева, структуре и садржине студијских програма, редовно праћење и провера укупног радног оптерећења студената и радног оптерећења студената мерено ЕСПБ у савладавању појединих предмета, прикупљање информација о квалитету студијских програма од унутрашњих и спољашњих корисника система обезбеђења квалитета и осавремењивање курикулума и обезбеђивање њихове упоредивости са курикулумима одговарајућих домаћих и страних високошколских установа. Учешће студената у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма обезбеђено је тиме што су представници студената чланови Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета и осталих тела у систему обезбеђења квалитета. Студенти оцењују квалитет студијских програма и на седницама Студентског парламента, који је, поред осталог, надлежан да разматра питања у вези са обезбеђењем и оценом квалитета наставе, анализом ефикасности студирања, унапређењем мобилности студената и подстицањем научноистраживачког рада студената.

Основне академске студије

Факултет редовно и систематски проверава и прати циљеве својих студијских програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима установе, преко руководиоца основних академских студија, катедри и представника студената, при чему се све одлуке и мање измене реализују на основу одлука Наставно-научног већа.

На основу релевантних података и евиденције Одсека за наставу и студентска питања, може се извршити увид и анализа броја студената уписаних у наредне школске године у претходном периоду.

У школској **2017/2018** год. I годину основних академских студија уписало је **344** студената. У тој школској години упис I године обновило је 92 студената (укупно 436 студената). II годину први пут је уписало 286 студената, а поновни упис извршило 143 студената (укупно 429 студената). III годину уписао је 184 студената, а поновни упис 93 студената (укупно 277 студената). IV годину уписало је 235 студената. У школској 2017/2018 години укупан број студената је **1377**.

У школској **2018/2019** год. I годину основних академских студија уписало је **303** студената. У тој школској години упис I године обновило је 62 студената (укупно 365 студената). II годину први пут је уписало 220 студената, а поновни упис извршило 119 студената (укупно 339 студената). III годину уписао је 204 студената, а поновни упис 88 студената (укупно 292 студената). IV годину уписало је 164 студената. У школској 2018/2019 години укупан број студената је **1160**.

У школској **2019/2020**. години прву годину основних академских студија уписало је **301** студената. У тој школској години упис I године обновило је 54 студената (укупно 355 студената). II годину први пут је уписало 214 студената, а поновни упис извршило 92 студената (укупно 306 студената). III годину уписао је 192 студената, а поновни упис 76 студената (укупно 268 студената). IV годину уписало је 186 студената. У школској 2019/2020. години укупан број студената је **1115**.

Значајни су подаци о броју студената који су се исписали са Факултета. У школској 2017/2018. години са Факултета се исписало **68** студената; 2018/2019 – **49** студената; 2019/2020 – **42** студената, што значи да је укупан број исписаних студената за третирани период **159** студената.

Примећена је и појава да постоји одређен број студената који узимају уверење о положеним испитима и истовремено пасивизирају свој студентски статус на Факултету, али Студентска служба Факултета није у могућности да утврди њихов број.

Анализом достављеног прегледа броја уписаних студената по годинама за претходни период, долази се до следећих података, које би требало имати у виду, јер се односе на „недостајући“ број студената.

Од укупног броја студената који су у школској 2017/2018. години били студенти прве године (436), у школској 2018/2019. години другу годину уписало је 220 студената, а прву годину обновило 62 студената, тако да преостаје **154** студената са нејасним статусом.

Од укупног броја студената који су у школској 2017/2018. години били студенти друге године (429), у школској 2018/2019. години трећу годину уписало је 204 студената, а другу годину обновило 119 студената, тако да преостаје **106** студената са нејасним статусом.

Од укупног броја студената који су у школској 2017/2018. години били студенти треће године (277), у школској 2018/2019. години четврту годину уписало је 164 студената, а трећу годину обновило 88 студената, тако да преостаје **25** студената са нејасним статусом.

Од укупног броја студената који су у школској 2018/2019. години били студенти прве године (365), у школској 2019/2020. години другу годину уписало је 214 студената, а прву годину обновило 54 студената, тако да преостаје 97 студената са нејасним статусом.

Од укупног броја студената који су у школској 2018/2019. години били студенти друге године (339), у школској 2019/2020. години трећу годину уписало је 192 студената, а другу годину обновило 92 студената, тако да преостаје 55 студената са нејасним статусом.

Од укупног броја студената који су у школској 2018/2019. години били студенти треће године (292), у школској 2019/2020. години четврту годину уписало је 186 студената, а трећу годину обновило 76 студената, тако да преостаје 30 студената са нејасним статусом

Комисија је у претходном периоду заузела став да је потребно уједначено вредновати број предиспитних поена на сваком наставном предмету, а у законском оквиру (од 30 до 70 поена), што се у пракси доследно спроводи.

Мастер студије

Од школске 2017/2018. године мастер академске студије уписало је укупно **457** студената, од чега је **281** студената одбранило мастер рад.

У школској 2017/2018 год. прву годину мастер студија уписало је 84 студената. Наредне, школске 2018/2019 год. прву годину мастер студија уписало је 105 студената.

У школској 2019/2020. години мастер студије је уписало 126 студената, а школске 2020/2021. године мастер студије је уписало 142 студената.

Докторске студије

Од школске 2017/2018. године докторске академске студије уписало је 46 студената.

У школској 2017/2018. год. на докторске студије уписано је 16 студената. Наредне, школске 2018/2019. докторске студије је уписало 11 студената. У школској 2019/2020. на докторским студијама је уписано 9 студената; у школској 2020/2021. години уписано је 10 студената.

Од јануара 2017. укупно 21 студента је одбранило докторску дисертацију.

Књига наставника и књига ментора на докторским студијама редовно се ажурира и доступна је на сајту Факултета. (http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/dok_nastavnici.htm). У тренутку сачињавања овог Извештаја, констатујемо да 36 наставника (од чега 34 наставника у радном односу са пуним радним односом на Факултету) испуњава услове за извођење наставе, а 29 наставника (од чега 27 наставника у радном односу са пуним радним односом на Факултету) испуњава услове за менторство на докторским студијама, у складу са Правилником о стандардима за акредитацију студијских програма студија у образовно-научним пољима.

Имајући у виду број одбрањених магистарских теза и докторских дисертација, број радова објављених у међународним и домаћим часописима са листе ресорног министарства за науку, у последњих 10 година, број ангажованих наставника и њихову научну компетенцију, као и број научноистраживачких пројеката који су реализовани на Факултету и број оних који се тренутно реализују на Факултету, може се констатовати да је квалитет извођења студијског програма докторских студија на високом нивоу. Анализа научне компетентности наставника ангажованих на докторским студијама и досадашњих резултата у менторском раду показује да наставно особље има потребне научне квалификације за извођење студијског програма докторских студија.

Такође, исходи учења базирани су на дескрипторима квалификација у оквиру Националног оквира квалификација у Србији (научна област наука безбедности) и на

одговарајућем Европском оквиру квалификација. Исходи образовања у оквиру акредитованих студијских програма засновани су на исходима учења у оквиру већине наставних предмета. Исходи учења покривени су, пре свега у оквиру обавезних, али и изборних наставних предмета у оквиру сваког студијског програма.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Структура и садржај студијског програма, везано за однос академско-општеобразовних, научно-стручних, стручно-апликативних и теоријско-методолошких предмета, као и изборност на нивоу програма, нису се значајније мењали, са изузетком осавремењивања у складу са развојем и потребама струке.

Непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихова упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа, спроводи се кроз могућност промене садржаја предмета на почетку школске године. Те промене су биле у складу са препорукама КАПК-а којима је дефинисано шта се сматра под мањим изменама које не представљају промену самих студијских програма која би захтевала нову акредитацију. Расподела наставника и сарадника по предметима врши се на основу Планова рада, који, за сваку школску годину, предлажу Катедре, а усваја Наставно-научно веће. Планови рада су основа за израду распореда предавања и вежби, који је доступан и редовно ажуриран на сајту Факултета.

Комисија констатује да је у претходном периоду учешће студената у разматрању квалитета студијског програма обезбеђивано чланством представника студената у Комисији, Поткомисији за праћење и унапређење студирања, Савету Факултета и Наставно-научном већу. Осим тога, Студентски парламент је увек у прилици да разматра назначена питања и да заузима ставове тим поводом. Током времена је постало очигледно да би се до релевантних података о ставу студената о квалитету студијског програма може доћи објективним анкетирањем студената, онако како се то већ чини анкетирањем студената у вези са проценом квалитета наставника, асистената и сарадника.

У циљу контроле квалитета студијских програма, Комисија је донела Одлуку о спровођењу анкетирања послодаваца из окружења. По спроведеном анкетирању, сачињен је извештај. На основу пристиглих одговора, може се закључити да постоји расположење послодаваца да успоставе комуникацију са Факултетом. Успостављен је и Савет послодаваца.

Имајући у виду искуство послодаваца са радом дипломираних правника, као и чињеницу да им је уз анкетни листић достављена и структура наставних предмета студијског програма основних студија, сматрамо значајним пристигле одговоре. Међу њима се издвајају мишљења којима се указује на потребу већег присуства обуке студената у стицању практичних вештина, односно, на потребу већег броја наставних предмета које су послодавци квалификовали као "практичне дисциплине". Уважавајући потребе тржишта рада и мишљења послодаваца и студената, Комисија сматра да би требало озбиљно размотрити могућност увођења „недеље праксе“ за све позитивно-правне предмете у сваком семестру, како би се студентима пружила прилика стицања додатног разумевања правних проблема.

Како је потребно, приликом разматрања ових питања, узети у обзир и мишљење студената, у правцу модернизације студијских програма, Комисија је донела одлуку да се од школске 2013/2014. године започне и са анкетирањем студената о квалитету студијског програма. Поводом ових питања, примећујемо да се анкетирање студената и послодаваца о квалитету студијског програма не врши редовно, због чега је у наредном периоду неопходно уложити додатни напор како би се ова значајна активност константно реализовала.

Факултет треба да настави са праксом ангажовања стручњака у процесу извођења наставе и вежби за сваки предмет који припада групи позитивно-правних дисциплина. У претходном периоду приметан је пораст учешћа стручњака из праксе и са других факултета приликом извођења наставних активности из појединих предмета, као што су, на пример, Управно право, Радно право и Увод у право. Такође, интензивирана су предавања домаћих и иностраних стручњака у оквиру различитих семинара који су организовани, а у вези са темама из МПП, Криминалистике, Права индустријске својине, Уставног права. Осим тога, пожељно је наставити праксу извођења курсева и семинара из различитих правних дисциплина засновану на примеру добре сарадње Правног факултета у Крагујевцу и Центра за међународне правне студије из Салзбурга ЦИЛС (Аустрија).

Потребно је истаћи да се рад Правне клинике редовно организује од школске 2016/2017. године (http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/prklin.htm). У оквиру ове активности студентима са на практичан начин приближавају правни проблеми, како би стекли потребна знања за учествовање у процесима пружања правне помоћи. У досадашњем раду организоване су клинике за породично, облигационо, уговорно право и за заштиту од дискриминације, уз ангажовање наставника и сарадника Факултета, као и експерата ван Факултета. Овај вид активности је потребно континуирано наставити и у наредном периоду, јер се тиме студенти подстичу на критички начин размишљања и на примену стечених знања у пракси. Добро би било у наредном периоду размотрити могућност да се активности студената учесника Правне клинике посебно бодују у оквиру предиспитних активности из одговарајућих наставних предмета.

Своју мотивисаност да прошире факултетске активности у правцу ширења практичних едукација, наставници и сарадници Факултета показују и формирањем посебних практичних радионица, као што су посебне радионице за: Кривично право, Радно право, Привредно право, Уставно право. Наведене радионице успешно остварују планиране циљеве, а и студенти показују заинтересованост за њиховим радом, чиме се остварује и део сугестија које су Факултету упутили и Комисија за спољашњу контролу квалитета у свом Извештају, послодавци кроз спроведено анкетирање, али и сами студенти.

Комисија констатује да и сами студенти, организовани кроз Студентски парламент и студентске организације остварују низ значајних активности уз учешће угледних правних експерата.

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета је разматрала податке о оствареним просечним оценама на испитима и пролазности на испитима. Успех студената показује значајан тренд побољшања у односу на стари студијски програм. Приметна је и тенденција у оквиру акредитованог студијског програма веће пролазности и више просечне оцене на испитима од прве ка четвртој години. Потребно је убудуће редовно

годишње анализирати стање пролазности и успеха на испитима, пратити тренд успеха студената на испитима и примењивати све мере предвиђене Правилником о квалитету и самовредновању.

На конкретном примеру једног предмета у оквиру студијског програма основних академских студија, описаћемо све активности учења које су потребне за достизање очекиваних исхода учења, укључујући: време проведено на активностима које директно води наставно особље, време проведено у самосталном раду, време потребно за припрему за проверу знања и време обухваћено самом провером знања. Након тога, биће могуће приказати колики је удео свих ових активности у укупној вредности ЕСПБ за представљени наставни предмет. Приликом описивања назначених активности учења, водили смо рачуна о објективности, па је тим поводом обављен интервју са студентима чије су просечне оцене 7 или 8 на истом наставном предмету у циљу добијања упросечених резултата.

КРИВИЧНО-ПРОЦЕСНО ПРАВО
Предавања: 5 часова недељно x 15 недеља = 5x15x0,75 = 56,25 сати
Вежбе: 2 часа недељно x 15 недеља = 2x15x0,75 = 22,5 сати
Колоквијуми: 2 колоквијума у трајању од по 45 минута
- припрема за колоквијум 2x40 сати = 80 сати
- израда колоквијума 2x0,75=1,5 сат
Семинарски рад: израда 6 сати
Испитне обавезе:
- припрема за испит 80 сати
Укупно остварених поена: 100
Укупно сати: 246,25

На основу приказаног обрачуна, види се да би рачунањем 25 сати за један ЕСПБ имали 246,25/25=9,85 ЕСПБ, а рачунањем 30 сати за један ЕСПБ имали би 256,25/30=8,25 ЕСПБ. Имајући у виду да је, просечно посматрано, већи број оних студената којима је неопходан већи број сати рада како би се савладале предвиђене предиспитне и испитне обавезе, одлучено је да се предмету додели 10 ЕСПБ, што се показало као добра процена.

Мерне вредности се добијају на основу егзактне процедуре вођења дневника, а не искључиво процене, оптерећења студената за сваки ЕСПБ бод, тако да се на тај начин документује да је додела бодова деловима програма заснована на оптерећењу студената неопходном за постизање исхода учења у формалном смислу. У наредном периоду ће се, у оквиру анкетирања студената о квалитету студијског програма, затражити и одговор на посебно анкетно питање о резултатима сопствене анализе оптерећења студената. У складу са тим, а на основу резултата који ће пристићи, односно, на основу исказа студената о утврђеном броју сати у задатим опсезима и усредњавањем броја сати који ће дати сви анкетирани студенти, провераваће се оправданост да одређени предмет носи дати број ЕСПБ бодова. Сходно томе, доћи ће и до усаглашавања радног оптерећења студената са вредностима ЕСПБ бодова, а у случају потребе, предлагаће се мере и активности у циљу прилагођавања обавеза на предмету и самим тим смањења стопе неуспешности на испитима, како би се и време студирања сводило на оптималну меру, у складу са постојећим објективним околностима.

Студијски програм докторских академских студија на основу Одлуке Наставно-научног већа 2015. године допуњен је изменама Правилника о докторским студијама. Од школске 2015/2016. године студенти на трећој години докторских студија имају обавезу да објаве два самостална рада у часописима са националне листе часописа Министарства просвете, науке и технолошког развоја, док на другој години студија имају обавезу објаве једног самосталног рада у било ком научном или стручном часопису. По претходно важећим правилима, студент је био у обавези да објави један самосталан рад у часопису са националне листе на трећој години и један самосталан рад у било ком научном или стручном часопису на другој години. Овом изменом услови за остваривање студијског програма за студенте докторских студија су оштрији у односу на услове из универзитетског правилника, али и у односу на услове из правилника других државних правних факултета. С обзиром на потешкоће приликом објављивања радова у часописима, требало би размотрити могућност да се прописани услови ублаже, како би студенти докторских студија ефикасније приступили истраживачким активностима везаним за израду докторске дисертације. Приликом примене постојећег измењеног Правилника о докторским студијама, потребно је водити рачуна о томе да се он односи на студенте уписане од школске 2015/2016. године, јер студенти уписани у претходним школским годинама имају законско право да наставе и заврше студије по студијском програму који је важио у време уписа.

На Факултету се још увек реализује и наставни план основних студија за трећу и четврту годину студија, према Наставном плану од 1993. са изменама од 1996. године (Према подацима Студентске службе Факултета, укупно **50** студената студира према овом Наставном плану.

Примећујемо да постоји тенденција смањивања броја студената, који уписују први пут прву годину основне академске студије Факултета на општем смеру, док се у другој години реализације студијског програма унутрашњи послови и безбедност број уписаних студената у односу на одобрен број креће до једне трећине. Анализирајући ову чињеницу, Комисија сматра да узроке треба потражити у општој негативној слици природног прираштаја, али и у доминантној заинтересованости средњошколаца пре свега за образовне профиле у области ИТ сектора. Осим тога, може се констатовати да и деловање законски неутемељених „одељења“ приватних факултета такође угрожавају стабилност уписне политике, како на нашем, тако и на осталим државним факултетима. Смањивању укупног броја студената доприноси и постојање одређеног броја студената, који се исписују са Факултета, али и неутврђен број студената који пасивизирају студирање, након узимања уверења о положеним испитима.

Управо изнети подаци треба да представљају основ за ново стратешко планирање и позиционирање Факултета у наредном периоду, у смислу нужности одговарајућих квалитативних измена у структури студијских програма, како би се они учинили атрактивнијим студентима и компатибилнијим потребама тржишта рада. Позитиван пример доброг понашања Факултета у том правцу представља акредитација мастер студијског програма у другом акредитационом циклусу и његово ревидирање креативним осмишљавањем нових модула, којима се пружа шира лепеза програмске понуде студентима на мастер академским студијама.

Факултет редовно спроводи уписну кампању презентацијом установе и студијских програма у средњим школама и гимназијама на територији оних општина са којих постоји гравитирање ка крагујевачком Универзитету. Учешће у овим активностима узимају наставници, сарадници и студенти, што представља добру праксу. Осим тога, у оквиру уписне кампање врши се и одговарајућа медијска промоција и промоција путем

друштвених мрежа, што је такође позитивна активност. Комисија сматра да би требало истрајавати са таквим активностима, али и осмишљавати нове начине како би се средњошколцима у позитивном светлу представити студијске програме. У том смислу, формиран је Алумни клуб. Прва скупштина је одржана у априлу 2019. године.

Искоришћавање нове законске могућности да Факултет оснује привредно друштво у циљу комерцијализације своје делатности у сврху остваривања циљева високог образовања, Факултет би добио на позитивном имиџу и тиме постао привлачнија институција за студенте, чији је основни циљ оспособљавање за запошљавање.

Стручност коју добијају студенти када заврше студије, као и могућности запошљавања и даљег школовања процењују се на основу анкетирања послодаваца, док се потребе тржишта процењују повременим контактима са послодавцима остварeним кроз манифестације намењене запошљавању студената. Сваке године, Факултет је присутан на Сајму образовања и запошљавања, који организују Национална служба за запошљавање - филијала Крагујевац, ресор градске управе надлежан за образовања, и ЈП "Шумадија сајам". Осим тога, Факултет има више потписаних споразума о сарадњи са представницима правосудних институција и других институција у којима се обављају правне професије, што представља пример добре праксе Факултета у култури комуникације са послодавцима.

Настава и испити на свим студијским програмима изводе се у складу са усвојеним плановима рада на предметима и одговарајућим општим актима Универзитета и Факултета. У току реализације студијских програма примењивана је процедура за праћење, контролу и осавремењавање студијских програма, предвиђене Правилником о квалитету и самовредновању.

Програм основних академских студија је усаглашен у погледу услова уписа, трајања студија, услова преласка у наредну годину, стицања дипломе и начина студирања са европским стандардима који проистичу из Болоњске декларације и других међународно прихваћених докумената у области високог образовања, а који су конкретизовани у Закону о високом образовању Републике Србије, Правилнику о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма и одговарајућим актима Факултета.

Дакле, Факултет испуњава Стандард 4, будући да:

1. редовно и систематски проверава и, по потреби, изнова одређује циљеве студијског програма и њихову усклађеност са циљевима високошколске установе; структуру и садржај студијског програма у погледу односа општеобразовних, научно и стручно-апликативних и теоријско-методолошких дисциплина; радно оптерећење студената мерено бројем ЕСПБ бодова; исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања;
2. има утврђене поступке за одобравање, праћење и контролу програма студија;
3. редовно прибавља повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија и својих студијских програма;
4. обезбеђује студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма;

5. обезбеђује непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа;
6. подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктивни начин истраживања, као и примену тих знања и вештина у практичне сврхе;
7. су услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања су дефинисани и доступни јавности, нарочито у електронској форми и усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијских програма.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Дугогодишње академско наслеђе Факултета ++ Прописани субјекти и поступци за одобравање и континуирано, праћење и контролу студијских програма/+++ Усаглашеност студијских програма са савременим трендовима и са захтевима тржишта рада ++ Добра усклађеност циљева, садржаја студијских програма и исхода учења++ Постојање алумни организације+++ Постојање Правне клинике и практичних радионица +++ Ажурност и јавна доступност релевантних података о студијским програмима++ Сарадња са правосудним институцијама +++ Усклађеност циљева студијских програма са исходима учења /+++ Усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења за достизање потребних исхода учења/+++ Студијски програми усмерени на стваралачки начин размишљања и дедуктивни начин истраживања /++	Недовољна заступљеност праксе у образовном процесу ++ Недовољно редовно анкетирање студената о квалитету студијских програма ++ Недовољно редовно анкетирање послодаваца о квалитету студијског програма ++

Учешће студената у праћењу и оцењивању квалитета студијских програма/++ Доступност и ажурност свих релевантних информација о студијским програмима и исходима учења на сајту Факултета/+++ Доступност информација о завршном раду на другом и трећем степебу студија и стручној пракси на сајту Факултета /+++ Сарадња са Центром за међународне правне студије из Салзбурга (Аустрија) +	
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
Регионално повезивање високошколских установа у циљу размене искуства у побољшању квалитета студијских програма + Перманентно радити на побољшању квалитета наставног процеса/+++ Већа сарадња са правосуђем, органима управе и привредом у циљу повећања могућности за извођење практичне наставе ++ Ширење круга институција и органа у којима ће се реализовати стручна пракса/+++ Повећање мобилности студената и наставника/++ Оснивање привредног друштва у складу са Законом о високом образовању++ Увођење специјалистичких студија + Успостављање комуникације с Националном службом запошљавања у циљу праћења потреба тржишта + Учешће на стручним семинарима и	Нејасна стратегија државе о будућности високог образовања у Србији. ++ Нејасна стратегија државе о финансирању високог образовања у Србији + Недовољна мотивисаност наставника за нове облике и методе у реализацији наставе/+ Недовољна мотивисаност редовних и дипломираних студената да искажу своја мишљења о квалитету студијског програма/++ Недовољна мотивисаност послодаваца да искажу своја мишљења о компетенцијама дипломираних студената/++ Деловање тзв. „дивљих одељења“ високошколских установа које су у приватној својини и пасивност Министарства просвете, науке и технолошког развоја тим поводом. +++

радионицама посвећених квалитету студијских програма +	

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

Правни факултет испуњава стандард 4.

- У наредном периоду је неопходно остваривати интензивнију комуникацију са студентима који су завршили Факултет.
- Осим тога, у наредном периоду је неопходно у континуитету вршити анкетирање студената о квалитету студијског програма. Неопходан је редован прилив мишљења студената о питањима која се тичу њиховог стварног ангажовања на савладавању наставног предмета у односу на процењено оптерећење.
- Потребно је, у наредном периоду, наставити са започетом праксом годишњег анкетирања послодаваца из окружења о квалитету студијских програма.
- Приликом разматрања иновирања студијског програма основних академских студија за процес наредне акредитације, посебну пажњу треба посветити броју наставних предмета који припадају групи стручно-апликативних научних дисциплина.
- Потребно је наставити и проширити активности укључивања стручњака из праксе у процес извођења наставе и вежби на позитивно-правним наставним предметима.
- Пожељно је размотрити могућност да се уведе „недеља праксе“ у сваком семестру на свим позитивно-правним предметима.
- Извршити анализу постојећег Правилника о докторским студијама, у смислу оптерећености студената обавезама објављивања самосталних радова у научним и стручним часописима.
- Континуирано похађање едукативних курсева за нове методе наставе за наставнике и сараднике.
- Развијање метода *online* едукације за наставнике.
- Настављање развијања *online* наставе у случају потребе.
- Наставити и проширити активности укључивања стручњака из праксе у наставни процес (вежбе, практична настава, стручна пракса).
- Развијање промотивних активности у циљу упознавања потенцијалних студената са свим елементима студијских програма.
-

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

* (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма)

Р. б.	Назив студијског програма и поље	*Укупно акредитован број студената	Укупно уписани број студената на свим годинама студија у последње 3 године		
			2017/18	2018/19	2019/20
ОАС - Основне академске студије					
1.	ОАС- општи смер	1760	1717	1595	1470
2.	ОАС- унутрашњи послови и безбедност	660	92	107	130
	Укупан број студената (ОАС)	2420	1809	1602	1600

Р. б.	Назив студијског програма и поље	Укупно акредитован број студената	Укупно уписани број студената на све године студија у последње 3 године		
			2017/18	2018/19	2019/20
МАС - Мастер академске студије					
1.	Мастер академске студије права	150	144	202	220
	Укупан број студената (МАС)	150	144	202	220

Р. б.	Назив студијског програма и поље	Укупно акредитован број студената	Укупно уписани број студената на све године студија у последње 3 године		
			2017/18	2018/19	2019/20
ДС - Докторске студије					
1.	Докторске академске студије права	90	43	45	40
	Укупан број студената (ДС)	90	43	45	40

* раздвојити нивое студија по пољима (нпр. ОАС – ДХ, ОАС – ТТ, ОАС - ИМТ)

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

*Степен студија	2017/18			2018/19			2019/20		
	уписани	диплом.	%	уписани	диплом.	%	уписани	диплом.	%
ОАС	344	111	32,26	303	150	49.50	301	140	46,51

МАС	84	36	42,87	105	49	46,66	126	47	37,30
ДС	16	7	43,75	11	1	9,09	9	3	33,33
Укупно	444	154	39,62	419	200	35,08	436	190	39,04

* раздвојити степене студија по пољима (нпр. ОАС – ДХ, ОАС – ТТ, ОАС - ИМТ)

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

*Ниво студија	2017/18		2018/19		2019/20	
	Број дипломи-раних	Просечно трајање студија	Број дипломи-раних	Просечно трајање студија	Број дипломи-раних	Просечно трајање студија
ОАС	111	6,19	150	6,23	140	6,52
МАС	36	2,47	49	2,43	47	2,53
ДС	7	7,14	1	9,00	3	8,4
Укупно	154	5,26	200	5,88	190	5,81

* раздвојити нивое студија по пољима (нпр. ОАС – ДХ, ОАС – ТТ, ОАС - ИМТ)

Показатељи и прилози за стандард 4

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења
Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца
Прилог 4.3. Табеле мапирања обавезних предмета.

СТАНДАРД 5: КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Квалитет наставног процеса обезбеђен је кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

А) Опис стања анализа и процена стандарда 5

Правни факултет у Крагујевцу опредељен је да стално унапређује квалитет наставног процеса, оцењујући да је квалитет наставе од кључне важности за остваривање темељних циљева правничког образовања. Правилником о квалитету и самовредновању дефинисани су параметри и индикатори квалитета наставног процеса и педагошког рада, као и поступци за праћење, контролу, оцењивање и унапређивање наставног процеса и педагошког рада наставника, асистената и сарадника.

Правилником о квалитету и самовредновању предвиђено је да се студије изводе према плану извођења наставе који усваја Наставно-научно веће и којим се утврђују следеће чињенице: 1) наставници, асистенти и сарадници који изводе наставу према студијском програму; 2) места извођења наставе, у складу са дозволом за рад; 3) почетак и завршетак, као и временски распоред извођења наставе; 4) облици наставе (предавања, вежбе, семинари, стручне групе, стручна пракса, консултације са студентима и други облици наставних активности); 5) начин полагања испита, испитни рокови и мерила испитивања; 6) попис препоручене литературе, 7) основне податке о предмету (назив, година, број ЕСПБ, услови), 8) садржај, структура и циљеви предмета, као и 7) остале важне чињенице за уредно извођење наставе. Наставно-научно веће редовно, пре почетка нове школске године, усваја планове рада са наведеним подацима. Планови рада су јавно доступни на сајту Факултета (http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/studije.htm), и достављају се руководиоцима студијских програма, који су именовани одлукама декана Факултета.

Правилником о квалитету и самовредновању предвиђено је да се квалитет наставног процеса обезбеђује: професионалним радом наставника, асистената и сарадника током извођења предавања и вежби и коректним односом према студентима, доношењем и објављивањем планова рада за наставне предмете, контролом наставног процеса и контролом спровођења планова рада на појединачним предметима, оценом квалитета наставе на појединачним предметима, различитим корективним мерама за унапређење наставе, усклађеношћу плана и распореда наставе са потребама и могућностима студената, обавезом наставника да осавремењују наставу, интерактивним облицима наставе и редовним праћењем и вредновањем рада студената током различитих облика наставе.

Стандарди квалитета наставног процеса обухватају: 1) стандарде квалитета планова рада (силабуса) и 2) стандарде квалитета наставе.

Факултет је, у складу са Правилником о квалитету и самовредновању, усвојио Правилник о основним и мастер академским студијама, којим су прописана правила о организацији наставе и обавезама наставног особља у наставном процесу. Правилник је доступан јавности и може се преузети са сајта Факултета.

Факултет поседује Књигу предмета у којој су садржани сумарни силабуси за све предмете, у складу са упутствима Комисије за акредитацију. Књига предмета доступна је на Факултету и на Интернет страници Факултета (http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/studije.htm).

Поред тога, у складу са одредбама Правилника о основним и мастер академским студијама и Правилника о квалитету и самовредновању, а према Упутству за израду плана рада на наставном предмету припремљени су на стандардизованом обрасцу и усвојени детаљни планови рада за сваки предмет, који садрже: име предавача, асистента или сарадника а који учествује у реализацији, укупан број часова наставе за први (зимски) и други (летњи) семестар и фонд часова по радним седмицама. План рада за сваки предмет садржи: циљ изучавања предмета, исход изучавања предмета, кратак опис садржаја предмета, план предавања и вежби са тематским јединицама распоређен по недељама, број часова предавања и вежби по недељама, број ЕСПБ за конкретан предмет и списак обавезне и допунске литературе.

Наставници, асистенти и сарадници дужни су да наставу изводе према плану рада, који се објављује на сајту Факултета петнаест дана пре почетка наставе. Силабуси за предмете нових студијских програма са календаром (планом предавања и тематским јединицама по недељама), усклађени са потребама и могућностима студената, редовно се објављују на Интернет страници Факултета.

Настава која се изводи на Факултету је интерактивна. Наставници и сарадници предавања и вежбе држе, између осталог, и помоћу примера из праксе, а сви видови наставе подстичу студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања.

На седницама Наставно–научног већа, усвојени су планови рада основних, мастер и докторских академских студија за све академске године на које се односи овај Извештај.

Правилником о квалитету и самовредновању предвиђени су стандарди квалитета у погледу садржине, метода и динамике предавања и вежби, као и стандарди професионалног понашања наставника и сарадника, а исто тако и стандарди квалитета у извођењу наставе. Наставници, и сарадници поштују усвојени план наставе у извођењу тематских јединица, као и распоред и сатницу предавања.

Дневник рада се води за сваки предмет посебно. У њему се налазе подаци о реализованој настави, вежбама и осталим наставним и ваннаставним активностима, време одржавања, методске јединице и реализација наставног плана и програма. Дневник рада на предмету води се на стандардизован начин. Продекан за наставу, руководиоци основних, мастер академских и докторских студија, шефови катедри и Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета, повремено су контролисали Дневник рада са аспекта уредности вођења и тачности унетих података и да су на констатоване пропусте и недостатке правовремено реаговали те да су исти отклоњени.

Најзначајнији, мада не и једини вид учешћа студената у контроли квалитета наставног процеса су анонимне анкете, које се организују и спроводе у току сваког семестра.

Током летњег семестра академске 2019/2020. године анкете нису спроведене због пандемије коронавируса.

Факултет примењује традиционалне инструменте за обезбеђење квалитета наставе и вежби. Распоред наставе редовно се објављује на огласним таблама Факултета и на Интернет страници Факултета (http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/rpiv.htm). Анализа података из Дневника рада показује да се настава одвија у складу са усвојеним наставним плановима и програмима, као и Распоредом наставе.

У претходном периоду редовно се спроводи анкетирање студената у зимском и летњем семестру, као вид учешћа студената у контроли квалитета наставног процеса. Општа оцена (оцена за укупни утисак) квалитета наставника, и сарадника дата од стране студената, по мишљењу Комисије, бележи високу вредност. Укупна просечна оцена квалитета рада наставника и сарадника вреднована је високим оценама што говори да је квалитет наставника и сарадника Правног факултета у Крагујевцу на задовољавајућем нивоу. Број анкетираних студената на предавањима, пак, која се изводе на одређеним предметима, показује да још увек не постоји довољна посећеност.

Квалитет наставног процеса обезбеђује се усклађеношћу плана наставе и вежби у складу са потребама и могућностима студената. У процесу акредитације студијских програма рецензенти су детаљно проверавали да ли су различитих типови курсева које изводе наставници и сарадници ангажовани на студијском програму у складу са исходима учења тог студијског програма. С обзиром на чињеницу да су сви студијски програми акредитовани, поменути односи су нужно испоштовани.

У претходном периоду присутна је пракса организовања предавања из одређених наставних предмета од стране предавача, универзитетских професора и експерата из институција ван Факултета. Овим предавањима се студентима омогућује да стекну додатна знања из различитих наставних предмета. Приметна је континуирана активност Факултета, којом се подстичу студенти на размишљање, креативност и разумевање примера из праксе. Подаци о свим овим активностима се редовно ажурирају и налазе се на интернет страници Факултета, те су потпуно доступни јавности. Осим тога, на Факултету је организовано и неколико запажених предавања домаћих експерата и личности из јавног живота.

Ради реализације наведених активности којима се доприноси даљем развоју квалитета наставног процеса пре почетка сваке академске године сачињава се и посебан календар планираних активности (http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/rpiv.htm). Неопходно је истаћи и да у претходном периоду постоји приметна заинтересованост студената, студентских представника и студентских организација да се активно укључе у остваривање оваквих видова активности.

Анализирајући елементе у оквиру квалитета наставног процеса истичемо и чињеницу да се против више наставника Факултета води кривични поступак пред Вишим судом у Смедереву по оптужници Вишег јавног тужилаштва у Смедереву за наводно извршена кривична дела примања мита и фалсификовања службене исправе. Овај поступак траје већ 11 година и изазива пажњу јавности. Водећи рачуна о овим чињеницама, Факултет је у претходном периоду континуирано предузимао мере, како би се отклонила било која сумња у регуларност извођења наставног процеса. Комисија за акредитацију и

проверу квалитета усвојила Извештај о спољашњој провери квалитета са накнадним праћењем и Завршни извештај о спољашној провери квалитета и наложила Факултету да, у области наставног процеса обезбеди комисијско полагање испита на свим предметима на којима испитују наставници који су оптужени за кривична дела против службене дужности, односно да за све испите као члан комисије буде укључен још по један наставник Факултета против кога се не води кривични поступак и да донесе План рада којим ће се прецизирати активности свих организационих јединица Факултета укључених у обезбеђење квалитета, а нарочито у области наставе и управљања. Факултет је усвојио Акциони план и реализовао предвиђене активности. Са становишта испуњености стандарда квалитета наставног процеса, констатујемо да вођење поменутог кривичног поступка у досадашњем периоду није утицало на квалитет наставног процеса, с обзиром да се он у свему одвија у складу са стандардима квалитета. Осим што су обезбеђена по два испитивача на свим наставним предметима, Факултет је увео и правило по којем испите обављају, поред наставника који се налазе на оптужници и наставници који се не налазе на оптужници.

У претходном периоду Факултет је показао своју способност да одговори изазовима који стоје на путу квалитетне реализације наставног процеса и да успешно савлада проблеме и препреке, који се спорадично појављују или се могу појавити.

Стратегијом обезбеђења квалитета Факултета предвиђено је, између осталог, подстицање наставника на стицања активних компетенција типичних за високошколске установе, као и стицање стручних компетенција. То конкретно значи подстицање и адекватно вредновање научноистраживачког рада наставног особља, унапређење квалитета наставног особља кроз успостављање и поштовање високих критеријума за избор у наставна звања, као и кроз подстицање перманентног усавршавања, како у областима њихових компетенција, тако и у области педагогије, психологије, вештине комуникације и примене савремене информационе технологије. Стручне компетенције већине наставника Факултета су на високом нивоу, док је потребно унапређење педагошких компетенција.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу испуњава Стандард *5:*

1. Пропорција различитих типова курсева (предавања, семинари, пракса, пројекти и др.) коју изводе наставници и сарадници ангажовани на студијском програму, је балансирана с обзиром на исходе учења.
2. Стручна пракса доприноси исходима учења дефинисаним као практичне компетенције студената.
3. Подстиче стицање активних компетенција наставника типичних за високошколске установе, као и стицање стручних компетенција.
4. Постоје Планови организације и реализације наставе за сваки ниво студија и сваки студијски програм које усваја Наставно научно веће пре почетка школске године.
5. Постоје Планови рада по наставним предметима које усваја Наставно научно веће пре почетка школске године.

6. Планови рада по наставним предметима припремљени су на стандардизованом обрасцу и садрже све елементе тражене Стандардом 5.
7. План организације и реализације наставе, са распоредом часова, распоредом консултација и распоредом термина пријаве испита и термина испитних рокова је објављен на интернет страници Факултета, пре почетка школске године.
8. Врши се систематско праћење реализације и квалитета наставног процеса. Систематско праћење реализације наставе по наставним предметима представља предмет расправе на седницама катедри и Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе, што омогућава да се благовремено врше евентуалне корекције и избегну одступања од усвојеног плана.
9. Органи Факултета одговорни за реализацију наставног процеса упозоравају наставнике који се, евентуално, не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет наставе, на потребу побољшања и обезбеђују им потребну помоћ и усавршавање.
10. Анкетирање студената о квалитету наставног процеса обезбеђује ставове студената, што представља основ за корекције и унапређења.
11. Наставним програмом и плановима рада по наставним предметима предвиђена је интерактивност у реализацији свих облика наставе, што се у пракси и реализује.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Примена савремених наставних метода ++	Део наставе се још увек одвија „ex catedra“.++
Компетентност и доступност наставника и сарадника/+++	Недостаје адекватна мотивација студената за активније учешће у настави.+
Редовна информисаност студената о свим сегментима наставе +	Неорганизовање редовних студентских анкета у оцењивању квалитета наставног процеса на мастер и докторским студијама.++
Учествовање представника студената у процесу организације и оцене квалитета наставног процеса.++	Неравномерна оптерећеност наставника и сарадника.++
Постојање електронске пријаве испита ++	Недовољно практичне наставе на појединим предметима.+++
Структура облика наставе и методи реализације наставе прилагођени исходима учења/+++	Неадекватна припремљеност студената за праћење појединих облика наставе/++
Планови рада и распореди часова садрже све потребне елементе и унапред су познати студентима/+++	Недовољна мотивисаност за преиспитивање избора метода наставе и учења којима се најефикасније постиже савладавање исхода учења/++
Поштовање распореда наставе/+++	Невођење евиденције о присуству студената на свим предметима/++
Вођење евиденције о одржаној настави/++	
Коришћење савремених техничких средстава у настави/+++	Неадекватно бодовање активног учешћа студената у настави на појединим наставним предметима/+++
Интерактивност наставног процеса/+++	Нередовно анкетирање студената о квалитету

Успостављене процедуре за усвајање планова рада и распореда наставних активности/+++ Успостављене процедуре за контролу квалитета наставног процеса/+++ Редовно анкетирање студената о квалитету педагошког рада наставника и сарадника/+++ Учествовање представника студената упроцесу организације и оцењивања квалитета наставног процеса/+++ Опредељеност Факултета за подстицање наставника и сарадника у стицању и унапређењу компетенција/+++	свих аспеката наставног процеса/+++ Нередовно спровођење активности на подизању педагошких компетенција наставника и сарадника/+++
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
Развијање облика наставе, базиране на савременим технологијама.+++ Усавршавање наставника и сарадника у погледу појединих облика држања наставе и укључивања студената у наставни процес.+ Усавршавање наставника и сарадника кроз различите курсеве и семинаре.+ Појачање контроле присуства настави/+++ Редовно анкетирање студената свих степена студија о квалитету наставног процеса/+++ Коришћење међународне сарадње и међународних пројеката за усавршавање наставника и сарадника и стицање активних компетенција/+++ Укључивање већег броја стручњака из праксе у реализацију практичних облика наставе/+++ Проширење круга субјеката у којима се реализује стручна пракса/+++	Недостатак материјалних средстава за реализацију неких наставних и ваннаставних активности. +++ Вођење кривичног поступка против наставника Факултета.+++ Недовољна оспособљености и мотивисаност појединих наставника и сарадника за примену савремених облика и метода наставе/++ Непримењивање адекватног вредновања свих активности студената на појединим наставним предметима (систем бодовања) /++ Недовољно присуство студената појединим облицима наставе на појединим наставним предметима /+++

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

На основу изнетих чињеница и докумената у прилогу се може закључити да је на Правном факултету у Крагујевцу испуњен Стандард 5.

- Акредитовани студијски програми одвијају се у складу са принципима Болоњске декларације на свим годинама студија. Факултет треба да примењује правила о обезбеђењу квалитета наставе, што подразумева редовно праћење и контролу

квалитета и предузимање корективних мера, у складу са Правилником о квалитету и самовредновању. Факултет пружа организовану подршку наставницима, асистентима и сарадницима ради унапређења њихових педагошких способности, као и за редовно праћење рада студената и оцењивање њихових знања и вештина. С обзиром да је за квалитет наставе од изузетне важности да студенти раде у малим групама, посебно кад је реч о настави на стручно-апликативним предметима, која подразумева примену интерактивних метода рада, неопходно је повећање броја сарадника.

- Уважавајући описано стање, анализу и процену испуњености стандарда 5, као и извршену *SWOT* анализу, дати су и предлози у правцу даљег побољшања квалитета наставног процеса, као и мере које би требало предузети тим поводом**.**
- Потребно је наставити и редовно организовати студентске анкете о оцењивању квалитета наставног процеса на мастер академским и докторским студијама, а не само на основним академским студијама.
- Појачати контролу вођења евиденције о реализованој настави и евиденције о присуству студената настави.
- Организовати додатну едукацију наставног особља у циљу стицања и усавршавања педагошких и стручних компетенција и увођења најсавременијих метода реализације наставе.
- Уравнотежити оптерећење наставника и сарадника.
- Осавременити и учинити доступним наставне материјале у електронском облику на свим студијским програмима и свим нивоима студија.
- Мотивисати студенте за присусто настави и појачати њихову одговорност због неприсуствовања настави.
- Стимулисати писање уџбеника за предмете на мастер и докторским студијама.

Показатељи и прилози за стандард 5

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса
Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе
Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

СТАНДАРД 6: КВАЛИТЕТ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА

Високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 6

Правни факултет у Крагујевцу од оснивања организује, прати и подстиче научно-истраживачки рад и стратешки је опредељен да перманентно повезује и остварује јединство образовне, научно-истраживачке и стручне делатности.

Научно-истраживачки рад на Факултету обавља се у складу са универзалним принципима добре научне праксе, која подразумева да се научна истраживања спроводе у складу са најновијим научним достигнућима, да се радови других аутора коректно цитирају, да се резултати истраживања презентују на начин који обезбеђује њихову проверу и да се критичност и егзактност, као битне карактеристике научног рада, примењују у свим фазама научно-истраживачког рада. Сви наставници и сарадници дужни су да поштују принципе добре научно-истраживачке праксе, а Факултет је дужан да младе сараднике упозна са принципима добре научне праксе одмах по заснивању радног односа.

Факултет подстиче и стимулише научно-истраживачки и стручни рад и научну продукцију наставника и сарадника: финансијском подршком ради учешћа на научним или стручним скуповима у земљи и иностранству, обезбеђивањем литературе, приступом базама података, набавком рачунарске и друге опреме, неопходним дозволама за емпиријска истраживања, информацијама о конкурсима, пружањем помоћи у припреми пројектне документације, формирањем пројектних тимова и др. Факултет и Институт за правне и друштвене науке организују семинаре, курсеве, радионице и друге облике едукације младих научних истраживача у области методологије истраживања.

Обезбеђивање финансијске подршке за наведене активности врши се на основу Правилника о критеријумима за коришћење средстава Фонда за финансирање научно-истраживачког рада и објављивање резултата научно-истраживачког рада**.**

Факултет објављује резултате индивидуалног и колективног научно-истраживачког и стручног рада, како би их учинио доступним правничкој и широј јавности и на тај начин утицао на развој науке и правне струке.

Подаци о објављеним радовима наставника и сарадника, учешћу на научним скуповима и пројектима, менторском, рецензентском и уређивачком раду, редовно се евидентирају и ажурирају у оквиру узајамног каталога Републике Србије. Наставници и сарадници благовремено пријављују ове своје активности, тако да је унос података експедитиван и ефикасан. Назначени подаци су јавно доступни. Осим тога, најрепрезентативнији радови наставника и сарадника се ажурирају и у оквиру факултетског сајта и јавно су

доступни. На тај начин је урађена потпуна библиографија истраживача наставника и сарадника Факултета.

У претходном периоду Факултет је усвојио Програм научно-истраживачког рада и Програм развоја научно-истраживачког подмлатка.

У претходном периоду Факултет је учествовао или учествује у оквиру 2 пројекта: један финансиран од стране државе и један пројекат који Факултет самостално финансира:

1. "XXI век - век услуга и Услужног права", одобрен од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, започет са реализацијом 2011. године. У пројекат је укључено 32 наставника и сарадника Факултета. Резултати рада на пројекту се континуирано презентују у оквиру Мајског световања које традиционално организује Факултет сваке године и тим поводом издаје посебан Зборник радова са Саветовања. Осим тога, резултати рада на пројекту се објављују и у посебном Зборнику радова, који се такође објављује једном годишње. На тај начин, два пута годишње се врши презентовање резултата рада на пројекту, тако да је до сачињавања овог Извештаја кроз 22 публикације извршена презентација рада на пројекту, чиме се омогућује интензивна дисеминација научног знања и идеја (http://institut.jura.kg.ac.rs/index.php/projekti).

2. На интерном јуниор пројекту, под називом „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“, који финансира Факултет, ангажовани су сви наставници и сарадници у звању асистента (46). Резултати рада на пројекту се објављују у посебном зборнику радова, тако да је кроз девет публчикација до момента писања овог Извештаја извршенио презентовање рада на пројекту. Наставници и сарадници резултат рада на пројекту могу да објаве и у факултетском часопису „Гласник права“, који излази редовно два пута годишње, у категорији М52.

Наставници Факултета су ангажовани и на другим пројектима финансираних из буџета Републике Србије, а у оквиру других високошколских установа и научних институција.

Значајан део научно-истраживачког рада Факултета одвија се у оквиру Института за правне и друштвене науке. Рад Института регулисан је Статутом Факултета и Правилником о организацији и раду Института за правне и друштвене науке Правног факултета у Крагујевцу.

Факултет је у протеклом периоду организовао бројне научне скупове националног значаја и скупове са међународним учешћем. Факултет је организовао низ значајних предавања угледних универзитетских професора и експерата из иностранства, на којима су наставницима, сарадницима и студентима презентирани резултати и искуства научно-истраживачког и педагошког рада из различитих правних области. На тај начин се истовремено остварује и активна сарадња са иностраним академским и професионалним институцијама. Осим доприноса реализацији садржине стандарда квалитета научно-истраживачког и стручног рада, тиме се доприноси и подизању стандарда квалитета наставног процеса. У претходном периоду је уочљива позитивна пракса да се током сваке школске године организује неколико интересантних предавања научно-истраживачких делатника из иностранства, намењених студентима и стручној јавности.

У издању Факултета у претходном периоду објављене су многобројне публикације, којима се презентују резултати научно-истраживачког рада наставника и сарадника. Листа ових публикација је доступна на сајту Факултета. Све наведене публикације су у штампаној форми, а има и оних које су у електронској форми и потпуно слободне за преузимање целог текста у *PDF* формату. У циљу промоције издавачке делатности Факултета 2016. године је организован рад посебне књижаре Факултета.

У циљу објављивања научних и стручних чланака из области права и сродних друштвених наука, изабраних одлука из домаће и стране судске праксе итд, 2009. године основан је научно-стручни часопис „Гласник права". Часопис је до 2016. године излазио само у електронском облику (*on-line*), а од 2016. године и у штампаној верзији. Наследник је часописа „Гласник Правног факултета у Крагујевцу“ (1977-1992), односно „Гласник права“ (1992-1997) Правног факултета у Крагујевцу. Часопис се објављује два пута годишње на www.jura.kg.ac.rs/gp. Издавање часописа је у свему организовано у складу са Актом о уређивању научних часописа Министра за науку и технолошки развоја Републике Србије од 09.07.2009. године. Издавање овог часописа је значајно и са становишта компетентности за избор у наставничко звање, сходно одредбама Правилника о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника Универзитета у Крагујевцу. Часопис је категорисан у оквиру националне листе часописа Министарства за просвету, науку и технолошки развој (М52).

У летњем семестру академске 2014/2015. године на Факултету је почела са радом Студентска радионица за Привредно право. Циљ радионице је проширивање знања студената из предмета који припадају ужој привредно-правној научној области, а пре свега њихово оспособљавање за практичан рад и решавање практичних случајева. Поред тога, у оквиру радионице се врши припрема студената Правног факултета у Крагујевцу за учешће на такмичењу "Big Deal", као и избор студената који ће представљати наш факултет на том такмичењу (од 2015. године само студенти који учествују у раду радионице могу конкурисати за учешће на такмичењу "Big Deal").

Од почетка 2017. године на Факултету функционише и Правна клиника, основана као Студијско истраживачки центар. Клиника студентима пружа додатну едукацију са циљем стицања практичних вештина, а обезбеђена је и бесплатна правна помоћ и подршка одређеним угроженим категоријама грађана. У раду клинике су ангажовани, пре свега, студенти виших година студија, наставници и спољни сарадници, односно адвокати и судије, радници центара за социјални рад. План је да клиничко образовање студената постане саставни део планова рада на неким наставним предметима основних академских студија.

У летњем семестру академске 2017/2018. године на Правном факултету у Крагујевцу почела је са радом Радионица за кривичноправне науке. Циљ радионице је проширивање знања студената из предмета који припадају ужој кривично - правној научној области, а пре свега њихово оспособљавање за практичан рад и решавање практичних случајева, уз савладавање састављања правних аката и поднесака, учешћем на семинарима и студијско-образовним посетама казненопоправним установама, те селекцијом и припремом студената за национална и регионална такмичења. У оквиру Радионице студенти су остварили запажене резултате (између осталог, 2019. године студенти Факултета су освојили прво место на Трансевропском такмичењу пред Европским судом за људска права).

Наставници Факултета ангажовани су у раду радних група за припрему нацрта закона и као експерти-консултанти у реформским пројектима надлежних министарстава. Наставници Факултета су чланови редакција међународних и националних часописа и ангажовани су на рецензији радова у многобројним часописима.

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу је остварио дугогодишњу и успешну сарадњу са високошколским институцијама у иностранству:

1. Московска државна правна Академија, Москва
2. Европски центар Марибор, Марибор – Словенија;
3. Правни фкултет Универзитета Црне Горе, Подгорица
4. Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву – Пале;
5. Правни факултет „Јустинијан први“ Универзитета „Св. Ћирило и Методије“ у Скопљу;
6. Белгородски Универзитет кооперације, економике и права, Белгород
7. Bolashak Karagandy University, Казахстан;
8. Факултет за државне и европске студије у Подгорици;
9. Универзитет у Бањој Луци;
10. Правни факултет Универзитета Црне Горе
11. Правни факултет у Битољу.

Сарадња са наведеним институцијама се реализује у областима: размене објављених публикација, усавршавања наставника и сарадника, учешћа у одређеним облицима наставе и сарадње студентских парламената и организација. Настављајући постојећу сарадњу велики број наставника, асистената и сарадника је узео учешће на бројним саветовањима домаћег и међународног карактера представљајући стручној јавности резултате свог научно-истраживачког рада (на пример, Копаоничка школа природног права, Неум, Врњачка Бања, Златибор, Палић, Косовска Митровица, Ниш, Бања Лука, Москва итд.).

Наставници Факултета су у претходном трогодишњем периоду објављивали радове индексиране на SCI листи. Анализирајући број и списак SCI-индексираних радова по годинама, за претходни период, може се закључити да не постоји задовољавајући ниво научно-истраживачке делатности на Факултету када је у питању објављивање радова на SCI листи, с обзиром на број радова у односу на укупан број наставника и сарадника на Факултету. Научно-истраживачка активност на другим пољима је, пак, на задовољавајућем нивоу, узевши у обзир чињеницу да је актима којима се регулише избор у звање предвиђен систем којим се узимају у обзир и друге листе часописа, поред SCI листе.

За остваривање свих активности Факултета, које су у функцији остваривања научно-истраживачког и стручног рада, постоји задовољавајућа опрема, која је у власништву Факултета.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу испуњава Стандард *6:*

1. Правни факултет у свом раду остварује јединство образовног, научно-истраживачког и професионалног (стручног рада).
2. Факултет у свом раду перманенто осмишљава, припрема и реализује научно-истраживачке, стручне и друге врсте програма, као и националне и међународне пројекте.
3. Факултет систематски прати и оцењује обим и квалитет истраживачког рада наставника и сарадника.
4. Садржај и резултати научних, истраживачких и стручних активности Факултета су усклађени са стратешким циљем Факултета, као и са националним и европским циљевима и стандардим европског образовања.
5. Знања до којих Факултет долази спровођењем својих активности активно се укључују у постојећи наставни процес.
6. Факултет подстиче своје запослене да се активно баве научним, истраживачким и професионалним радом и да што чешће објављују резултате свог рада.
7. Факултет обавља издавачку делатност у складу са својим могућностима.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Високе научне компетенције наставника и сарадника ++ Растући тренд броја радова у категорисаним часописима +++ Развијена међународна сарадња са сродним институцијама +++ Категорисаност часописа Факултета "Гласник права" +++ Плодна издавачка делатност Факултета и постојање посебне књижаре+++ Организовање предавања и трибина на којима су учесници угледни професори, експерти и јавне личности из земље и иностранства ++ Истражиачки потенцијал Факултета је ојачан новим кадром младих истраживача који су ангажовани на Факултету као доценти, након одбране својих докторских дисертација. Као млади истраживачи они уносе додатну енергију, мотивацију и новине у истражичаке пројекте који се раде на Факултету. +++ Факултет поседује ресурсе за спровођење научно истраживачких пројеката. +++ Факултет је повезан са великим бројем иностраних факултета и института.+++ Приступ електронској бази радова КОБСОН која омогућава праћење најновијих радова у области студија безбедности чиме се обезбеђује	Недовољно учешће наставника и сарадника у научно-истраживачким пројекатима који финансира Министарство просвете и науке Републике Србије и у међународним пројектима ++ Слаба мотивисаност студената за укључивање у истраживачки рад ++ Одсуство праксе издавања публикација на страним језицима +++ Аплицирање за добијање грантова за пројекте тражи велики број радних сати које истарживачи Факултета тешко могу да издвоје због обавеза у наставном процесу и другим обавезама повезаним са Факултетом. ++

савременост у приступу и добра утемељеност истраживачких идеја и пројеката. ++	
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
Повећање броја индексираних радова објављених у часописима са међународно признатих листа: SCI-листа итд.++ Укључивање у међународне пројекте ++ Могућности које доносе европски пројекти као што је *Horizon Europe*.++ Даље подстицање на мобилност наставника и сарадника довело би до новог повезивања са истраживачима из иностранства +	Перманентно заостајање издвајања средстава за потребе високог образовања на нивоу Републике. ++ Истраживачи нису упознати са новинама у аплицирању за програме, као што је нпр. креирање дата менаџмент планова.++ Тешкоће налажења финансијских средстава за пројекте. +++ Недостатак предузетништва код истраживача. ++

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

На основу изнетих чињеница о организацији и резултатима научно-истраживачког рада и докумената у прилогу, закључује се да је на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу у потпуности испуњен Стандард 6.

- У наредном периоду потребно је унапредити сарадњу са домаћим и страним научно-истраживачким установама ради реализације заједничких пројеката.
- Од посебне важности је подстицање наставника и сарадника за веће учествовање у конкурсима за међународне пројекте.
- Приликом конкурисања за наредни научно-истраживачки пројекат укључити већи број наставника и сарадника у његову реализацију.
- Размотрити могућност да се уведе посебна евиденција путем научних картона са ажурираним подацима о категоризацији радова наставника и сарадника, сходно Правилнику Министарства, јер таква категоризација не постоји у оквиру *COBISS* система.
- Подстицати наставнике и сараднике да објављују радове у факултетском часопису.
- Развијати сарадњу са иностраним партнерима кроз Европске пројекте.
- Укључити се у програме сарадње са дијаспором.
- Ажурирати репозиторијум ради видљивости радова истраживача са Факултета.
- Јачање тимског рада на Факултету када се аплицира за нове пројекте.
- Усмеравање истраживачког кадра Факултета приликом писања пројеката на предузетничке импликације истраживања.

Показатељи и прилози за стандард 6

Табела 6.1.Назив и број текућих научноистраживачких/уметничких пројеката чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.

Редни број	Назив и евиденциони број пројекта	Домаћи (Д) и међународни (М)	Назив финансијера	Број учесника на пројекту
1.	**"XXI век - век услуга и Услужног права",** **Ев. број: 179012**	Д	Министарство просвете, науке и технолошког развоја	32
2.	**„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске Уније“**	Д	Правни факултет Универзитета у Крагујевцу	46
Напомена: Рецензентска комисија ће, случајним избором, проверити уговоре				

Табела 6.2. Списак наставника и сарадника запослених у високошколској установи, учесника у текућим међународним и домаћим пројектима

Редни број	Име презиме	Звање	Назив пројекта
1.	Марко С. Павловић	Редовни професор	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
2.	Иван М. Чукаловић	Редовни професор	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
3.	Ненад Р. Ђурђевић	Редовни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
4	Предраг Ч. Стојановић	Редовни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
5	Снежана М. Соковић	Редовни професор	„Развој методологије евидентирања криминалитета као основ ефикасних мера за његово сузбјање и превенцију“ „Усклађивање правног система Србије са

			стандардима Европске уније“
6	Бранислав Д. Симоновић	Редовни професор	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
7	Зоран М. Миладиновић	Редовни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
8	Драган Т. Батавељић	Редовни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
9	Срђан С. Ђорђевић	Редовни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
10	Драган М. Вујисић	Редовни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
11	Нада В. Тодоровић	Редовни професор	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
12	Драгица Ђ. Живојиновић	Редовни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
13	Нина С. Планојевић	Редовни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
14	Стефан Ђ. Шокињов	Редовни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са

			стандардима Европске уније“
15	Милан Н. Палевић	Редовни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
16	Јасмина Д. Лабудовић Станковић	Редовни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
17	Срђан В. Владетић	Редовни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
18	Славко Ж. Ђорђевић	Редовни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
19	Бојан П. Урдаревић	Ванредни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
20	Зоран Р. Јовановић	Ванредни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
21	Дејан С. Матић	Ванредни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
22	Зоран Р. Чворовић	Ванредни професор	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
23		Ванредни	„XXI век – век услуга и Услужног права“

	Јелена П. Вучковић	професор	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
24	Соња М. Лучић	Ванредни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
25	Вељко М. Влашковић	Ванредни професор	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
26	Вељко М. Турањанин	Доцент	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
27	Милан М. Рапајић	Доцент	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
28	Миливоје Б. Лапчевић	Доцент	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
29	Борко Н. Михајловић	Доцент	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
30	Тамара В. Ђурђић Милошевић	Доцент	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
31	Јован Д. Вујичић	Доцент	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“

32	Зоран Д. Вуковић	Доцент	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
33	Александра Г. Павићевић	Доцент	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
34	Санда С. Ћорац	Доцент	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
35	Стефан Н. Андоновић	Асистент	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
36	Вишња М. Ранђеловић	Асистент	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
37	Јована Р. Брашић Стојановић	Асистент	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
38	Јелена С. Чановић	Асистент	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
30	Биљана Ж. Гавриловић	Асистент	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
40	Драгана Д. Спасић	Асистент	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
41	Мина П. Павловић	Асистент	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
42	Милица М. Соврлић	Асистент	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“

43	Александар Т. Антић	Асистент	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
44	Тамара М. Младеновић	Асистент	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
45	Никола М. Ивковић	Асистент	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
46	Војислав Б. Бачанин	Асистент	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
47	Аника Н. Ковачевић	Асистент	„Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
48	Милица З. Маринковић	Асистент	„XXI век – век услуга и Услужног права“ „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“
49	Данијела Глушац	Истраживач приправник	„XXI век – век услуга и Услужног права“
50	Марија Милојевић	Истраживач приправник	„XXI век – век услуга и Услужног права“
51	Ружица Кијевчанин	Истраживач приправник	„XXI век – век услуга и Услужног права“
Напомена: Рецензентска комисија ће, случајним избором, проверити податке			

Табела 6.3. Збирни преглед научноистраживачких и уметничких резултата у уставови у претходној календарској години према критеријумима Министарства и класификације уметничко-истраживачких резултата.

Редни број	Резултат (назив научног/уметничког резултата)	*Према Правилнику Министарства (M10, M20, M30, M40, M60, M70, M80, M90)	Број резултата
1.	Поглавље у књизи M11 или рад у тематском зборнику водећег	M13	1

	међународног значаја		
2.	Поглавље у књизи М12 или рад у тематском зборнику међународног значаја	М14	3
3.	Рад у међународном часопису	М23	2
4.	Рад у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком	М24	7
5.	Предавање по позиву са међународног скупа штампано у целини (са позивним писмом)	М31	24
6.	Саопштење са међународног скупа штампано у целини	М33	25
7.	Монографија националног значаја	М42	3
8.	Монографска библиографска публикација или монографска студија	М43	2
9.	Поглавље у књизи М41 или рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја	М44	26
10.	Поглавље у књизи М42 или рад у тематском зборнику националног значаја	М45	8
11.	Рад у водећем часопису националног значаја	М51	2
12.	Рад у часопису међународног значаја	М52	22
13.	Рад у научном часопису	М53	8
14.	Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини	М63	7
15.	Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу	М64	7
Напомена: *За уметничке резултате користити адекватне ознаке			

Табела 6.4. Списак SCI/ССЦИ-индексираних радова по годинама за претходни трогодишњи период.

Р.Б.	Радови (наСЦИ/ ССЦИ листи) у научним часописима са званичне листе ресорног министарства за науку у сладу са захтевима допунских стандарда за дато поље (аутори, назив рада, часопис, година)	М
1.	PONJAVIĆ, Zoran, ĆIRIĆ, Zoran. Mental capacity as medicolegal prerequisite for consent or refusal of medical treatment = Sposobnost za rasuđivanje kao medikolegalni preduslov pristanka ili odbijanja medicinskog tretmana. *Vojnosanitetski pregled*, 2019, vol. 76, no. 9, str. 935-941. ISSN 0042-8450. http://www.doiserbia.nb.rs/img/doi/0042-8450/2019/0042-84501700190P.pdf , http://www.vma.mod.gov.rs/vsp09_2019-1.pdf , DOI: 10.2298/VSP171026190P . [COBISS.SR-ID 25703945]	M23
2.	SOKOVIĆ, Snežana, BEJATOVIĆ, Stanko. Sodobne ideje o rehabilitaciji obsojencev: razvoj, značilnosti in možnosti. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, ISSN 0034-690X, 2017, god. 68, br. 1, str. 43-52. http://www.policija.si/index.php/publikacije/88125-rkk-2017-1 . [COBISS.SR-ID 513326000]	M23
3.	SIMONOVIĆ, Branislav, ĐURĐEVIĆ, Zoran, JANKOVIĆ, Bogdan. Profile of Police Officers Connited of Bribery. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, ISSN 0034-690X, 2017, god. 68, br. 4, str. 371-384, tabele. https://www.policija.si/images/stories/Publikacije/RKK/PDF/2017/04/RKK2017-04_BranislavSimonovic_ProfileOfPoliceOfficers.pdf . [COBISS.SR-ID 513406896]	M23
4.	SIMONOVIĆ, Branislav, SOKOVIĆ, Snežana, MIJAILOVIĆ, Saša, NOVOVIĆ, Snežana, OTAŠEVIĆ, Božidar, Using soccer club fans for political purposes: Case Serbia, *Sport science*, ISSN 1840-3670. - Vol. 10, br. 1 (2017), str. 60-65, https://www.sposci.com/PDFS/BR10S1/SVEE/04%20CL%2009%20BS.pdf , [COBISS.SR-ID - 513331376]	M23
5.	SPASIĆ, Dragana, SIMONOVIĆ Branislav, Police Officers' and Police Educators' Receptivity to the Concept of Evidence-Based Policing – A Comparative Study, *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, ISSN 0034-690X. - br. 4 (2018), str. 299-309. [COBISS.SR-ID - 513577648]	M23
6.	MIĆOVIĆ, Miodrag, BUKOVAC PUVAČA, Maja. Odgovornost za štetu prouzročenu trećim osobama obavljanjem zakonske revizije. *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, ISSN 1330-349X, 2018, vol. 39, br. 1, str. 157-179, doi: 10.30925/zpfsr.39.1.5. [COBISS.SR-ID 513403568]	M23
7.	LUČIĆ, Sonja. EU Trademarks for wine which contains indications of geographical origin. *Ekonomika poljoprivrede*. 2018, vol. lxv, no 2, str. 715-729. ISSN 0352-3462. https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0352-3462/2018/0352-34621802715L .pdf , DOI: 10.5937/ekoPolj1802715L. [COBISS.SR-ID 513437360]	M23
8.	BANOVIĆ, Božidar, TURANJANIN, Veljko, MILORADOVIĆ, Anđela. An Ethical Review of Euthanasia and Physician-assisted Suicide. *Iranian Journal of Public Health*, ISSN 2251-6093, 2017, vol. 46, no. 2, str. 173-	M23

	179, [COBISS.SR-ID - 513289392]	
9.	BANOVIĆ, Božidar, TURANJANIN, Veljko, ĆOROVIĆ, Emir. Physician - assisted Suicide in Serbia. *Iranian journal of public health*, ISSN 2251-6085, 2018, vol. 47, no. 4, str. 538-545, tabele. http://ijph.tums.ac.ir/index.php/ijph . [COBISS.SR-ID 513260981]	M23
10.	TURANJANIN, Veljko, ĆOROVIĆ, Emir. Physician - assisted Suicide in Serbia. *Iranian journal of public health*. 2018, vol. 47, no. 4, str. 538-545, tabele. ISSN 2251-6085. http://ijph.tums.ac.ir/index.php/ijph . [COBISS.SR-ID 513260981]	M23
11.	TURANJANIN, Veljko, RADULOVIĆ, Darko. Coronavirus (COVID-19) and Possibilities for Criminal Law : Reaction in Europe: A Review. Iranian Journal of Public Health. Onlajn izd. 2020, vol. 49, br. 1, str. 4-11. ISSN 2251-6093. http://ijph.tums.ac.ir/index.php/ijph/issue/view/484. [COBISS.SR-ID 15111433]	M23
12.	Palevic Milan, Spalevic Velibor, Skataric Goran, Milisavljevic Bojan, Spalevic Zaklina, Rapajic B, Jovanovic LJ , "Environmental Responsibility of Member States of the European Union and Candidate Countries", JOURNAL OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND ECOLOGY, (2019), vol. 20 br. 2, str. 886-895	M23
13.	Stefan Andonović, Miloš Stanić, "Lična nezavisnost upravljačkih struktura centralnih banaka na primeru Bugarske, Hrvatske, Mađarske i Rumunije", str. 498-513, Časopis za ekonomiju i tržišne komunikacije (EMC Review), vol. X, br. II, ISSN 2232-8823, UDK 33, Panevropski univerzitet „APEIRON“ (PUA),	M23

Табела 6.5.Листа одбрањених докторских дисертација и уметничких пројеката у установи упретходне три школске године са резултатима који су објављени или прихваћени за објављивање

Име кандидата	Име ментора	Назив дисертације (уметничког пројекта) / година одбране	Публиковани резултати – дати комплетне податке за сваки рад (аутори, назив рада, часопис, година)	*M
Александра Павићевић	Проф. др Нина Планојевић	„Право ретенције“, 2017. год.		70
Жарко Браковић	Проф. др Божидар Бановић	„Контрола насилничког имовинског криминалитета“, 2017. год.		70
Борислав Галић	Проф. др Драган Батавељић	„Подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. Године – кључни принцип		70

		организације власти“, 2017. год.		
Борко Михајловић	Проф. др Драган Вујисић	„Дужност лојалности према привредном друштву“, 2018. год.		70
Виолета Миладиновић	Проф. др Предраг Стојановић	„Активности локалне самоуправе у наплати пореза на имовину“, 2018. год.		70
Милан Јечменић	Проф. др Ненад Ђурђевић	„Уговор о спонзорству“, 2018. год.		70
Миливоје Лапчевић	Проф. др Предраг Стојановић	„Савремене буџетске технике у функцији унапређења система јавних финансија“, 2018. год.		70
Тамара Ђурђић-Милошевић	Проф. др Драгица Живојиновић	„Ограничење слободе завештајних располагања“, 2018. год.		70
Јован Вујичић	академик проф. др Радован Вукадиновић	„Утицај промењених околности на дејство уговора о међународној продаји робе“, 2019. год.		70
Живанка Миладиновић	Проф. др Милан Палевић	„Међународноправни и уставноправни аспекти остваривања и заштите медијских слобода и права“, 2019. год.		70
Милан Давидовић	Доц. др Вељко Турањанин	„Злоупотребе процесних права у кривичном поступку (нормативни,		70

		теоријски и практични аспект)“, 2019. год.		
Сања Голијанин	Проф др Зоран Јовановић	„Судска контрола аката државне управе“, 2019. год.		70
Зоран Вуковић	Проф. др Ненад Ђурђевић	„Уговори о стручном ангажовању спортских стручњака“, 2019. год.		70
Ненад Дугалић	Проф. др Свето Пурић	„Улога и значај земаља БРИКС-а у савременој глобалој економији“, 2020. год.		70
Драган Нововић	Проф. др Милан Палевић	„Ратна штета причињена од Немачке на територији Краљевине Југославије и обештећење жртава из Србије“, 2020. год.		70
Игор Митровић	Проф. др Срђан Ђорђевић	„Социолошка јуриспруденција Роска Паунда“, 2020. год.		70
*Категоризација публикације према класификацији ресорног Министарства за науку и класификације уметничких резултата а у складу са захтевима допунских стандарда за дато поље *Напомена*: Рецензентска комисија ће, случајним избором, проверити докторску дисертацију (докторски уметнички пројекат) и наведене публиковане резултате				

Табела 6.6.Назив и број текућих стручних и уметничких пројеката који се тренутно реализују у установи чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи. /

Редни број	Назив и евиденциони број пројекта	Домаћи (Д) и међународни (М)	Назив финансијера	Број учесника на пројекту
1.	/			

2.				
3.				
н.				
Напомена: Рецензентска комисија ће, случајним избором, проверити уговоре				

Табела 6.7. Листа ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља

Редни број	Матични број	Име презиме	Назив установе у којој је ментор запослен са пуним радним временом	Број СЦИ/ ССЦИ индексираних радова
1.		Драган Т. Батавељић	Правни факултет - Крагујевац	4
2.		Срђан В. Владетић	Правни факултет - Крагујевац	1
3.		Драган М. Вујисић	Правни факултет - Крагујевац	/
4.		Срђан С. Ђорђевић	Правни факултет - Крагујевац	1
5.		Славко Ж. Ђорђевић	Правни факултет - Крагујевац	2
6.		Ненад Р. Ђурђевић	Правни факултет - Крагујевац	/
7.		Тамара В. Милошевић Ђурђевић	Правни факултет – Крагујевац	/
8.		Драгица Ђ. Живојиновић	Правни факултет - Крагујевац	3
9.		Зоран Р. Јовановић	Правни факултет - Крагујевац	/
10.		Зоран М. Миладиновић	Правни факултет - Крагујевац	4
11.		Марко С. Павловић	Правни факултет - Крагујевац	/
12.		Нина С. Планојевић	Правни факултет - Крагујевац	3
13.		Бранислав Д. Симоновић	Правни факултет - Крагујевац	5
14.		Снежана М. Соковић	Правни факултет - Крагујевац	2
15.		Предраг Ч. Стојановић	Правни факултет - Крагујевац	/
16.		Нада В.Тодоровић	Правни факултет -	3

			Крагујевац	
17.		Јасмина Д. Лабудовић Станковић	Правни факултет - Крагујевац	3
18.		Милан Н. Палевић	Правни факултет - Крагујевац	2
19.		Бојан П. Урдаревић	Правни факултет - Крагујевац	/
20.		Јелена П. Вучковић	Правни факултет - Крагујевац	/
21.		Соња М. Лучић	Правни факултет - Крагујевац	1
22.		Вељко М. Турањанин	Правни факултет - Крагујевац	7
23.		Санда С. Ћорац	Правни факултет - Крагујевац	/
24.		Стефан Ђ. Шокињов	Правни факултет - Крагујевац	3
25.		Милан М. Рапајић	Правни факултет - Крагујевац	3
26.		Борко Н. Михајловић	Правни факултет - Крагујевац	/
27.		Зоран Р. Чворовић	Правни факултет - Крагујевац	/
28.		Александра Г. Павићевић	Правни факултет - Крагујевац	/
29.		Јован Д. Вујичић	Правни факултет - Крагујевац	/
Напомена: Рецензентска комисија ће, случајним избором, проверити компетентност ментора				

Прилог 6.1. Списак награда и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научно-истраживачком и уметничко-истраживаком раду.
Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.
Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 7

Задовољавање овог стандарда захтева утврђен процес рационалног планирања и избора наставног особља у законски регулисаном јавном поступку. Квалитет наставника и сарадника подразумева и омогућавање перманентног усавршавања, научног, стручног и професионалног развоја наставника и сарадника, уз присуство континуиране провере квалитета њиховог наставног рада.

Наставу на Правном факултету обавља 54 наставника и сарадника. Структура наставног особља је следећа: 18 редовних професора, 7 ванредних професора, 9 доцената, 15 асистената и 5 сарадника у настави.

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се поштовањем законских и других прописа о избору наставника и сарадника, који су садржани у Закону о високом образовању Републике Србије, Статуту Универзитета у Крагујевцу, Статуту Правног факултета, Минималним условима за избор у звања наставника на универзитету – које је утврдио Национални савет за високо образовање, Правилнику о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника Универзитета у Крагујевцу, те Правилнику о начину и поступку избора у звање и заснивање радног односа сарадника.

Приликом избора наставника и сарадника Факултет води рачуна о томе да доследно примењује критеријуме за избор у звање и заснивање радног односа са наставницима и сарадницима, као и да перманентно прати и подстиче наставне, научноистраживачке и стручне активности наставника и сарадника. Све етапе избора у звање и заснивања радног односа наставника и сарадника у звања су јавне и подложне проверама шире и стручне јавности. Комисија је у једном случају заузела став да је повређен Стандард 7. приликом избора наставника у звање редовног професора.

У циљу континуираног и несметаног реализовања акредитованих студијских програма, Факултет настоји да обезбеди потребан број наставника и сарадника у радном односу са пуним радним временом и у неопходним звањима. Кадровска политика, која подразумева обезбеђивање довољног броја квалитетних наставника и сарадника и њихову оптималну кадровску и старосну структуру, пажљиву селекцију младих кадрова и њихово професионално напредовање и усавршавање, омогућила би развој Факултета, као образовне и научне установе. У циљу обезбеђења квалитетног и континуираног педагошког и научно-истраживачког рада, Факултет има потребу за новим наставницима и сарадницима, нарочито из реда најбољих и талентованих студената.

У складу са релевантним прописима, приликом избора наставника и сарадника узимају се у обзир, уз испуњеност општих услова, различити остварени и мерљиви резултати рада, међу којима се истичу: способност за наставни рад или резултати у наставном

раду; способност за научно-истраживачки рад или резултати у научно- истраживачком раду; стручно-професионални допринос; допринос академској и широј заједници; сарадња са другим високошколским и научно-истраживачким установама у земљи и иностранству. Способност за наставни рад и резултати у наставном раду наставника и сарадника Факултета сагледавају се кроз њихов рад са студентима, професионалан однос према настави и уредно испуњавање свих наставних обавеза, обезбеђивање литературе за припремање испита, правилну методологију извођења наставе, менторски рад са студентима, научно-истраживачким и наставним подмлатком, као и спремност да усавршавају и развијају своје педагошке вештине.

У циљу оцене наставног рада, Факултет спроводи и поступак редовног оцењивања наставника и сарадника од стране студената. Квалитет педагошког рада наставника и сарадника Факултета је на задовољавајућем нивоу, што потврђују резултати анкетирања студената у анализираном периоду. Сви извештаји о анкетирању су доступни на Интернет страници Факултета.

Упоређујући број анкетираних студената у претходном периоду, закључује се да је већи број анкетираних студената који похађају вежбе у односу на број студената који присуствују предавањима. У наредном периоду Факултет ће настојати да анкетирањем буде обухваћен већи број студената на сваком предмету, ради прикупљања релеватних података потребних за анализу и закључивање. Овај проблем се у наредном периоду може превазићи електронском евиденцијом присуства студената настави и вежбама, као и увођењем електронског анкетирања. У тренутку писања Извештаја о самовредновању, анкете се спроводе отежано услед епидемије изазване вирусом корона.

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета и Поткомисија за праћење и унапређење студирања константно су контролисале све аспекте квалитета наставника и сарадника.

Способност за наставни рад и резултати у наставном раду наставника и сарадника Факултета сагледавају се кроз њихов рад са студентима, професионалан однос према настави и уредно испуњавање свих наставних обавеза, обезбеђивање литературе за припремање испита, правилну методологију извођења наставе, менторски рад са студентима, научно-истраживачким и наставним подмлатком, као и спремност да усавршавају и развијају своје педагошке вештине. У области научно-истраживачког рада, о квалитету наставника и сарадника Факултета говоре бројни научни и стручни радови који обухватају уџбенике, монографије, приручнике, практикуме и научне чланке, објављене у еминентним домаћим и страним научним часописима. Факултет прати и вреднује научно-истраживачки рад сваког наставника и сарадника појединачно, преко система „Картона научног радника“. Стручно-професионални допринос наставника и сарадника Факултета остварује се кроз учешће на домаћим научним пројектима и руковођење тим пројектима, чланство у уређивачким одборима научних часописа, чланство у програмским или организационим одборима научних конференција, као и рецензирање радова у домаћим и међународним научним часописима. У оквиру доприноса академској и широј заједници, наставници и сарадници Факултета су ангажовани у раду органа управљања на Факултету и Универзитету, учествују у изради докумената на нивоу Универзитета, учествују у изради важних докумената на нивоу Републике – као што су стратегије, закони и други прописи, учествују у комисијама за избор у звања наставника, чланови су домаћих и

међународних научних удружења и њихових органа. Сарадња са другим високошколским и научно-истраживачким установама у земљи и иностранству огледа се у учешћу наставника и сарадника Факултета на домаћим и међународним научним конференцијама и пројектима који се реализују са другим универзитетима. Наставници и сарадници Факултета реализују стручна усавршавања и студијске боравке на иностраним високошколским и научно – истраживачким установама. Факултет континуирано прати и подстиче педагошку и научно-истраживачку активност наставника и сарадника. Факултет обезбеђује наставницима и сарадницима могућност за научно и стручно усавршавање и напредовање кроз учешће на домаћим и међународним научним и стручним скуповима, студијске боравке, гостовање предавача по позиву, информисање о конкурсима за доделу стипендија, успостављање сарадње са домаћим и иностраним образовним установама у циљу размене наставника и сарадника. Ради учешћа на домаћим и међународним научним и стручним скуповима, реализације студијских боравака и специјализација Факултет одобрава наставницима и сарадницима плаћено одсуство и учествује у финансирању научног и стручног усавршавања. Факултет обезбеђује наставницима и сарадницима богату научну и стручну литературу и приступ електронским базама научних часописа и судске праксе.

У циљу сталног унапређивања педагошких и дидактично-методичких способности наставника и сарадника, неопходно је да Факултет организује више курсева, радионица и других видова обуке за своје наставнике и сараднике, како би већина наставника и сарадника била оспособљена да организује и управља наставом, да разуме и уважава индивидуалне разлике међу студентима и различите стилове учења, да примењује интерактивне и иновативне методе наставе, да развија инструменте за редовно праћење и квалитетно оцењивање рада студената, као и да користи савремене информатичке технологије и дидактичка средства у настави. Уз то, неопходно је да Факултет обезбеди да сваки сарадник у настави пре укључивања у наставни процес заврши базичан курс у области наставне педагогије, дидактике и методике.

У оквиру Службе за опште и правне послове Факултета се ажурно води радноправна евиденција запослених наставника и сарадника. Број наставника према укупном броју студената задовољава прописане стандарде квалитета.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу остварује захтеве постављене Стандардом 7.

1. Поступак и услови за избор наставника и сарадника су јасно и прецизно унапред утврђени, јавни су и доступни оцени стручне и шире јавности. Овај поступак и услови су предмет периодичне провере и усавршавања.
2. Факултет се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних услова и поступака путем којих оцењује научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника.
3. Факултет систематски прати, оцењује и подстиче научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника.
4. Факултет спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, као и различите врсте усавршавања.

5. Факултет обезбеђује наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање, путем студијских боравака, специјализација, учешћа на научним, уметничким и стручним скуповима.
6. Факултет при избору и унапређењу наставно-научног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота.
7. Факултет при избору и унапређењу наставно-научног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Постојање Правилника о избору наставника и сарадника +++ Услови и критеријуми избора наставника и сарадника у складу са Законом и са критеријумима Националног савета за високо образовање +++ Поступак избора наставника и сарадника је јаван +++ Компетентно наставно особље ++ Перманентна евалуација рада наставног особља +++ Кадровска политика која омогућава правилну селекцију наставничког и истраживачког подмлатка, нарочито из реда најбољих и талентованих студената +++	Недовољна мотивисаност студената да оцењују рад наставника и сарадника ++ Недовољно широка наставна база – недовољан број сарадника у настави/++ Објективно сужене и ограничене могућности наставника и сарадника који се баве друштвено хуманистичким наукама у погледу објављивања резултата научно-истраживачког рада у релевантним међународним часописима/++ Релативно мали број наставника и сарадника укључених у пројекте ++ Непостојање Комисије за претходна питања +++ Недовољно развијене педагошке компетенције сарадника/+++
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
Мобилност наставника и сарадника кроз међународну сарадњу ++ Учешће у пројектима који би унапређивали педагошке компетенције наставног оособља ++ Укључивање наставника и сарадника у домаће и међународне пројекте +++ Мотивисаност наставника и сарадника за студијске боравке и усавршавања на иностраним образовним и научним установама +++	Честе измене правила које утичу на услове за избор наставника ++ Недовољно финансијских средстава за проширење базе наставног особља/+++ Недовољно сопствених средстава за финансирање и подржавање научно истраживачког рада наставника и сарадника/ ++

Г) Предлози за побошљање и планиране мере

Правни факултет испуњава Стандард 7.

- Формирати Комисију за претходна питања, која би између осталог, утврђивала поштовање принципа јавности и законитости уопште, приликом избора наставника у звање.
- Подстицање стручне и педагошке компетентности наставника.
- Организовање семинара по типу „едукација едукатора“.
- Успостављање тела на Факултету које би се бавило унапређењем компетенција наставног и ненаставног особља и организацијом програма обуке и стручног усавршавања.

- Стварање услова и организовање различитих облика обуке и усавршавања за подизање нивоа педагошких и дидактичко - методичких компетенција наставника и сарадника.
- Мотивисање студената за активније учешће у оцењивању квалитета педагошког рада наставника и сарадника.
- Побољшање материјалних услова за научно-истраживачки рад наставника и сарадника.
- Ширење базе наставног особља у складу са реалним потребама постојећих и будућих студијских програма.
- Ангажовање већег броја демонстратора и предавача и сарадника ван радног односа за реализацију појединих облика наставе и стручне праксе.
- Аплицирање за међународне пројекте у циљу обезбеђивања недостајућих финансијаких и других материјалних средстава.
- Организовање кратких програма студија и других облика обуке и усавршавања на комерцијалној основи.

Показатељи и прилози за стандард 7

Редовни професори	18
Ванредни професори	7
Доценти	9
Асистенти	15
Сарадници у настави	5
УКУПНО:	**54**
	+
Наставници по уговору	9
УКУПНО:	**63**

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Наставници у радном односу са пуним радним временом

Ред. број	Матични број	Име, средње слово, презиме	Звање	Датум избора	% запослења	Област за коју је биран
1.		Марко С. Павловић	РП	19.06.2000	100 %	Ужа научна област Еволуција права
2.		Иван М. Чукаловић	РП	03.06.2004	100 %	Ужа међународноправна научна област
3.		Ненад Р. Ђурђевић	РП	27.01.2003	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
4.		Предраг Ч. Стојановић	РП	18.04.2000	100 %	Ужа правноекономска научна област
5.		Снежана М. Соковић	РП	24.03.2004	100 %	Ужа кривичноправна научна област
6.		Бранислав Д. Симоновић	РП	16.11.2004	100 %	Ужа кривичноправна научна област
7.		Зоран М. Миладиновић	РП	27.09.2012	100 %	Ужа привредноправна научна област

8.		Драган Т. Батавељић	РП	29.12.2015	100 %	Ужа јавноправна и теоријскоправна научна област
9.		Срђан С. Ђорђевић	РП	29.12.2015	100 %	Ужа јавноправна и теоријскоправна научна област
10.		Драган М. Вујисић	РП	19.02.2016	100 %	Ужа привредноправна научна област
11.		Нада В. Тодоровић	РП	11.05.2016	100 %	Ужа правноекономска научна област
12.		Драгица Ђ. Живојиновић	РП	01.06.2016	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
13.		Нина С. Планојевић	РП	04.12.2017	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
14.		Стефан Ђ. Шокињов	РП	04.12.2017	100 %	Ужа привредноправна научна област
15.		Милан Н. Палевић	РП	04.04.2018	100 %	Ужа међународноправна научна област
16.		Јасмина Д. Лабудовић Станковић	РП	30.01.2020	100 %	Ужа научна област Право у економији
17.		Срђан В. Владетић	РП	16.07.2020	100 %	Ужа научна област Римско право
18.		Славко Ж. Ђорђевић	РП	16.07.2020	100 %	Ужа међународноправатноправна научна област
19-		Бојан П. Урдаревић	ВП	16.03.2017	100 %	Ужа јавноправна и теоријскоправна научна област

Ред. број	Матични број ЈМБГ	Име, средње слово, презиме	Звање	Датум избора	% запослења	Област за коју је биран
20.		Зоран Р. Јовановић	ВП	14.07.2017	100 %	Ужа јавноправна и теоријскоправна научна област
21.		Дејан С. Матић	ВП	25.01.2019	100 %	Ужа јавноправна и теоријскоправна научна област
22.		Зоран Р. Чворовић	ВП	17.05.2019	100 %	Ужа научна област Еволуција права
23.		Јелена П. Вучковић	ВП	17.05.2019	100 %	Ужа јавноправна и Теоријскоправна научна област
24.		Соња М. Лучић	ВП	15.07.2019	100 %	Ужа привредноправна научна област
25.		Вељко М. Влашковић	ВП	10.07.2020	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
26.		Вељко М. Турањанин	Д	25.01.2017	100 %	Ужа кривичноправна научна област
27.		Милан М. Рапајић	Д	15.09.2017	100 %	Ужа јавноправна и теоријскоправна научна област
28.		Миливоје Б. Лапчевић	Д	21.02.2019	100 %	Ужа правноекономска научна област

29.		Борко Н. Михајловић	Д	21.02.2019	100 %	Ужа привреднопрaвна научна област
30.		Тамара В. Ђурђић Милошевић	Д	14.11.2019	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
31.		Јован Д. Вујичић	Д	22.01.2020	100 %	Ужа привреднопрaвна научна област
32.		Зоран Д. Вуковић	Д	12.02.2020	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
33-		Александра Г. Павићевић	Д	10.06.2020	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
34.		Санда С. Ћорац	Д	10.06.2020 РО 01.10.2020.	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
Напомена: Поткомисија ће, случајним избором, проверити радне књижице						

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Б. Наставници по уговору

Р. б.	**Матични број**	**Име, средње слово, презиме**	**Звање**	**Датум избора**	**Број уговора**	**Сагласност број**	**Област за коју је биран**
1.		Зоран Г. Крстић	Редовни проф. Православног богословског факултета у Београду	09.12.2016 Редовни професор	2668/4-1	0204-24/1 22.01.2021	Теологија и социологија хришћанства
2.		Марина В. Кебара	Доцент ФИЛУМ у Крагујевцу	13.07.2016 Доцент	2668/7-1	01-3710 10.11.2020	Уметничка област Руски језик
3.		Неда М. Видановић Милетић	Англиста ФИЛУМ у Крагујевцу	15.09.2011 Мастер филолог АНГЛИСТА	2668/8-1		Уметничка област Енглески језик и лингвистика
4.		Божидар М. Бановић	Редовни проф. Факултета безбедности Универзитета у Београду	12.11.2014 Редовни професор	2668/3-1	463/15 30.10.2020	Ужа научна област Правне науке
5.		Милош С. Тодоровић	Ванредни проф. медицинских наука у Крагујевцу	08.10.2020 Ванредни професор	2668/2-2	01-9131/2 19.10.2020	Правна медицина
Напомена: Поткомисија ће случајним избором проверити уговоре о раду и сагласности							

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника.

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе.

СТАНДАРД 8: КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА

Квалитет студената обезбеђује се селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

А) Опис, анализа и процена тренутне ситуације

Квалитет студената се обезбеђује тако што се на основу конкурса и према унапред утврђеним и јавно објављеним критеријумима, врши селекција пријављених кандидата, сходно успеху у средњој школи и броју освојених поена на пријемном испиту.

Одредбом чл. 161. Статута Универзитета у Крагујевцу расписује се заједнички конкурс за упис студената на свим нивоима студија.

Факултет обезбеђује једнакост студената у приступу студијским програмима који, поред осталог, садржи услове за упис, мерила за утврђивање редоследа кандидата, поступак спровођења конкурса, начин и рокове за подношење жалбе на утврђени редослед.

Сви кандидати за упис на Факултет безбедности благовремено су, и у потпуности, обавештени о свим аспектима студија на Факултету, почев од самог начина уписа, полагања пријемног испита, садржаја студијских програма, распореда предавања, распореда консултација, начина полагања испита, итд. Пријем најквалитетнијих кандидата који се пријаве за упис врши се уз стриктно поштовање прописаних услова и мерила за утврђивање редоследа пријављених кандидата. Факултет унапред планира и утврђује број студената који се уписују на студијске програме. Редослед кандидата пријављених за упис утврђује се аутоматски на основу општег успеха постигнутог током средњег образовања и резултата оствареног на пријемном испиту. Факултет прихвата и студенте који долазе са дипломама из иностранства, поштујући процедуре признавања страних високошкоских исправа.

Факултет саставља ранг листу пријављених кандидата и доставља је Универзитету, а Универзитет сачињава јединствену ранг листу пријављених кандидата. Право на упис стиче кандидат који је на ранг листи рангиран у оквиру одобреног броја за упис. Редослед кандидата за упис у прву годину мастер академских студија утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним студијама и дужине студирања. Редослед кандидата за упис у прву годину докторских студија утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним и мастер академским студијама, дужине студирања на сваком од претходно завршених студијских програма посебно, објављених радова или истраживачке или друге праксе из уже или сродне научне области за коју кандидат конкурише, као и утиска који је Комисија формирала о кандидатима на основу спроведеног интервјуа. Досадашња примена критеријума за рангирање студената за упис на мастер и докторске студије спроводи се тако што се рангирање кандидата врши према просечној оцени, а дужина студирања примењује се као допунски критеријум само ако два или више кандидата имају исту просечну оцену.

Факултет обезбеђује равноправност студената по свим основама. Сви студенти Факултета су једнаки и уживају једнак положај и једнаку правну заштиту без обзира на расу, боју коже, пол, сексуалну оријентацију, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем и/или друго.

На Факултету је наставни процес организован на начин који свим студентима пружа једнаке могућности, што подразумева обезбеђивање адекватних услова студирања за студенте са сензорним или моторичким посебностима и уважавање разлика међу студентима. Студенти са посебним потребама су у највећој мери укључени у све облике наставног рада и студентског организовања.

Статутом Факултета прописано је да студент има право на различитост и заштиту од дискриминације. Начин заштите индивидуалних права студената у случајевима повреде или угрожавања права, аката дискриминације, сексуалног узнемиравања и других видова злоупотребе предвиђен је и уређен Правилником о правима и обавезама студената и Правилником о дисциплинској одговорности студената Универзитета у Крагујевцу.

Факултет редовно издаје Информатор намењен кандидатима за упис, који садржи све потребне информације о упису на Факултет и огледне тестове за пријемни испит. ПДФ верзија Информатора може се бесплатно преузети са сајта Факултета.

Факултет унапред упознаје студенте са обавезом праћења наставе и структуром предиспитних активности. Факултет обезбеђује да сви студенти буду информисани о свим питањима везаним за студије, као и о организацији и раду Факултета и његових органа и служби, систему обезбеђења квалитета, резултатима самовредновања и друго. Надлежне службе Факултета, у сарадњи са наставницима и сарадницима, у обавези су да на огласној табли, мониторима у холу Факултета и на сајту Факултета студентима учине доступним све релевантне информације неопходне за праћење наставе. Факултет редовно објављује почетком сваке школске године календар наставе и испита за предстојећу школску годину, доступан на сајту Факултета.

После доношења Закона о високом образовању, Факултет је својим актима регулисао оцењивање студената у испуњавању предиспитних обавеза и на испиту. Статутом Факултета предвиђено је да се рад студента у оквиру сваког појединог предмета континуирано прати током наставе и изражава у поенима. У силабусима је утврђена сразмера поена стечених у предиспитним обавезама и на испиту, при чему је од укупног броја поена, најмање 30, а највише 70 поена предвиђено за активности и провере знања у току семестра (предиспитне обавезе). Извршена је и стандардизација предиспитних поена, па тако у оквиру сваког наставног предмета на свим нивоима студија присуство на предавањима и присуство на вежбама носи по 15 поена, док је на испиту могуће остварити до 70 поена.

Статутом Факултета предвиђено је да полагању испита може приступити студент који је испунио законом прописан минимум предиспитних поена. Испит је јединствен и полаже се усмено, писмено, односно писмено и усмено.

Имајући у виду потребу да методе оцењивања студената и знања које су усвојили у току наставно-научног процеса буду усклађене са циљевима, садржајима и обимом

акредитовања студијских програма, годишњим плановима рада наставних предмета, предвиђена су мерила за оцењивање успеха студената у испуњавању предиспитних обавеза. Свим студентима Факултет омогућава да се упознају са критеријумима, правилима и процедурама оцењивања, те процедурама и корективним мерама у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања.

Факултет обезбеђује и гарантује да се наставници у сложеним процесима и процедурама провере знања и оцењивања према студентима односе у складу са позитивном традицијом универзитетске заједнице, као и са одговарајућим законским и статутарним одредбама које наставнике обавезују да буду објективни, коректни и професионални у комуникацији са студентима, на шта их обавезује и важећи Етички кодекс. Наведени захтеви односе се на све аспекте, радње, процедуре и облике провере знања и оцењивања студентског постигнућа – на усменим и писменим испитима, у свакодневном наставном процесу, на писменим и усменим колоквијумима, у оцењивању семинарских радова, пројеката и елабората, практичног рада, и слично.

Факултет је предвидео правила о полагању испита, која обезбеђују пуну објективност у оцењивању. У складу са Завршним извештајем и мерама праћења КАПК-а, спроводи се комисијско испитивање. Приликом оцењивања студената предметни наставник у Испитну књигу која се води за сваки појединачни предмет уноси питања која је поставио студенту и добијену оцену. Испитна књига се трајно чува у Одсеку за наставу и студентска питања. Садржина и поступак вођења Испитне књиге детаљно су предвиђени Упутством о вођењу испитне књиге на наставном предмету Правног факултета у Крагујевцу. Истовремено, студент који је на испиту добио позитивну оцену заједно са наставником попуњава на самом испиту Извештај о полагању испита који потом потписују и наставник и студент. Од почетка академске 2020/2021. године испитна питања се исписују на полеђини Извештаја о полагању испита, уместо у Испитну књигу.

Стандарди професионалног понашања наставника према студентима, као и стандарди везани за праћење рада и оцењивање знања студената (забрана дискриминације, објективност, уједначеност критеријума, подстицање студената на континуиран рад и дестимулисање кампањског приступа учењу и сл.), произлазе из Закона о високом образовању, Статута Факултета, Правилника о квалитету и самовредновању, Етичког кодекса Универзитета, Кодекса о академском интегритету и професионалној етици Правног факултета и правила добре универзитетске праксе. Студенти, преко својих представника у Комисији за унапређење и обезбеђење квалитета и Поткомисији за праћење и унапређење студирања, могу дати своје мишљење, примедбе и сугестије које се тичу професионалног односа наставника приликом оцењивања, односно квалитета и критеријума оцењивања наставника. Примедбе, сугестије и запажања у вези са квалитетом оцењивања студенти могу изложити и продекану за наставу.

Правилником о квалитету и самовредновању је предвиђено да Факултет обезбеђује праћење и проверу пролазности студената, по предметима, програмима, годинама и предузимање корективних мера у случају сувише ниске или високе пролазности или других неправилности у оцењивању.

Актима Факултета детаљно су уређене процедуре интерне контроле квалитета поступка оцењивања и контроле резултата оцењивања. Контрола квалитета поступка оцењивања остварује се: контролом вођења Испитне књиге и могућношћу подношења приговора

на оцењивање. Предвиђено је да се праћење и контрола резултата оцењивања врши на основу извештаја о резултатима оцењивања студената, које по окончању септембарског испитног рока саставља Одсек за наставу и студентска питања.

Статутом је предвиђено да се на седницама Наставно-научног већа, Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета, те Поткомисије за праћење и унапређење студирања, дискутује о успеху студената и да се предузму мере за унапређење квалитета оцењивања.

Факултет омогућава студентима одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању, у складу са Законом о високом образовању, и пружа им пуну подршку у самоорганизовању и учешћу у раду студентских организација. Факултет пружа помоћ и подршку раду Студентског парламента кроз обезбеђивање адекватног простора и опреме, финансирањем едукативних, културних, спортских и осталих студентских активности, пројеката и манифестација. Студентски парламент успоставља сарадњу и реализује њене прихватљиве и корисне облике, пре свега у стручном раду, са другим правним факултетима у Србији, као и иностраним правним и сродним факултетима.

Студентски парламент организован је на начин предвиђен Законом о високом образовању и Правилником о Студентском парламенту. Представници Студентског парламента активно учествују у раду органа и стручних тела Факултета у складу са одредбама релевантних аката Факултета.

У сарадњи са Факултетом Студентски парламент организује за сваку школску годину реализацију стручних посета релевантним институцијама (Врховном касационом суду, Уставном суду Србије, Управном суду, апелационим, вишим и основним судовима, Народној скупштини Републике Србије, Заводу за интелектуалну својину, познатим адвокатским канцеларијама, локалним самоуправама, установама за издржавање казне лишења слободе, неуропсихијатријским установама, и друго) ради упознавања са њиховим функционисањем, организацијом, делокругом рада, мерама и поступцима које спроводе. Студенти активно учествују у културним и спортским акцијама и манифестацијама које организују Студентски културни центар Универзитета у Крагујевцу и остале универзитетске организације. Једна од редовних активности студената је њихово учешће на Правнијади, годишњем такмичењу студената права у знању и спорту, Куп ректора. Студентски парламент учествује и у бројним хуманитарним акцијама ("Космету на поклону", акције добровољног давања крви и др.).

Студенти учествују у раду Правне клинике, студентских радионица за привредно право, радно право и кривично право, као и у раду Уставне радинице. Рад Правне клинике и свих наведених радионица обавља се под стручним надзором наставника и сарадника Факултета. Факултет је за потребе рада Правне клинике обезбедио одговарајућу просторију.

На Факултету се организује и манифестација под називом „Дани правника“. На Факултету постоји и Дебатни клуб студената Правног факултета, у оквиру којег се подстиче изношење, анализа и креативно супротстављање различитих ставова о питањима која се налазе у фокусу интересовања студената.

Квалитет студената потврђује и чињеница да су већ неколико година наши студенти активни и веома успешни учесници различитих форми такмичења. Студенти Правног факултета били су учесници такмичења из области Кривичног процесног права, Привредног права, Међународног јавног права, Међународног хуманитарног права, Међународног кривичног права, људских права и из области заштите од дискриминације. Посебан успех у претходном периоду студенти Правног факултета остварили су на такмичењу из људских права када су освојили прво место у Стразбуру на Трансевропском такмљичењу пред Европским судом за људска права, након два прва места на такмичењима на нивоу Југоисточне Европе, те Привредног права 2014. године, на којем су освојили 1. место у конкуренцији државних правних факултета из Србије, те два пута узастопно 2. место у такмичењу у симулацији кривичног поступка у конкуренцији државних правних факултета из Србије.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Факултет остварује циљеве и испуњава стандарде постављене Стандардом 8, с обзиром да:

1. обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима на транспарентан и лако доступан начин све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама;
2. при селекцији студената за упис вреднује резултате постигнуте у претходном школовању и резултате постигнуте на пријемном испиту у складу са законом;
3. гарантује једнакост и равноправност студената по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање), као и могућност студирања за студенте са посебним потребама;
4. развија и унапред упознаје студенте са обавезом праћења наставе;
5. студенти се оцењују помоћу унапред објављених критеријума, правила и процедура;
6. систематично анализира, оцењује и унапређује методе и критеријуме оцењивања студената по предметима, а посебно: да ли је метод оцењивања студената прилагођен предмету, да ли се прати и оцењује рад студента током наставе, какав је однос оцена рада студента током наставе и на завршном испиту у укупној оцени и да ли се оцењује способност студената да примене знање;
7. методе оцењивања студената и знања које су усвојили у току наставно-научног процеса усклађене су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма;
8. обезбеђује коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту);
9. систематично прати и проверава оцене студената по предметима и предузима одговарајуће мере уколико дође до неправилности у дистрибуцији оцена (сувише високих или ниских оцена, неравномеран распоред оцена) у дужем периоду;
10. подстиче научно-истраживачки рад студената, пре свега студената докторских студија и посебно у путем њиховог учешћа у реализацији научноистраживачких пројеката;

11. систематично прати и проверава пролазност студената по предметима, програмима, годинама и предузима корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању;
12. омогућава студентима одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању, у складу са законом;
13. подржава разне облике ваннаставних активности студената (организује стручне екскурзије, подржава учешће студената на стручним и спортским такмичењима у земљи и иностранству, ствара услове за рекреативне активности студената и друго).

B) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Добра организација и транспарентност пријемног испита. ++ Обезбеђивање релевантних информација и података који су повезани са студијским групама, потенцијалним и уписаним студентима +++ Вредновање резултата постигнутих у претходном школовању и резултата постигнутих на пријемном испиту, односно испиту за проверу склоности и способности +++ Ангажованост Студентског парламента у промоцији Факултета и приликом уписне кампање. +++ Факултет обезбеђује равноправност студената по свим основама. +++ Ажурно издавање Информатора који садржи све потребне информације у вези са уписом. ++ Ангажовање Студентског парламента и студентских организација у спровођењу манифестација и реализацији активности које директно доприносе повећању квалитета студирања. +++ Праћење и проверавање пролазност студената по предметима, програмима, годинама и предузимање корективних мера у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању +++ Спровођење пројекта Студент ментор. +++ Организовање курсева за писање семинарских радова. ++ Учешће студената на бројним међународним,	Непостојање услова за приступ студената са инвалидитетом зграде и просторијама Факултета. +++ Не постоји стални контакт са студентима по завршетку студија + Непостојање посебне сале за припрему студената за учешће на такмичењима (тзв. *moot court* судница). ++ Недовољна ангажованост наставног особља на обезбеђивању праксе студената ++

регионалним и националним такмичењима и постизање запажених резултата на истим. +++ Уређивање амфитеатра и слушаоница за одржавање предавања и вежби. ++ Објављивање почетком сваке школске године календара наставе и испита. ++ Учешће студената у раду органа управљања и стручних органа факултета, загарнатовано Статутом Факултета +++	
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
Могућности приступа различитим фондовима за финансирање студенстких активности. +++ Остваривање комуникације са потенцијалним послодавцима. +++ Конкурисање за истраживачке пројекте који укључују рад студената. +++ Интензивније активности на пољу планирања и развоја каријере студената ++	Непостојање посебног закона о студентском организовању ++ Недовољно јасна системска решења о финансирању студентских организација ++

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

Правни факултет у Крагујевцу испуњава Стандард 8.

- Потребно је обезбедити организовање студената мастер академских и докторских студија.
- Вршити анкетирање студената о квалитету полагања испита и начину оцењивања.
- Унапређење система статистичког праћења напредовања студената, као и редовног
  извештавања субјеката самовредновања и стручних органа Факултета, да би се благовремено реаговало у случају незадовољавајућег успеха студената.
- Омогућити приступ свим просторијама у згради Факултета лицима са посебним потребама.
- Активније укључивање студената мастер и докторских студија у структуре студентских организација Факултета.
- Активније укључивање студената докторских студија у практичну наставу и научне и истраживачке пројекте на Факултету.

Показатељи и прилози за стандард 8

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима, и годинама студија на текућој школској години.

Р. б.	Назив студијског програма и поље	Акредитован број студената за упис у прву годину	Стварно уписани у текућу школску годину (2020/21)				
			I год.	II год.	III год.	IV год.	збир
ОАС – Основне академске студије							
1.	Општи смер	350	294	263	196	164	917
2.	Смер унутрашњи послови и безбедност	60	51	36	30	18	135
	Укупан број (ОАС)	605	345	299	226	182	1072

Р. б.	Назив студијског програма и поље	Акредитован број студената за упис у прву годину	Стварно уписани у текућу школску годину (2020/21))		
			I год	II год	збир
МАС - Мастер академске студије					
1.	Мастер академске студије права	220	139	/	139
	Укупан број студената (МАС)	220	139	/	139

Р. б.	Назив студијског програма и поље	Акредитован број студената за упис у прву годину	Стварно уписани у текућу школску годину (2020/21)			
			I год.	II год.	III год.	збир
1.	Докторске академске студије права	30	9	6	9	24
	Укупан број студената (ДС)	30	9	6	9	24

Укупан број студената ОСС+ССС+МСС+ОАС+МАС + САС+ИАС+ДС	Акредитован број студената за упис у прву годину	Стварно уписани у текућу школску годину ((2020/21))

	605+220+30= 855	365+139+24=528

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

* Студенти који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у предвиђеном року (успешни студенти)
** Студенти уписани у I годину у генерацији успешних студента (из претходне колоне)
*** Однос броја упешних студената и броја уписаних у I годину у генерацији успешних студената у %

Р. б.	Назив студијског програма и поље	*Број успешних студената	**Број уписаних у I годину студија у генерацији успешних студената	***% успешних студената
ОАС - Основне академске студије				
1.	Општи смер	14	344	4,07%
2.	Смер унутрашњи послови и безбедност	1	55	1,82%
	Укупно (ОАС)	15	399	3,76%

Р. б.	Назив студијског програма и поље	*Број успешних студената	**Број уписаних у I годину студија у генерацији успешних студената	***% успешних студената
МАС – Мастер академске студије				
1.	Мастер академске студије права	1	128	0,78%
	Укупно (МАС)	1	128	0,78%

Р. б.	Назив студијског програма и поље	*Број успешних студената	**Број уписаних у I годину студија у генерацији успешних студената	***% успешних студената
ДС - Докторске академске студије				
1.	Докторске академске студије права	0	16	0%
	Укупно (ДС)	0	16	0%

Укупно ОСС+ССС+МСС+ОАС+МАС + САС+ИАС+ДС	*Број успешних студената	**Број уписаних у I годину студија у генерацији успешних студената	***% успешних студената
	16	543	2,95%

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

*Ниво студија	II год.			III год.			IV год.		
	60	37-60	испод 37	60	37-60	испод 37	60	37-60	испод 37
ОАС	27	173	77	12	112	79	14	137	25
МАС	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ДС	5	1	/	7	2	/			
Укупно	28	1774	77	19	114	79	14	137	37

* раздвојити нивое студија по пољима (нпр. ОАС – ДХ, ОАС – ТТ, ОАС – ИМТ)

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената (Статут Универзитета у Крагујевцу и Статут Правног факултета Универзитета у Крагујевцу)

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

СТАНДАРД 9: КВАЛИТЕТ УЏБЕНИКА, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА

Квалитет уџбеника, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих подзаконских аката

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 9

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу обезбеђују: стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета предвиђени за ову област, примена усвојених одговарајућих правилника који се односе на уџбенике, литературу, информатичке ресурсе коришћене у наставном процесу, као и предузимање одговарајућих подстицајних и корективних мера.

Правилником о издавачкој делатности Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, донетим у складу са Законом о издавању публикација, Статутом Правног факултета и Статутом Универзитета у Крагујевцу, уређује се издавачка делатност Факултета, утврђују надлежни органи којима се поверава издавачка делатност, услови и поступак издавања публикација.

На основу овог Правилника, предвиђено је да издавачку делатност Факултета остварује Центар за публикације, као посебна организациона јединица у склопу Института за правне и друштвене науке Факултета. О издавачкој делатности Центра одлучује Издавачки одбор кога чине представници свих катедара Факултета и директор Центра. Издавачка делатност Факултета обухвата издавање уџбеника, монографија, зборника радова, периодичних публикација као и других публикација и материјала које се користе у образовном, научном и стручном раду. Издавање публикација обавља Центар самостално или у сарадњи са другим издавачима. Центар обавља издавачку делатност на основу годишњег плана и програма издавачке делатности. Годишњи план и програм издавачке делатности утврђује се на предлог наставника и сарадника Факултета, Издавачког одбора, а одобрава од стране Наставно-научног већа Факултета, водећи рачуна о потребама наставе и студената, сходно стандардима предвиђеним у одговарајућим правилницима. План и програм издавачке делатности доносе се на почетку школске године за сваку годину посебно. Циљ издавачке делатности је да се студентима основних, мастер и докторских студија обезбеде основна и допунска литература како би се побољшао наставно-научни и образовни рад на Факултету.

Правилником о уџбеницима и другим училима се утврђују стандарди квалитета и контрола квалитета уџбеника и другог наставног и испитног материјала који се користе на Правном факултету.

У складу са овим Правилником, систематски и континуирано се прате: квалитет наставног и испитног материјала који се користе на студијским програмима, квалитет садржаја у погледу актуелности и тачности, структуре литературе којом се обезбеђује да се примерима, задацима и анализом случајева студентима омогући лакше савладавање материје, логичко повезивање делова наставног градива у заокружену целину, разумевање наученог садржаја у циљу касније практичне примене стеченог знања, као и обим испитног материјала по једном ЕСПБ. Правилником о уџбеницима прави се јасна разлика између наставног и испитног материјала. Наставни материјал обухвата текстуалне и аудио-визуелне материјале који се користе у различитим видовима наставе, а испитни материјал обухвата уџбенике и/или друге текстове који су предмет провере знања студената на испиту.

Контрола квалитета испитног материјала који се користи на Факултету обухвата контролу садржине текста и контролу обима испитног материјала.

Дана 07.05.2018. године, Комисији за обезбеђење и унапређење квалитета поднета је иницијатива за доношење Правилника о поступку провере оригиналности студентских радова и њиховом депоновању у дигиталном облику. Комисија је на састанку 14.05.2018. године подржала ову иницијативу и у складу с тим упутила предлог Наставно-научном већу Правног факултета у Крагујевцу.

Поступак контроле квалитета одвија се у више фаза.

Обавезни испитни материјал одређује се, за сваки предмет, на предлог предметног наставника. Предлог испитног материјала, предметни наставник доставља надлежној Катедри. На предлог Катедре, Наставно-научно веће именује два рецензента из уже научне области. Именовани рецензенти утврђују да ли је садржина текста одговарајућег научног и стручног нивоа подобна да се користи као испитни материјал, да ли одговара материји предмета превиђеној Студијским програмом и Програмом предмета (силабусом) и да ли је одговарајућег обима сходно стандардима са бројем ЕСПБ.

Извештај рецензената се доставља Катедри који се, ако је позитиван, уз предлог о прихватању предложеног испитног материјала, упућује Наставно-научном већу које доноси коначну одлуку о испитном материјалу који ће се користити. У случају негативних рецензија, надлежна Катедра упућује предметног наставника да предложи друге изворе за испитни материјал који су у складу са стандардима квалитета. Ако је једна рецензија негативна, предметни наставник се упућује на отклањање указаних недостатака. Поступак контроле квалитета врши се сваки пут када се предлажу нови извори као испитни материјал, или, ако измена нема, сваке треће године.

Свеукупна литература потребна за припремање испита на основним, мастер академским и докторским студијама садржана је у Плану рада – силабусу, за сваки наставни предмет. Предметни наставник, на почетку предавања, упознаје студенте са обавезном и допунском литературом за припрему испита.

Са литературом потребном за припремање испита на свим студијским програмима, упознато је особље библиотеке Факултета, које ту литературу треба да обезбеди у свом фонду. Такође, на сајту Факултета, у делу *Наставни планови и програми*, студенти могу да се упознају са силабусом за сваки предмет као и о свим информацијама које се тичу уџбеника и другог наставног и испитног материјала.

Правилником о уџбеницима је предвиђено анкетирање студената, као један од начина контроле испитног материјала, односно контрола обима литературе, као и вредновање квалитета уџбеника. Затим, предвиђено је да студенти, у анонимној анкети, оцењују квалитет наставног и испитног материјала, а да се резултати анкете, обрађени у присуству представника Студентског парламента, објављују на сајту Факултета.

Библиотека Правног факултета у Крагујевцу опремљена је савременим и богатим библиотечким фондом који је прилагођен потребама студијских програма и потребама научно-истраживачких пројеката који се реализују на Правном факултету. Рад библиотеке и коришћење библиотечког фонда регулисан је Правилником о библиотечком пословању, који је, у складу са Законом о високом образовању, Статутом Факултета и Правилником о квалитету и самовредновању.

Библиотечки фонд поседује више од 1000 библиотечких јединица предвиђених као минимум за поједине области из којих се изводи наставни процес, а који је потребан за акредитацију високошколске установе. Структура библиотечког фонда је следећа:

Обрада целокупног библиотечког материјала врши се у складу са следећим стандардима: *ISBD* - међународни стандард за обраду библиотечке грађе, *ISBD*(*M*) - међународни стандардни библиографски опис монографских публикација, *ISBD*(*CR*) стандардном - међународни стандардни библиографски опис серијских публикација и других континуираних извора, *ISBD*(*G*) - општи међународни стандардни библиографски опис, *ISBD*(*ER*) - међународни стандардни библиографски опис електронских извора. Претраживање целокупног библиотечког фонда могућ је преко интерног библиотечког програма *ISIS* и преко *COBISS* Корпоративног онлајн библиографског система и сервиса. Важно је напоменути да је за све наставнике и сараднике урађена комплетна библиографија истраживача, која се ажурира у складу са објављеним радовима, и да је она доступна преко Корпоративног онлајн библиографског система и сервиса *COBISS* као и преко сервиса *EKRIS SR*. Свим студентима, наставницима и сарадницима омогућено је претраживање и коришћење базе прописа, судске праксе, службених мишљења, билтена судске праке преко *PARAGRAF Lex*-а и преко базе *INTERMEX* Прописи *online*.

Библиотека Правног факултета је учлањена и у систем *SUBITO*, Документациони центар истраживачких библиотека Аустрије, Немачке и Швајцарске, који уз накнаду, позајмљује књиге и чланке из часописа. Од тренутка учлањивања, од 2004. године, па до данас, позајмљено је преко овог документационог центра преко 300 књига и 200 чланака из иностраних часописа.

Библиотека Правног факултета поседује читаоницу за студенте која се налази у реновираним сутеренским просторијама која је модерно опремљена, климатизована и поседује 145 места за студенте.

У склопу библиотеке се налази и учионица са десет персоналних рачунара за потребе при изради семинарских радова и претраживања *COBISS*-а и *KOBSON*-а, као и три одвојена рачунара за претраживање по интернету.

Библиотека представља важну научноистраживачку јединицу чији књижни фонд користе, не само студенти основних, мастер академских и докторских студија, наставници и сарадници нашег Факултета, него и других правних факултета из земље и иностранства. Наиме, од 2006. године библиотека Правног факултета је члан Друштва библиотекара правних и сродних библиотека Југоисточне Европе *SEALL*. Чланство у овом друштву омогућава блиску сарадњу библиотека свих правних факултета са подручја бивше Југославије везано за размену литературе, позајмљивање потребних монографских и серијских публикација, скенирање и слање чланака потребних наставницима и сарадницима са свих факултета.

У складу са бројем студената у библиотеци раде 4 радника: управник библиотеке (магистар правних наука), два библиотекара и књижничар. Управник библиотеке и библиотекари имају положени стручни испит и све потребне сертификате за рад у *COBISS*-у. Запослени у библиотеци су стручни и мотивисани за рад са корисницима библиотеке. О томе говоре и подаци о анкетирању ваннаставих радника од стране студената и сарадника, где је рад у библиотеци оцењен увек високом оценом.

На располагању студентима Правног факултета је мноштво рачунара, како за савладавање наставног процеса тако и за коришћење правних и осталих база података. Постојећи број рачунара, принтера, скенера, копир апарата, далеко премашује број потребан према усвојеним стандардима. Информатички ресурси не само да се увећавају него се перманентно и осавремењавају што је у функцији подизања квалитета наставног процеса, научног и стручног усавршавања наставника, сарадника и студената свих студијскиг програма. Поред тога што су сваки кабинет и свака служба снабдевени

одговарајућом рачунарском опремом (рачунари, штампачи, скенери), Факултет поседује и информатичку учионицу, са приступом интернету и слободним приступом правном базом *PARAGRAF Lex*-а.

Рад Информационог центра уређен је Правилником о организацији и раду информационог центра. На пословима одржавања и унапређивања информационог система Правног факултета раде два радника, један са високом, а други са средњом стручном спремом, који се старају о локалној мрежи и интернет презентацији Факултета.

Учионице у којима се изводи настава, семинар сала и амфитеатар опремљени су савременим аудио-визуелним средствима за извођење наставе, презентација, и на свим рачунарима користе се лиценцирани рачунарски програми. Рачунарска и комуникациона инфраструктура перманентно се осавремењује али се не одржава на одговарајући начин. Факултет обезбеђује неометано функционисање локалне рачунарске мреже као део Академске мреже Србије.

Факултет је са компанијом *Paragraf Lex* 2007. године закључио Уговор о заједничком организовању правно-информатичког курса за рад са електронском правном базом *Paragraf Lex*). До 2013. године, преко 600 студената је, кроз једнонедељну обуку, стручно оспособљено за самостално коришћења правне базе *Paragraf Net*. Факултет је са компанијом *Paragraf Lex* 2018. године потписао нови Протокол о сарадњи са циљем унапређивања правно-информатичког знања и правног истраживања, оспособљавања студената за коришћење савремених информатичких технологија путем обновљене бесплатне обуке за коришћење правне базе *Paragraf Lex* и сарадње Компаније и Факултета кроз заједничко организовање стручних скупова, семинара, саветовања.

У склопу Академске мреже сви наставници и сарадници Правног факултета имају приступ *KOBSON*-у Конзорцијуму библиотека Србије за обједињену набавку. Циљ *KOBSON*-а је да свим академским институцијама омогући бесплатан приступ сервисима који поседују импозантну базу референтних страних часописа из свих области науке.

Обим, доступност и квалитет библиотечког фонда, без обзира на погоршану финансијску ситуацију, перманентно се увећава библиотечким јединицама, не само куповином него, у све већем броју, размена и поклонима од стране других правних факултета, не само из Србије него и са простора бивше Југославије. У наредном периоду, наставиће се са набавком универзитетских уџбеника у броју који је предвиђен Правилником о библиотечком пословању за сваку годину студија, али и са повећаном набавком научних домаћих и иностраних монографских публикација. Набавка домаћих и иностраних часописа обавља се према планираном обиму, при чему је важно истаћи и све веће коришћење, од стране наставника, сарадника, студената свих нивоа студија, базе иностраних часописа *KOBSON*.

Када је реч о информационом центру Правног факултета, његова активност је усмерена на унапређење квалитета инфоматичких ресурса. Квалитет информатичких ресурса, поготово када је реч о коришћењу нових технологија, знатно је побољшан, али је потребно предузети мере у циљу перманентног одржавања информатичке опреме, поготово рачунара у склопу информатичких учионица. Такође је потребно преуредити постојећу интернет презентацију Факултета, конципирати је тако да се сродни документи налазе на једном месту, ажурирати унос података на сајту Факултета.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу својим студентима обезбеђује уџбенике и другу наставну литературу неопходну за савладавање градива које обухватају студијски програми Факултета и курикулуми наставних предмета. Факултет ове захтеве испуњава на више начина, и то путем сопствене разгранате издавачке делатности којом Факултет обезбеђује студентима већи део наслова који спадају у основну и обавезну (уџбеничку) литературу, као и помоћну и препоручену наставну литературу, потом благовременом набавком потребних наслова за библиотеку Факултета у довољном броју примерака, као и путем скриптарнице Факултета, у којој студенти могу набавити потребну наставну литературу чији је издавач Факултет и, по могућности, издања других издавача.

Издавачка делатност Факултета омогућава и обезбеђује да се настава из свих предмета покрије адекватним и квалитетним уџбеницима и другим училима, приручницима, практикумима и осталом наставном литературом.

Факултет је донео сопствени Правилник о уџбеницима, у складу с којим Факултет систематично прати и оцењује квалитет уџбеника са аспекта квалитета садржаја (савременост и тачност), структуре, стила и усклађености са ЕСПБ. Сви уџбеници који се користе на Факултету задовољавају све наведене критеријуме.

Факултет поседује сопствену библиотеку, уз одговарајући простор за рад, и уз неопходну опрему. Библиотека поседује опрему за аутоматско позајмљивање књига, као и рачунаре са приступом интернету.

Факултет константно и систематично прати и унапређује библиотечки фонд, како структуру тако и обим.

Информатички ресурси, број рачунара (и њихов квалитет), приступ интернету задовољавају потребе студената и запослених на солидном нивоу квалитета, уз настојања Факултета да се стање ресурса у овој области редовно анализира и унапређује.

Запослени у библиотеци и пратећим службама – библиотекар и књижничар, квалитетно су оспособљени, компетентни и мотивисани за пружање услуга студентима и запосленима у складу са утврђеним стандардима, а један од библиотекара има звање магистра библиотекарства.

Компетенције и оспособљеност особља у библиотеци и читаоници, као и у рачунарском центру, и у претходном периоду биле су подвргнуте редовном праћењу и анализи, као и оцењивању, и значајно су унапређени запошљавањем новог, стручног и компетентног библиотекара који је у функционисање библиотеке и читаонице унео квалитативне новине, савременији приступ и нове технологије.

Студенти су у потпуности, систематично и вишеструко упознати са начином рада, могућностима и терминима коришћења библиотеке, читаонице и рачунарског центра. У скромним и ограниченим просторним условима Факултет ипак обезбеђује успешно коришћење библиотечког фонда, задовољавајући простор за читаоницу са рачунарима и приступом интернету, као и могућност коришћења библиотеке током целог дана.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему +++	Недовољно инвестирање у обнављање

Добра опремљеност библиотеке +++ Библиотечко-информациони центар +++ Компетентан, стручан кадар +++ Опремљене рачунарске учионице + Покривеност свих предмета обавезним примерцима уџбеничке литературе +++ Доступност савремених правних и осталих база података +++ Могућност приступа од куће информатичким ресурсима факултета преко факултетског сервера + Обнављање фонда, поред куповине и путем позајмице и размене +++ Адекватна читаоница за студенте, која ради најмање 12 часова дневно +++	библиотечког фонда ++ Непостојање онлајн каталога ++ Непостојање Правилника о поступку провере оригиналности студентских радова и њиховом депоновању у дигиталном облику. ++ Поједини наставници и сарадници Факултета нису довољно ангажовани око набавке и писања уџбеника за предмете које држе. ++
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
Придруживање ЕУ и доступност њених фондова ++ Учешће у заједничким пројектима преко SEALL +++ Донације са страних универзитета са којима наш Факултет има сарадњу +++ Већи број наставника компетентних за писање уџбеника+	Недостатак финансијских средстава ++ Уџбеници се неоправдано мало вреднују при академском напредовању++ Могуће смањење прихода факултета због економске кризе узроковане пандемијом коронавируса, што утиче на набавку литературе++

Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

Правни факултет у Крагујевцу у потпуности испуњава стандард 9.

- Везано за квалитет уџбеника и литературе Факултет је учинио доступним студентима наставни и испитни материјал предвиђен силабусима предмета са свих студијских програма.
- У наредном периоду потребно је предузети мере да се, у случају измене литературе за полагање испита студенти и библиотека благовремено обавесте о тим изменама. Континуирано, најмање за сваку школску годину, ажурирати набавку уџбеника неопходних за извођење наставе, према специфицираној литератури у актуелној књизи предмета.
- С обзиром да је, према новом програму, обавезна израда семинарских радова на свим предметима, потребно је да се студентима, поред списка тема за семинарске радове обезбеди и подробнији списак литературе за израду семинарских радова. Иако постоји Правилник о изради семинарских и завршних радова којим је регулисана форма самог семинарског рада, а не и његова садржина, потребно је студенте упутити како се пише семинарски

рад, на који начин треба да буде структуриран, шта треба да садржи уводни део, разрада, које се методе користе; када се ради семинарски из позитивно-правног предмета, упутити студента у то да је, поред дефинисања самог института који се обрађује, како је он регулисан код нас а како у упоредном праву, обавезно навести примере из наше судске праксе, што се добрим делом и врши кроз семинаре који се одржавају сваке године.

- Доношење Правилника о поступку провере оригиналности студентских радова и њиховом депоновању у дигиталном облику.
- Упућивати Катедре да праве структуиран захтев према приоритетима за набављање учила и помоћних средстава неопходних за наставни процес.
- Обезбедити континуирану обуку за наставнике, сараднике, друго особље Факултета и студенте у циљу ефективнијег коришћења библиотеке и осталих информационих ресурса као и нових сервиса КОБСОН-а.
- С обзиром да је израда семинарских радова веома значајна за савладавање градива студента из предмета из кога се семинарски рад ради, уведена је пракса факултативне обуке студената од прве године: како се претражује литература, (како користити *COBISS* і *KOBSON*), како се пише семинарски рад, како се наводе фусноте, како се наводи библиографија, како се користе правне базе, односно базе прописа – законских и подзаконских аката, судске праксе, службених мишљења и модела, што треба наставити.
- Благовремено обнављати и одржавати информатичку опрему.
- Преуредити постојећу интернет страницу Факултета у циљу што веће прегледности и редовно ажурирати садржај сајта.
- У циљу побољшања компетентности и мотивисаности запослених у библиотеци и читаоници отворити књигу примедби и похвала

Показатељи и прилози за стандард 9

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Р. б.	Библиотечке јединице	Број
1.	Књиге на српском језику	16895
2.	Књиге на страним језицима	2380
3.	Књиге на језицима националних мањина	-
	УКУПНО	19275
1.	Монографије на српском језику	1120
2.	Монографије на страним језицима	2213
3.	Монографије на језицима националних мањина	-
	УКУПНО	3333
1.	Часописи на српском језику	187
2.	Часописи на страним језицима	121

3.	Часописи на језицима националних мањина	-
	УКУПНО	308
1.	Уџбеници на српском језику	4520
2.	Уџбеници на страним језицима	167
3.	Уџбеници на језицима националних мањина	-
	УКУПНО	4687
СВЕГА		27295

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Редни број	Назив опреме	Број
1	Информатичке лабораторије/учионице	**2**
2	Рачунари у кабинетима наставника и сарадника	**45**
3	Рачунари у службама	**25**
4	Рачунари у салама за предавања	**27**
5	Сервери	**8**
6	Видео бимови	**8**
7	Опрема за студије на даљину	**1**
8	Скенери	**4**
9	Мрежни штампачи	**2**

Прилог 9.1. Правилник о уџбеницима

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници на високошколској установи

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на Факултету са бројем наставника на Факултету

СТАНДАРД 10: КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 10

Надлежност и одговорност органа управљања, органа пословођења и стручних органа Факултета утврђени су Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Крагујевцу, Статутом Правног факултета у Крагујевцу, као и одговарајућим правилницима Факултета.

Статутом Правног факултета у Крагујевцу је прописано да су органи Факултета: Савет Факултета, декан, стручни органи и Студентски парламент. Орган управљања Факултетом је Савет факултета, орган пословођења декан, а стручни органи Факултета су Наставно-научно веће, веће катедри и руководилац студијског програма.

Организационе јединице Факулета су: наставно-научна јединица, Институт за правне и друштвене науке, студијско-истраживачки центри и стручна служба. Стручна служба Факултета обухвата следеће одсеке: Одсек за наставу и студентска питања, Одсек за опште и правне послове, Одсек за материјално-финансијско пословање, Информациони центар и Библиотеку.

Надлежност Савета факултета, као органа управљања Факултетом, његов састав, послови које обавља и начин рада регулисани су Статутом факултета. Савет доноси Статут на предлог Наставно-научног већа, бира и разрешава декана Факултета, доноси финансијски план Факултета итд. У домену обезбеђења квалитета Правилником о квалитету и самовредновању је предвиђена одговорност Савета за доношење и праћење остваривања Стратегије обезбеђења квалитета.

Орган пословођења Факултетом је декан Факултета, који представља и заступа Факултет, организује његов рад и непосредно руководи пословима Факултета у складу са Законом, Статутом и осталим општим актима Факултета. Правилником о квалитету и самовредновању је предвиђена одговорност декана за функционисање система управљања Факултетом и спровођење Стратегијом утврђених стандарда за обезбеђење и унапређење квалитета у свим областима. Декану, у пословима руковођења Факултетом, обезбеђењу спровођења укупног система управљања квалитетом и спровођењу стандарда квалитета рада за сваку област обезбеђења квалитета, помажу продекани који за свој рад одговарају декану. Опредељеност органа пословођења Факултетом за успостављање, примену и стално унапређивање система квалитета исказује се: јасно дефинисаном политиком развоја Факултета која је усклађена са Стратегијом обезбеђења квалитета, утврђивањем јасних циљева чије се остваривање континуирано прати упоређивањем остварених резултата са постављеним циљевима, задовољавањем захтева корисника услуга Факултета на највишем могућем нивоу сходно организационим и кадровским ресурсима Факултета, континуираним периодичним преиспитивањем укупног система обезбеђења квалитета и његовим сталним унапређивањем, а у циљу повећања ефективности и ефикасности Факултета.

Органи управљања и пословођења спроводе активности у складу са усвојеном Стратегијом обезбеђења квалитета, а на основу годишњег плана и програма рада за одређене области, финансијског плана и програма научно-истраживачког рада.

Наставно-научну јединицу чине наставници и сарадници који, преко катедри, реализују образовну и научну делатност спровођењем акредитованих студијских програма на свим нивоима и врстама студија и спровођењем посебних облика стручног образовања и усавршавања. Катедре се образују одлуком Наставно-научног већа Факултета за једну или више ужих научних области. Стручни орган катедре је Веће катедре које чине сви наставници и сарадници на предметима који чине катедру. Наставно-научно веће је донело и посебну одлуку о организацији и раду катедри на Правном факултету.

Институт за правне и друштвене науке обавља научно-истраживачку и друге научне делатности из области правних и пратећих друштвено-хуманистичких наука. Научно-наставно веће може поверити Институту за правне и друштвене науке реализацију других задатака, ван плана и програма рада, уз обавезу Факултета да за ове намене обезбеди и неопходна средства.

Студијско-истраживачки центри организују различите облике курсева за иновацију знања, реализују истраживачко-развојне пројекте и друге програме и активности од значаја за област правних и пратећих друштвено-хуманистичких наука.

Стручна служба обавља административне, правне, извршно-управне, материјално-финансијске, техничке, помоћне и друге опште послове за потребе реализације делатности Факултета.

Стручну службу чине следећи одсеци:

1) Одсек за наставу и студентска питања;
2) Одсек за опште и правне послове;
3) Одсек за финансијско-материјално пословање;
4) Информациони центар;
5) Библиотека.

Број стално запослених радника у ваннастави у оквиру свих наведених одсека стручне службе сведочи да је он на нивоу који задовољава потребе факултета, наставника, сарадника и студената.

Сваки одсек има шефа који непосредно организује и руководи радом одсека и одговоран је за достизање високог нивоа квалитета обављања послова. Рад сваког одсека ближе је регулисан Упутством о раду стручних служби. Контролу рада стручне службе врши секретар Факултета. Правилником о систематизацији радних места из 2018. године дефинисана су сва радна места на Факултету и описан је делокруг обавеза и одговорности за свако радно место, унутрашња организација, систематизација послова и задатака ненаставних радника, у складу са Правилником и Каталогом.

Упутством о раду стручних служби утврђени су поступци и процедуре за рад запослених у одговарајућој служби, као и обрасци које свака служба користи у свом раду. Постоји више упутстава о раду, којима је предвиђено: детаљан опис послова за свако радно место са стандардизацијом процедура у обављању посла, одговорност сваког радника на радном месту у служби, индикатори квалитета и процедура контроле квалитета, систем превентивних и корективних мера, обавеза поступања по налогу надређеног радника или органа, која је у вези са описом радног места, поступање по

налогу којим се прекорачују обавезе утврђене описом радног места, процедура ангажовања ненаставног радника из једне службе за краткорочно обављање послова у другој служби и недопуштена понашања радника у служби, којима се ремети радна дисциплина, не испуњава радна обавеза или се радна обавеза испуњава испод утврђених стандарда квалитета, за свако радно место у служби. На тај начин стандардизован је рад запослених у службама, дефинисан је очекивани ниво квалитета рада и предвиђене су мере за обезбеђење предвиђеног нивоа квалитета рада.

Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђују се Законом о раду, Посебним колективним уговором за високо образовање и Правилником о систематизацији радних места и доступни су јавности. Факултет формулише прецизне критеријуме за заснивање радног односа са радницима у ненаставној јединици, а може објавити оглас, односно јавни позив, како би се обезбедила селекција и пријем најквалитетнијих радника. У процесу избора кандидата пријављених на оглас избор кандидата врши декан Факултета.

Онемогућен је сваки вид дискриминације (непосредне или посредне) приликом избора кандидата у запошљавању, али и самих запослених, с обзиром на пол, рођење, језик, расу и боју коже, старост, гравидност, здравствено стање и инвалидност, националну припадност, вероисповест, брачни статус, породичне прилике и обавезе, сексуално опредељење, политичка и друга уверења и ставове, као и чланство у политичким организацијама и синдикатима, социјално порекло, имовинско стање и неко друго лично својство.

По закључивању уговора о раду, запослени се уводи у посао. Шеф службе или радник кога шеф службе одреди уводе у посао новог запосленог.

На Факултету се води појединачни персонални досије за сваког запосленог, у који се уписују и чувају подаци о квалификацијама и компетенцијама запосленог, о напредовању, додатном нивоу образовања које је накнадно стечено, евентуалним дисциплинским мерама и друго.

Факултет је обезбедио редовно и систематско праћење, контролу и оцењивање рада органа пословођења, шефова служби и радника у ненаставној јединици, при чему је посебна пажња посвећена праћењу и оцењивању њиховог односа према студентима и мотивације у раду са студентима.

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета периодично врши проверу усаглашености општих аката Факултета са другим позитивним прописима. У случају откривања неусаглашености у било ком од наведених питања, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета даје предлог за измене и допуне општих аката Факултета.

Декан као орган пословођења одговара Савету за законитост свог и рада Факултета у целини и може због незаконитости бити разрешен по процедури коју регулише Статут. Статутом Факултета је предвиђено да декан подноси Савету Извештај о свом раду на крају сваке школске године.

Шефови одсека који чине стручну службу Факултета непосредно прате и оцењују рад сваког запосленог у свом одсеку. Једном годишње они подносе секретару Факултета извештај који, поред оцене рада запослених садржи и постигнуте резултате, препознате

проблеме и слабости као и предлог мера за њихово отклањање. Посебно се прати мотивисаност запослених за рад уопште и професионални однос у комуникацији са студентима, као и са наставницима, сарадницима и трећим лицима.

Правилником је предвиђено да се годишњи извештај секретара Факултета о раду стручних служби подноси декану, Наставно-научном већу, Савету и Комисији. Наставно-научно веће разматра Извештај секретара Факултета и у случају потребе доноси одлуке из своје надлежности. Комисија разматра и усваја овај Извештај и предлаже дуготрајније и системске мере за побољшање квалитета.

Наставник може упозорити шефа одсека или директно декана, секретара или Комисију за обезбеђење и унапређење квалитета о уоченим проблемима и слабостима запосленог или одсека у целини. Упозорење улази у Извештај, уколико слабости нису у међувремену отклоњене.

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета има овлашћење да самоиницијативно периодично проверава рад запослених и одсека у целини и да о уоченим слабостима обавештава декана, продекане и секретара, као и да предлаже мере за побољшање квалитета. Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета периодично оцењује рад ненаставних радника на крају текуће године, претходно спроводећи анкету, на усвојеним обрасцима, међу ненаставним радницима, студентима, наставницима и сарадницима.

Применом одговарајућих мера Факултет подстиче ненаставно особље на усвајање и развијање културе квалитета, на посвећеност раду и максимално залагање на послу до степена изврсности, на развијање професионалног односа према корисницима услуга и друго. Основна подстицајна мера је награђивање ненаставних радника за оне ненаставне раднике који остваре најбоље резултате у раду према заједничком предлогу секретара и Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета. Одлуку о награђивању доноси декан Факултета.

Корективне мере према ненаставном раднику предлаже секретар Факултета, у складу са Законом о раду. Претходно је шеф одсека дужан да секретара неодложно упозори на субјективне или објективне проблеме које има појединац или цео одсек у обављању послова. За спровођење утврђених корективних мера у року који се одреди, одговара шеф одсека.

Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и јавног мњења. Рад органа пословођења и служби Факултета оцењују наставници, сарадници, ненаставно особље и студенти Факултета путем анонимног анкетирања које се спроводи у току децембра. Поткомисија за праћење и унапређивање студирања, под контролом Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета, спроводи анкету и припрема извештај о резултатима анкете.

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета је спровела анкетирање наставника и запослених у циљу провере квалитета о условима рада и квалитету рада управе.

Број ненаставних радника, степен њихове стручности у складу су са стандардима за акредитацију. Ненаставно особље Факултета квалификовано је и компетентно и својим радом успешно пружа подршку квалитетној реализацији студијских програма и

обављању научно-истраживачке и осталих делатности Факултета.

Осавремењавање процеса рада у службама, увођењем нових информационих технологија и процедура, изискује стално усавршавање и образовање управљачког и ненаставног особља. Факултет, у оквиру својих финансијских и других могућности, обезбеђује услове за професионалну едукацију чланова органа пословођења, чланова органа управљања из својих редова, као и запослених у стручној служби, у циљу повишења нивоа квалитета њиховог рада. Начини на које се то постиже су: финансирање стручних семинара, саветовања, едукативних курсева и других облика професионалне едукације.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу остварује циљеве и стандарде постављене Стандардом 10.

1. Надлежности и одговорности органа управљања, пословођења, стручних органа и организационих јединица ненаставне делатности у организовању и управљању Факултетом утврђени су Статутом и другим општим актима Факултета, у складу са одговарајућим законским прописима.
2. Статутом Факултета, у складу са законом, утврђена је организациона структура, дефинисане су организационе јединице и њихов делокруг рада, као и њихова међусобна сарадња и контрола њиховог функционисања и координације.
3. Факултет предузима перманентне и нормативним актима утврђене мере систематског праћења, контроле и оцењивања организације и управљања Факултетом, Утврђене мере подразумевају да се, у случају потребе, предлажу и предузимају одговарајуће мере за унапређење квалитета организације и управљања.
4. Факултет редовно, систематично и перманентно прати, анализира и оцењује рад појединаца и служби надлежних за управљање и ненаставну подршку, уз предлагање и предузимање одговарајућих мера које могу унапредити квалитет њиховог рада.
5. У том процесу нарочито се прати и анализира квалитет комуникације и мотивације, сарадње и укупног односа наведених појединаца и служби са студентима Факултета.
6. Услови и поступци заснивања радног односа, као и процедуре напредовања ненаставног особља прописани су општим актима Факултета. Сви наведени услови, поступци и процедуре доступни су свим запосленима на Факултету, студентима, универзитетској и широј друштвеној јавности.
7. Наставници, ненаставни радници, студенти, као и универзитетска и шира друштвена јавност, имају могућност да јавно изнесу оцене о квалитету рада особља задуженог за управљање и ненаставну подршку. Са том сврхом спроводи се анкетирање чији су резултати део овог извештаја.
8. Број и квалитет ненаставног особља задовољава стандарде за акредитацију високошколских установа.
9. Да би се у пуној мери обезбедио висок квалитет управљања и ненаставне подршке, Факултет свом особљу омогућава перманентно стручно и

професионално образовање, иновацију знања и компетенција и свеукупно квалитативно усавршавање.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Јасна и логична организациона структура +++ Област активности, послова органа управљања и стручних служби је јасно одређена ++ Организациона структура дефинисана Статутом/+++ Надлежности и одговорност органа управљања, пословођења и стручних органа дефинисане Статутом и другим општим актима/+++ Надлежности и одговорност органа управљања, пословођења и стручних органа јасно и прецизно разграничене/ ++ Факултет перманентно прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља уз примену стимулативних и корективних мера/++ Услови за напредовање ненаставног особља унапред дефинисани и доступни свима без дискриминације/++ Информације о раду органа управљања, пословођења и стручних служби доступне јавности/++	Квалитет управљања Факултетом се нередовно оцењује ++ Нередовно анкетирање рада ненаставних радника од стране студената и од стране наставног особља ++ Није урађен Водич факултета +++ Не постоји Календар активности Факултета ++ Недовољна заинтересованост студената за оцењивање квалитета рада управљачког и ваннаставног особља/+ + Недостатак системски подржаног перманентног образовања и усавршавања ненаставног особља/++ Недовољна стимулација ненаставног особља за професионално усавршавање/+
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
Размена искустава у погледу рада управљачког и ненаставног особља са високообразовним институцијама у земљи и иностранству +++ Аутоматизација процеса управљања и ненаставне делатности применом савремене информационе технологије/+++ Унапређење процеса управњљања кроз делатност Савета послодаваца/++	Влада није именовала прописан број представника у Савет факултета (два од пет) +++ Недостатак финансијских средстава за увођење савремених организационих модела управљања и ненаставне подршке/++ Застаревање стечених компетенција ненаставног особља ++

Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

Правни факултет у Крагујевцу испуњава Стандард 10.

- Потребно је перманентно праћење и процена постојећих поступака за обезбеђење квалитета управљања и ненаставне подршке, предвиђених Правилником о квалитету и самовредновању, другим општим актима Факултета и, ако буде потребно, усавршавати их и даље развијати.
- Факултет ће и даље наставити да побољшава услове рада ненаставних радника обезбеђивањем адекватног простора, набавком савремених средстава за рад и побољшањем техничких услова рада.
- Факултет ће наставити да унапређује професионалне компетенције ненаставних радника, укључујући и обуку у области ненасилне комуникације, стандарда професионалног понашања и мирног решавања сукоба и отвараће већи простор за иницијативе и идеје запослених и изражавање и уважавање мишљења ненаставних радника.
- Комисија ће у складу са одредбама Правилника узети учешће у награђивању радника.
- Редовно анкетирање студената, наставника, сарадника и ненаставног особља о раду органа пословођења и управљања и ненаставног особља.
- Мотивисање студената да активно прате и оцењују рад управљачког и ненаставног особља.
- Мотивисање свих запослених за учешће у оцењивању квалитета рада органа управљања и ненаставне подршке.
- Замена ненаставног особља које одбија стручно усавршавање.
- Замена чланова органа управљања који избегавају учешће у управљачком процесу.

Показатељи и прилози за стандард 10

Табела 10.1. Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Р. б.	Назив организационе јединице	Радно место	Матични број	Име, средње слово, презиме	Квалификација
1.	Одсек за опште и правне послове	Домар / Мајстор одржавања	0032	Андрија Т. Томовић	КВ
2.	Одсек за финансијско-материјално пословање	Књижничар	0072	Оливера Б. Којић	ССС
3.	Одсек за финансијско-материјално пословање	Референт за финансијско-рачуновод. Послове	0073	Златомир М. Гаљак	ССС
4.	Одсек за опште и правне послове	Оператер технике	0074	Драгојла В. Чолић	ССС
5.	Одсек за финансијско-материјално пословање	Референт за финансијско-рачуновод. Послове	0086	Славица Р. Мајсторовић	ССС
6.	Одсек за наставу и студентска питања	Стручнотехнички сарадник за студије и студентска питања	0098	Снежана М. Булатовић	ССС

7.	Институт за правне и друштвене науке	Технички секретар	0104	Сузана В. Стојановић	ССС
8.	Стручна служба	Секретар Факултета	0105	Милош М. Марковић	ВСС
9.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	0111	Лидија М. Јаћимовић	ССС
10.	Одсек за опште и правне послове	Стручнотехничи сарадник за остале делатности	0112	Маја М. Димитријевић	ССС
11.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	0119	Биљана М. Тодоровић	НКР
12.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	0124	Миленка Ж. Радојевић	НКР
13.	Информациони центар	Администратор информационих система и технологија	0125	Емил М. Матић	ССС
14.	Информациони центар	Руководилац послова информационих система и технологија	0130	Зоран Р. Јевтић	ВСС
15.	Одсек за финансијско-материјално пословање	Руководилац финансијско-рачуноводств. Послова	0136	Марија М. Деспотовић	ВСС
16.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	0138	Бисерка Р. Матић	НКР

17.	Библиотека	Самостални стручнотехнички сарадник-за рад у библиот	0139	Горан С. Петровић	ВСС
18.	Библиотека	Библиотекар	0140	Драгана Б. Лекић	ВСС
19.	Одсек за опште и правне послове	Радник обезбеђења са оружјем / стражар	0141	Дејан Х. Тодоровић	ПК
20.	Одсек за наставу и студентска питања	Стручнотехнички сарадник за студије и студентска питања	0143	Огњен Ђ. Милојевић	ССС
21.	Библиотека	Библиотекар	0144	Весна Ђ. Максимовић	ВСС
22.	Одсек за наставу и студентска питања	Виши стручнотехнички сарадник за студије и студентска питања	0147	Александар Ђ. Лукић	ВШ
23.	Одсек за опште и правне послове	Возач возила Б категорије	0148	Ђорђе П. Луковић	КВ
24.	Одсек за наставу и студентска питања	Самостални стручнотехнички сарадник за студије и студент. питања	0149	Илија С. Обрић	ВСС
25.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	0151	Весна С. Балшић	НКР
26.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	0171	Љиљана Р. Планојевић	НКР
27.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	0180	Маријана П. Ристић	НКР
28.	Одсек за наставу и студентска питања	Виши стручнотехнички сарадник за студије и студентска питања	0185	Јасмина Д. Нектаријевић	ВШ
29.	Одсек за опште и правне послове	Службеник за управљање квалитетом	0194	Јелена М. Костић	ВСС
30.	Одсек за опште и правне послове	Дипломирани правник за правне, кадровске и	0203	Анета Б. Милошевић Ђорђевић	ВСС

		административне послове			
31.	Одсек за опште и правне послове	Радник обезбеђења са оружјем / стражар	0204	Саша А. Јаћимовић	ВКР
32.	Одсек за опште и правне послове	Радник обезбеђења са оружјем / стражар	0205	Марко Р. Недељковић	КВ
33.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	0221	Васа М. Вујичић	НКР
34.	Одсек за опште и правне послове	Самостални стручнотехнички сарадник за остале делатн.	0255	Павле Ж. Ранковић	ВСС

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе
Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби
Прилог 10.3. Анализа резултата анкете запослених о процени квалитета услова рада, рада органа управљања и рада стручних служби

СТАНДАРД 11: КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз адекватан обим и структуру, а Високошколска установа показује да поседује инфраструктуру потребну за имплементацију циљева према стратешким плановима, а величина, доступност и квалитет простора и опреме одговарају стандардима који важе за високошколске установе.

А) Опис стања, анализа и процена Стандарда 11

Простор који поседује Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, како у погледу обима тако и у погледу структуре задовољава све стандарде који важе и који су неопходни за акредитацију високошколских установа у погледу простора, а што се може закључити на основу документације која је приложена за оцену квалитета простора и опреме за све акредитоване студијске програме који се изводе на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу. Факултет обавља делатност у згради чија укупна бруто површина износи 6.731 м^2, при чему највећи део простора чине амфитеатри, учионице, слушаонице, сале и лабораторије, то јест просторије намењене наставним и научноистраживачким активностима.

Може се закључити да Факултет задовољава стандарде квалитета у погледу простора, који су дефинисани правилима о акредитацији.

На овом месту треба скренути пажњу на чињеницу да је део зграде Правног факултета додељен Универзитетској библиотеци. Међутим, упркос томе, Правни факултет испуњава све услове у погледу простора који су неопходни за акредитацију високошколских установа, а што произлази из Прегледа простора датог у Табели 1.1. Потребно је истаћи да је Правни факултет део свог простора уступио на коришћење Филолошко-уметничком факултету, због чињенице да проблем зграде овог Факултета још увек није решен. Решавање истог је требало довести до реализације још у академској 2012/2013 години, али до тога још увек није дошло. Без обзира на чињеницу да је део простора уступљен другом факултету, настава на Факултету се одвија на квалитетан начин и у складу са стандардима за акредитацију, а постоје и просторије које нису искоришћене на адекватан начин. Будући да се на Факултету тренутно школују 1756 студента, то је применом било које од формула утврђених стандардима за акредитацију и додатним упутствима за примену стандарда, испуњен овај стандард за акредитацију, будући да укупан простор Правног факултета по студенту износи 3,83 м^2. Факултет располаже великим зеленим површинама у својој околини, где је могуће направити и тзв. еколошки амфитеатар, што је и учињено током академске 2019/2020. године.

Факултет располаже паркинг простором, који има капацитет од 50 паркинг места. При то, постоји одвојен паркинг за запослено особље на Факултету. Факултет сада располаже одговарајућим прилазима за лица са посебним потребама. Такође, овде је неопходно напоменути да Факултет у оквиру свог простора располаже двособним станом, који је већ дуже време неискоришћен.

До 1. јануара 2013. године, на Правном факултету је радила књижара *Службеног*

гласника, која је затворена. Уместо тога отворена је књижара Факултета.

Факултет води одговарајућу набавну и финансијску политику како би обезбедио услове за квалитетно извођење наставе и задовољио потребу запослених и студената за савременим информатичким средствима, имајући у виду њихов број. Факултет води осмишљену набавну политику у прибављању нових и одржавању постојећих основних и потрошних средстава и ресурса.

Студентима и запосленим је обезбеђен неометан приступ свим врстама информација, које се редовно објављују на Интернет страници Факултета. Такође, отворен је и посебан студентски портал. Студентима стоји на располагању читаоница, чије је радно време од 7-22 часа. Једна читаоница је адаптирана у конференцијску салу. Студентима је доступна читаоница Универзитетске библиотеке. Такође, доступан је Интернет, правне и библиографске базе Факултета. Факултет је студентима обезбедио две учионице опремљене савременим техничким и осталим уређајима, који студентима омогућавају рад на рачунарима, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала. Запосленима на Факултету благовремено се достављају електронске верзије свих материјала за седнице органа управљања и стручних органа, као и сви општи акти Факултета. Сваки наставник и сарадник добио је на коришћење рачунар. Службе су опремљене одговарајућим техничким средствима и рачунарском опремом и у раду користе адекватне софтвере. Сви запослени на Факултету имају приступ различитим информацијима у електронском облику и информационим технологијама, које користе у сврху професионалног усавршавања. Слушаонице и сала за семинаре и одбране завршних радова су опремљене савременим видео-пројекторима, што обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим нивоима студија. Такође, сав простор који Правни факултет обезбеђује за потребе образовног процеса, научно-истраживачког рада као и рада управе и стручних служби задовољава потребне урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове. Сваке године се врши реновирање и адаптација појединих сала за извођење наставе и испита. Факултет је покривен бежичном Интернет мрежом.

Услуге фотокопирања запосленима пружа библиотека Факултета на начин регулисан Правилником о библиотечком пословању.

У склопу практичне наставе и вежби, студенти сваке године прате суђења у Основном и Вишем суду у Крагујевцу.

Факултет обезбеђује редовно одржавање простора и опреме организовањем рада одговарајућих служби, хигијене свих просторија, као и редовно одржавање опреме и њено осавремењавање. За време пандемије коронавируса, Факултет је појачао мере на повећању хигијене у свим просторијама. Факултет је установио процедуре које обезбеђују рационалну набавку потрошног материјала и одговарајуће отклањање кварова на техничким уређајима у циљу њиховог несметаног функционисања.

Квалитет простора и опреме обезбеђује се: праћењем и усклађивањем просторних капацитета и опреме са потребама наставног процеса, имајући у виду број студената и стандарде предвиђене правилима о акредитацији, контролом квалитета простора и опреме путем периодичног анкетирања студената и запослених, доследном применом законских правила и утврђених процедура набавке ствари, опреме и потрошног материјала и предузимањем корективних мера у случају пропуста у раду, праћењем и

контролом квалитета рада на одржавању опреме и хигијене, и предузимањем корективних мера у циљу ефикаснијег обављања послова на одржавању опреме. Будући да је област информатичких технологија изузетно динамична, те нове технологије смењују старе, то је потребно држати корак са променама, како би се омогућавало што квалитетније држање наставе и научних активности.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет испуњава Стандард 11. Поседује

1. Поседује примерене просторне капацитете: учионице, кабинете, библиотеку, читаоницу и други простор за квалитетно обављање своје делатности;
2. Има адекватну и савремену техничку и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим врстама и степенима студија;
3. Континуирано прати и усклађује своје просторне капацитете и опрему са потребама;
4. Свим запосленим наставницима, сарадницима и студентима установа обезбеђује неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационом технологијом у научно-образовне сврхе;
5. Факултет у свом саставу поседује просторије опремљене савременим техничким и осталим уређајима који студентима и особљу омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга рачунског центра (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала).

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Факултет испуњава стандарде за акредитацију у погледу потребног простора за рад, и то како у погледу обима тако и у погледу квалитета, структуре и опремљености простора /+++ Обезбеђени су довољни просторни капацитети за укупан број студената /+++ Компјутерске лабораторије су доступне студентима током читавог дана, за време радног времена библиотеке /+++ Факултет поседује одговарајућу техничку и другу опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе, спровођење научних истраживања и издавачке делатности факултета /++ За студенте и наставно особље обезбеђен је стални и неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику, у научно-истраживачке и образовне сврхе, преко академске мреже КоБСОН /+++ Континуирано праћење и усклађивање простора и опреме сходно могућностима и потребама Факултета, те се редовно предвиђају средства за обнављање и иновирање опреме /++ Постојање одговарајућег прилаза за лица са посебним потребама /+++	Недостатак клима уређаја у учионицама и наставничким канцеларијама /+++ Недовољно срећен спољашњи изглед зграде Факултета /+ Непостојање сале за симулацију суђења/++ Недовољна дисциплина у поштовању унапред утврђеног распореда коришћења простора/+ Непостојање физичких препрека на паркингу запослених од паркинга других лица /+

Решен је проблем недовољног простора за смештај сарадника и асистената /+++ Отворена је књижара у згради Факултета/+++ Довољно просторних капацитета за реализацију ваннаставних активности (семинари, округли столови, конференције, трибине и сл.)/+++ Довољно паркинг простора у непосредној близини факултета/+	
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
Набавка техничке и информатичке опреме кроз реализацију научно истраживачких пројеката/++ Побољшање техничке опремљености и повећање капацитета опреме у наставно-научним базама Факултета у сврху још квалитетнијег стручног усавршавања наставног особља и студената /+++ Коришћење електронских наставно-научних база у оквиру научно-истраживачких пројеката/++ Улагање у простор и опрему средстава прикупљених пружањем комерцијалних услуга/++	Могућност да се Филолошко-уметнички факултет не исели у следећим годинама/+++ Ограниченост канцеларијског простора /+++ Филолошко-уметнички факултет значајно оптерећује употребу просторија Факултета /+++ Брзо застаревање информатичке опреме/++ Недовољно финансијских средстава за набавку најсавременије информационо-комуникационе опреме/++

Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

Факултет ће наставити да перманентно побољшава квалитет простора и опреме. У том циљу планирано је:

1. опремање учионица адекватним озвучењем, као и климатизација свих просторија на Факултету, при чему ће приоритет имати учионички простор, што због недостатка финансијских средстава није било могуће учинити већ дуги низ година,
2. континуирано праћење и усклађивање простора и опреме сходно актуелним потребама,
3. редовно планирање средства за адаптацију и реновирање простора и обнављање и иновирање опреме,
4. дугорочније планирање свих активности на Факултету у циљу сачињавања рационалног распореда коришћења простора,
5. редовнија контрола поштовања распореда коришћења простора,
6. одржавање спољашњег и унутрашњег изгледа зграде Факултета,
7. набавка техничке и информатичке опреме кроз реализацију научно-истраживачких пројеката,
8. коришћење електронских наставно-научних база у оквиру научно-истраживачких пројеката,
9. улагање у простор и опрему средстава прикупљених пружањем комерцијалних услуга,
10. планирање средстава за претплату на коришћење нових наставно-научних база.

Показатељи и прилози за стандард 11

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Редни број	Просторија	Број	Број места	Површина $м^2$
1.	Амфитеатар	Б-113	440	427,20
		А-4	48	70,14
		АУП	70	96
2.	Слушаонице, учионице	Б-115	100	150,52
		Б-117	100	150,52
		А-2	60	70,14
		А-5	"	"
		А-101	"	"
		А-102	"	"
		А-104	"	"
3.	Вежбаонице	А-105	"	"
		А-201	"	"
		А-202	"	"
		А-204	"	"
		А-205	"	"
4.	Лабораторије	А-203	20	70,14
		Центар за јавну управу		
5.	Компјутерске лабораторије	Б-02	12	47,11
		Б-118	20	-
		А-010		-
		Б-11	8	-
6.	Радионице	А-0		24,45
7.	Библиотеке	Б-		112,47
		Б-депо		140
8.	Читаонице			
		Б-0000 подрум	145	230
9.	Сале	А-1	55	70,14
		Б	60	114,40

УКУПНО			1520	19946	
	Наставни кабинети	А-110-119, А-210-219, Б-101-112, Б-201-212.	50 каб. 50-100 м.	707,53	
	Лабораторије за рад наставног особља				
	Студентска служба	Део хола	5	105	
	Секретаријат		11, 80		
	Студентски парламент	Б-116	24, 45		
УКУПНО			3016	6731,00	3,45 m2/студенту

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Редни број	Назив и тип	Намена	Број
1.	Пентиум 4 Рачунар	Наставно особље	45
2.	Ноутбук рачунар П4 преносни рачунар	Наставно особље	23
3.	Ноутбук рачунар П4 преносни рачунар	За наставу и презентације	3
4.	Сервер Пентиум 4 серверски рачунар	Web, mail, proxy, backup сервер	6
4.	Сервер Пентиум 4 серверски рачунар	Учење на даљину	2
5.	Пентиум 4 Рачунар	Деканат	4
6.	Сервер Пентиум 4 серверски рачунар	Студентска служба – сервери	2
7.	Пентиум 4 Рачунар	Студентска служба	6
8.	Пентиум 4 Рачунар	Библиотека	4
9.	Пентиум 4 Рачунар	Рачуноводство	3
10.	Пентиум 4	Студ. Учионица	21

	Рачунар		
12.	Пентиум 4 Рачунар	Студ. учионица Библиотека	6
14.	Пројектор Пројектор	Настава	6
15.	Пентуим 4 Рачунар	Настава – учионице	6
16.	Мрежни штампач Ласерски штампач	Штампа наст. Материјала	2
17.	Фотокопир Копир апарат	Штампа наст. Материјала	6
18.	Скенер Скенер	Припрема наст. Материјала	6
19.	Плазма ТВ 42" Телевизор	Информације о настави	2
20.	Штампач, скенер, фотокопир у боји	Штампање монографија, диплома	3
н.			
УКУПНО			156
Напомена: Подкомисија ће, случајним избором, проверити структуру опреме			

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Редни број	Назив установе	Број уговора	Место и адреса	Телефон одговорног лица
1.	*Paragraf Lex*	1028/18	Крагујевац, 28.03.2018.	0603388154
2.	Народна библиотека у Београду	478/04	Крагујевац, 05.04.2004.	0603388154
н.				
Напомена: Рецензентска комисија ће, случајним избором, проверити уговоре				

СТАНДАРД 12: ФИНАНСИРАЊЕ

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

А) Опис, анализа и процена тренутне ситуације

Правни факултет у Крагујевцу име обезбеђене стабилне изворе финансирања који омогућавају ефектуацију краткорочних, средњорочних и дугорочних циљева установе и несметану реализацију како наставних активности тако и научно-истраживачког рада. Обезбеђење дугорочне финансијске стабилности и ликвидности Факултета, представљају руководеће принципе приликом доношења одлука о распореду и намени средстава.

Стицање финансијских средстава којима Факултет располаже врши се према самостално формулисаним финансијским плановима док је реализација утврђеног распореда и намене финансијских средстава предмет редовних финансијских извештаја који се усвајају на начин прописан Статутом Правног факултета и другим позитивно правним прописима. У периоду који је покривен овим Извештајем као и у претходном периоду, Савет Правног факултета у Крагујевцу је редовно разматрао и усвајао финансијске планове Факултета за сваку наредну календарску годину, финансијске извештаје о пословању, односно завршне рачуне, планове јавних набавки и извештаје о реализованим јавним набавкама.

Природа процедура усвајања годишњих финансијских планова и финансијских извештаја Факултета као и чињеница да су, будући да се објављују на Сајту установе, исти доступни анализи и шире јавности, оправдавају закључак о потпуној транспарентности финансијског пословања Правног факултета у Крагујевцу. Такође, подаци о приходима и расходима, јавним набавкама, државној помоћи и исплаћеним платама, зарадама и другим примањима транспарентно су исказани и учињени доступним широј јавности у Информатору о раду факултета за 2020. годину.

Факултет стиче средства за обављање своје делатности у потпуности у складу са законом и Статутом Факултета, и то из следећих извора:

-средства која обезбеди оснивач;
- школарине;
- донација, поклона и завештања;
- средстава за финансирање научноистраживачког и стручног рада;
- пројеката и уговора у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга;
- накнада за комерцијалне и друге услуге;
- оснивачких права и из уговора са трећим лицима;
- и других извора, у складу са законом.

Према Финансијском плану Факулктета за 2021. годину, удео средстава из буџета у укупним приходима Факултета износи 63,02% док укупни сопствени приходи партиципирају са 36,98% у укупним приходима Факултета.

Стицање и расподела сопствених прихода Факултета регулисани су посебним правним актом – Правилником о стицању и расподели сопствених прихода, при чему су изменама Правилника од 2019. године извршена преко потребна прецизирања начина, услова и механизама коришћења сопствених прихода а у циљу потпуније афирмације принципа економичности, ефикасности и ефективности, као финансијског предуслова унапређења делатности установе и подизања квалитета рада. Исплате накнада истраживачима за рад на научно-истраживачком пројекту (који је регулисан посебним правилником) као и исплате увећања плата и накнада запосленима у наставној и ненаставној јединици (према прецизно утврђеним критеријумима) реализују се из сопствених прихода Факултета. Такође, услови, начини и обим покрића трошкова научноистраживачког рада који се односе на: 1) научна истраживања и истраживања у циљу израде мастер радова и докторских дисертација; 2) истраживања у циљу израде научноистраживачких пројеката; 3) објављивање резултата научноистраживачког рада и 4) усавршавња у иностранству, представљају предмет посебног правног оквира – Правилника о фонду за финансирање научноистраживачког рада, којим је прописано да се средства за финанисрање набројаних аспеката научноистраживачког рада обезбеђују из сопствених извора Факултета као и средстава фондова, фондација и донација приватних лица и других извора под условом да се тиме не нарушава аутономија Факултета.
Факултет је уредно измиривао све своје финансијске обавезе од оснивања.
Напред изнета аргументација оправдава закључак да Правни факултет у Крагујевцу испуњава критеријуме акредитације из Стандарда 12.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет испуњава Стандард 12.

1. Правни факултет има дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за релизацију свих активности које се одвијају на факултету.
2. Правни факултет има изворе финансирања усклађене са законом.
3. Правни факултет самостално анализира и планира распоред и намену финансијских средстава тако да обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду.
4. Правни факултет обезбеђује јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина употребе истих кроз финансијске извештаје о пословању и годишњи обрачун који усваја Савет факултета.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
- Континуирани тренд раста интересовања за упис на мастер академске студије у значајној мери доприноси одрживости система финансијског планирања +++ - Факултет успешно одржава дугогодишњу праксу подстицања транспарентости механизама финансијског планирања и извештавања као и процеса јавних набавки ++ - Путем измена факултетских прописа којима су регулисана одређена питања у области финансијског пословања Факултет је показао спремност за потпунијом афирмацијом основних принципа савременог финансијског управљања – економичности, ефективности и ефикасности ++ - Факултет на различите начине у оквиру прописаних процедура уважава чињеницу тешке материјалне ситуације појединих студента излазећи у сусрет њиховим захтевима финансијске природе (нпр. плаћање школарине у већем броју рата од утврђеног) ++	Недовољно агресиван и свеобухватан приступ у суочавању са стагнантним трендовима када је реч о интересовању за упис на основне академске студије++ Велики број наставника и сарадника нису укључени у пројекте које финансира ресорно министарство++ Средства опредељена у буџету Републике Србије за реализацију наставно научног процеса су често недовољна /++ Средства из буџета Републике Србије за материјалне трошкове се не исплаћују у предвиђеном обиму /++
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
- Структура кадровских потенцијала Факултета оставља отворен простор за креирање нових студијских програма чиме би се обезбедила додатна потпора финансијске стабилности ++ - Факултет је у досадашњем периоду недовољно експлоатисао потенцијал за реализовање делатности и активности којима би се могли увећати сопствени приходи Факултета, првенствено у домену услуга истраживања, обуке и консултантских услуга, а чиме би се обезбедила додатна стабилност финансијског позиционирања у будућем периоду+ Обезбеђивање додатних финансијских средстава кроз учешће у домаћим и међународним научно - истраживачким пројектима /++	-Иако су трендови смањења интересовања за упис на основне академске студије донекле ослабљени, они представљају и производ значајног броја спољашњих друштвених детерминантни на које Факултет нема утицаја (неповољни односи на тржишту радне снаге у погледу понуде и тражње образовних профила који се школују на Факултету) + - Изразита разуђеност форми нелојалне конуренције на тржишту услуга из области високог образовања испољених, између осталог, кроз афирмацију приметно нижих критеријума оцењивања, и у наредном периоду ће деловати као системска претња дугорочне финансијске одрживости пословања Факултета.++ Факултет у покушајима да обезбеди што више сопствених прихода се може удаљити од своје основне наставно-научне и истраживачке делатности /++

Г) Предлози за побољшање и планиране мере:

- Факултет ће у наредном периоду радити на креирању поузданих механизама средњорочог и дугорочног финансијског планирања као и јасном повезивању ових планских инструмената са годишњим финансијским плановима Факултета. Ова мера биће третирана као један од виталних предуслова стратешког финансијског позиционирања установе на дужем временском плану.

- Факултет ће наставити да подстиче осмишљавање пројеката, који би, на бази свог квалитета и актуелности третиране проблематике, могли бити финансирани од стране ресорног министарства и других екстерних извора. Паралелно са тим, Факултет ће подстицати активније и потпуније ангажовање наставника и сарадника на научноистраживачким пројектима.
- Факултет ће радити на подстицању креативних напора у уобличавању нових студијских програма, како би се кроз њихову реализацију пружила додатна потпора финансијској одрживости.

Показатељи и прилози уз Стандард 12:

Прилог 12.1. Финансијски план Факултета за 2021. годину
Прилог 12.2. Финансијски извештај Факултета за 2020. годину

СТАНДАРД 13: УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

А) Опис, анализа и процена тренутне ситуације

На Правном факултету постоје и делују више организација студената, од којих су званично представљене у Студентском парламенту Удружење студената права и Студентска унија Правног факултета. Факултет је својим општим актима и одговарајућим одлукама установио институционални систем обезбеђења квалитета којим је обезбедио значајну улогу студената у процесу самовредновања и провере квалитета. У складу са Законом и Статутом факултета, исти омогућава и подстиче и институционално укључивање студената у рад Факултета у свим значајним областима, и то преко студента продекана и представника Студентског парламента у органима факултета. Студентски парламент користи канцеларију у главној згради Факултета, Б-116, док све организације студената Правног факултета које имају своје представнике у Студентском парламенту користе заједничку просторију А0. Међутим, приметно је неорганизовање студентских организација на мастер и докторским студијама.

На Факултету студенти су партнери у процесу обезбеђења квалитета који јасно изражавају своје интересе, потребе и очекивања и залажу се за њихово остваривање. Студенти активно учествују у систему обезбеђења квалитета, одговорно евалуирају све сегменте наставног рада и рада органа и служби Факултета и доприносе изградњи културе квалитета, тако да је Студентски парламент у протеклом периоду био веома активно укључен у рад Факултета.

Улога студената у процесу обезбеђења квалитета на Правном факултету у Крагујевцу остварује се: деловањем студентских организација и учешћем студентских представника у телима Факултета, учешћем студентских представника у раду органа за обезбеђење квалитета, изражавањем мишљења о свим општим актима Факултета којима се утврђује стратегија обезбеђења квалитета и уређују стандарди и поступци за обезбеђење квалитета, свих елемената наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, рада наставника, асистената, сарадника у настави и факултетских служби у поступку анкетирања који спроводи надлежни орган Факултета, као и изражавањем мишљења поводом извештаја о резултатима самовредновања и извештаја о резултатима екстерног оцењивања квалитета. Представници студената учествују у саставу Наставно-научног већа Факултета (шест представника), Савета факултета (три представника) и Универзитетског парламента (три представника). Вредно је напоменути да је студент проректор изабран из редова студената Правног факултета, те да студенти Правног факултета имају своје представнике у Сенату Универзитета у Крагујевцу, као и у Комисији за обезбеђење квалитета Универзитета у Крагујевцу. Као чланови ових тела студенти студенти имају могућност да учествују у свим сегментима система за управљање квалитетом. Студенти сваке године организују низ хуманитарних акција, а посебно наглашавамо активности које немају карактер акција, а примећују се готово свакодневно на Факултету, као што је, на пример, помоћ студентима приликом уписа године. Својим радом и трудом знатно доприносе побољшању квалитета студирања у овој високошколској установи, а незаобилазно је споменути да све акције које спроводе раде волонтерски и без надокнаде, а располажу изузетно скромним средствима која се за њих издвајају из средстава Факултета.

Учешће студентских представника у раду органа за обезбеђење квалитета, трајање мандата и разрешење дужности уређено је Статутом факултета и Правилником о квалитету и самовредновању. На Факултету је обезбеђен рад студентских организација и Студентског парламента, преко којих студенти самостално вреднују све активности рада Факултета. Организација и спровођење поступка анкетирања студената, обрада, објављивање и чување анкетног материјала, као и обезбеђивање регуларности поступка анкетирања у надлежности је Поткомисије за праћење и унапређење студирања. Време, начин и поступак анкетирања студената, садржина анкетног листа, узорак испитаника, начин обраде и презентовања података утврђени су Упутством о анкетирању, а у претходном периоду спроведено је више циклуса обимног анкетирања студената, како о квалитету рада Факултета, тако и наставног процеса, док је у сваком семестру за претходни семестар установљен поступак редовног анкетирања студената о квалитету наставе. На тај начин наведени поступци и процедуре омогућавају студентима посредно и непосредно учешће (посредно – преко поменутих представника, тела и организација, непосредно – личним изјашњавањем) у самовредновању и провери квалитета Факултета. Непосредно изјашњавање студената нарочито је усмерено на различите значајне аспекте квалитета студијског програма и наставног процеса. Постојеће анкете деле се на: анкета о квалитету студија и студијских програма (попуњавају дипломци који су запослени у струци), анкета за вредновање педагошког рада наставника, анкета за вредновање педагошког рада сарадника, те анкета о квалитету студија и студијских програма, наставног процеса и услова рада.

Студентски кроз Студентски парламент активно организују и учествују у организпвању различитих врста манифестација и гостовања предавања из земље и иностранства.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет испуњава Стандард 13:

1. Представници студената активно учествују у раду Комисије за обезбеђење и
   унапређење квалитета на Факултету;
2. Представници студената активно учествују у раду Подкомисије са праћење и унапређење студирања;
3. Представници студената активно учествују у раду Наставно-научног већа и Савета Правног факултета;
4. Студенти на одговарајући начин дају мишљење о стратегији, стандардима, поступцима
   и документима којима се обезбеђује квалитет високошколске установе, укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета високошколске установе;
5. Обавезан елемент самовредновања високошколске установе је анкета којом се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања, при чему високошколска установа организује и спроводи анкетирање, обрађује резултате, ставља их на увид јавности и укључује у укупну оцену самовредновања и оцене квалитета;
6. Студенти су укључени у рад органа Факултета и стимулисани су да самостално делују кроз Студентски парламент;
7. Факултет помаже активности студената у организовању различитих врста манифестација, које доприносе јачању међусобног поверења, сарадње и слободне размене мишљења;
8. Факултет организује састанке са студентима где се разматрају проблеми у наставном процесу, организациони проблеми, проблеми са захтевима и понашањем наставника током наставног процеса и слично, што доприноси континуираном уочавању и решавању текућих проблема, а одражава се на јачање квалитета на Факултету.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ

- Правни факултет је обезбедио институционално укључивање студената у рад на свим важним нивоима, што се, пре свега, огледа у активном учешћу студената у процесу самовредновања и оцењивања квалитета високошколске установе, анализи резултата самовредновања и формирању предлога корективних мера у случају недовољне испуњености стандарда квалитета +++ Спремност студената за волонтерски рад у активностима самовредновања и процени квалитета Факултета/+++ Перманентна сарадња представника Студентског парламента са органима управљања Факултетом/ +++	Студенти нису довољно заинтересовани да учествују у студентским анкетама и изнесу своје мишљење о раду наставника и сарадника +++ Непостојање студентског организовања на мастер и докторским студијама + Недовољно схватање значаја учешћа студената у раду Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету и Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету / +
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
- Могуће је повећање и одржавање сарадње са студентским парламентима и организацијама других високошколских установа + Могућност студената за активно учешће у раду Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету и Подкомисије за праћење и унапређење квалитета студирања на Факултету / +++	- Непостојање Закона о студентском организовању којим би детаљније било регулисано учешће студената у контроли квалитета високошколских установа ++ Осјећај недовољне компетентности код студената да објективно процене квалитет на Факултету и искажу своје мишљење/+++ Чешћа примена статегије одобравања оног што наставници кажу код студената него стратегије изношења другачијих мишљења/++ Страх од реакције наставника на критику студената и могућег неповољног искода по студенте/+

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

- У наредном периоду, на бази стечених искустава, потребно је унапредити индикаторе квалитета, сам процес анкетирања студената, обезбедити вредновање квалитета оцењивања студената и осталих аспеката квалитета наставе и ненаставне подршке и учинити јавно доступним резултате вредновања педагошког рада наставника и сарадника. Потребно је проширити анкету која се спроводи међу студентима на све активности рада Факултета које се односе на њих и на основу резултата такве анкете предузимати неопходне корективне мере.

- Кроз различите начине упознавати студенте са могућностима и значајем њиховог учешћа у самовредновању и провери квалитета високошколске установе. Од начина могу се користити форме сличне предавањима, округли столови, обавештавање путем електронске поште, обавештавање преко представника у телима Факултета, обавештавање преко Студентског парламента, и слично.

- Факултет ће наставити да унапређује систем обезбеђења квалитета, уз пуну укљученост студената и Студентског парламента. Притом, корективне мере треба формулисати на темељу више различитих показатеља, а не само на основу мишљења студената.

- Факултет ће наставити да мотивише студенте за објективно вредновање квалитета, као и да повећава свест и знање студената о систему обезбеђења квалитета, као и потреби да својим предлозима и сугестијама допринесу његовом даљем унапређивању, чиме се подстиче активније и садржајније учешће студената у непосредном раду у одговарајућим органима за обезбеђење квалитета и тиме још више наглашава улога студентских представника у праћењу, обезбеђењу и контроли квалитета на Факултету.

- Јачати код студената навику отвореног изношења властитог мишљења и развијати способности за употребу аргументације којом се подржавају изнесена мишљења.

- Унапредити материјалне и просторне услове за рад студентских организација, првенствено Студентског парламента.

Показатељи и прилози за стандард 13

Прилог 13.1. Документација којом се потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 14

Правни факултет у Крагујевцу, у складу са усвојеном Стратегијом за обезбеђење и унапређење квалитета и Правилником о квалитету и самовредновању врши редовно спровођење постојећих процедура за обезбеђивање, проверу и оцену квалитета свих области обухваћених процесом самовредновања. За припрему стандарда и поступка обезбеђивања квалитета, доследно спровођење и периодично анализирање квалитета студијских програма, наставног процеса, научноистраживачког рада, литературе, ресурса и других важних показатеља задужени су: Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета и Поткомисија за праћење и унапређивање студирања. Поред свега наведеног, оне имају задатак да саставе и писани Извештај о самовредновању и да у складу са оствареним резултатима предлажу мере унапређења квалитета, које се реализују у сарадњи са Наставно-научним већем. На тај начин се ради на реализацији утврђене мисије и визије Факултета.

Факултет је обезбедио услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања. За сваку област обезбеђења квалитета утврђени су посебни методи и индикатори за праћење и вредновање квалитета, као и систем подстицајних и корективних мера за обезбеђење задовољавајућег нивоа квалитета.

Један од основних инструмената за евалуацију наставног процеса су анонимне студентске анкете. У том смислу студенти су у обавези да одговарају на анкете које добијају у писаном облику и то у првом и другом семестру текуће школске године процењујући квалитет рада наставника који су им држали предавања и вежбе у том семестру. Том приликом, они се позивају да искажу своје мишљење о предметима и наставницима и сарадницима. Анкете садрже питања везана за квалитет наставног процеса, наставника и сарадника. Такође, студенти имају прилику да дају свој општи коментар о предавачу или да се осврну на питања која анкетом нису обухваћена.

Факултет обезбеђује повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, својих бивших студената и других одговарајућих организација о запошљавању дипломираних студената, на начин утврђен Правилником о квалитету и самовредновању и другим општим актима факултета. На Факултету је формиран и Савет послодаваца, као саветодавног органа чија је основна сврха остваривање сарадње између факултета и правосудних органа, органа државне управне и локалне самоуправе, привредних друштава и других организација и установа које запошљавају дипломиране правнике.

Факултет обезбеђује и податке потребне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета у складу са принципима утврђеним у Правилнику о квалитету и самовредновању. У том циљу извршено је упоређивање и установљена је потребна мера усаглашености студијских програма основних академских студија Правног факултета у Крагујевцу са студијским програмима Правног факултета

Универзитета у Скопљу (БЈР Македонија), Правног факултета Универзитета у Марибору (Република Словенија), Правног факултета Карловог универзитета у Прагу (Република Чешка), Правни факултет Универзитета у Генту (Белгија). Правни факултет Карловог Универзитета у Прагу има сличан програм. Предмети су груписани по катедрама на сличан начин као на Правном факултету у Крагујевцу. Један од органа факултета јесте Комисија за праћење квалитета и стратегије (https://cuni.cz/UKEN-108.html). Потом, велика сличност у погледу квалитета постоји и у поређењу са Правним факултетом у Марибору, који има три степена студија (основне, мастер и докторске студије). Студент има 30 ЕСПБ током семестра, тј. 60 ЕСПБ годишње. Највећи број часова током семестра припада обавезним предметима, а предмети припадају јавном, грађанском, кривичном, привредном и међународном праву, те праву Европске уније. Докторске студије трају три године, током којих студент скупља 180 ЕСПБ (https://www.pf.um.si/en/study/study-programmes/). Предметно посматрано, програми Факултета су усаглашени и са Правним факултетом у Скопљу. Иако на првом степену студија бројчано посматрано постоји мањи број испита, услед њихове груписаности у трогодишњи програм, садржински се ради о истим предметима. Мастер академске студије су развијене кроз 11 модула, који су готово идентични модулима који се развијају на Правном факултету у Крагујевцу. Докторске академске студије су развијене кроз програме који одговарају оним развијеним на Факултету (http://pf.ukim.edu.mk). Правни факултет у Генту је развио такође трогодишње основне академске студије, али постоји усклађеност са програмима развијеним на Правном факултету у Крагујевцу. Наиме, на овом факултету постоји 36 предмета на основним академским студијама, а они постоје и на Правном факултету у Крагујевцу, под истим или сличним називом. Предмети су обавезни и изборни. Додатна сличност се огледа у чињеници што поред општег правног смера, Прави факултет у Генту је упоредо развио и кривичноправни смер, са којим је усклађен смер Унутрашњи послови и безбедност са факултета у Крагујевцу. Поред основних академских студија, развијене су и мастер и докторске академске студије.

Факултет је закључио уговоре о сарадњи са више иностраних правних и сродних факултета са циљем унапређења сарадње, развоја конкретних пројеката, размене искустава и унапређења научног и наставног процеса. На основу Завршног извештаја о спољашњој контроли Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, Декан Факултета је подносио редовни Годишњи извештај о стању на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу остварује циљеве и стандарде постављене Стандардом 14.

1. Доследно обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета, дефинисаних усвојеним документом „Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета“, којим су утврђени стандарди и поступци обезбеђења квалитета, методи провере, пожељан ниво квалитета и надлежности појединих субјеката у систему обезбеђења квалитета.

2. Постоје услови и инфраструктура за редовно, систематско прикупљање, обраду и анализу података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања.
3. Обезбеђује редовну повратну информацију од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, дипломираних студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената.
4. У оквиру наставне и научне сарадње са иностраним академским и научним установама и институцијама обезбеђује податке потребне за упоређивање са тим и осталим страним високошколским установама у погледу квалитета.
5. Обавља периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета током којих проверава спровођење утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета. У Извештај о самовредновању укључени су резултати анкетирања наставника и сардника, ненаставног особља, активних и дипломираних студената свих нивоа студија и послодаваца. Анекете се односе на све области обезбеђења квалитета у складу са Стратегијом.
6. О резултатима самовредновања упознаје наставнике, сараднике, студенте и јавност путем стручних органа, студентских организација и преко објављених докумената и информација на сајту Факултета

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	**СЛАБОСТИ**
Факултет континуирано реализује процес обезбеђења и унапређења квалитета. ++ Факултет је обезбедио инфраструктуру и потребне услове за редовно систематско праћење система обезбеђења квалитета++ Сва усвојена документа и релевантне информације везана за обезбеђење квалитета доступна јавности преко интернет странице Факултета /+++ Закључени уговори о сарадњи са престижним иностраним академсим и научним установама/++ Прописано периодично прикупљања података о квалитету из свих релевантних извора/+++ Део анкета и анализа њихових резултата реализује се електронским путем/++ Постоје повратне информације о компетенцијама дипломираних студената/++ Формиран Алумни клуб/+++	Неповерење у процес и релативизовање значаја контроле квалитета +++ Недовољно редовно прикупљање повратних информација о квалитету стечених компетенција дипломираних студената/+++ Нередовна комуникација са Националном службом за запошљавање/++ Недовољно интересовање активних и дипломираних студената за активно ангажовање у систему обезбеђења квалитета/+++ Одсуство изричито прописане обавезе и стимулације запослених и студената да учествују у процесима обезбеђења квалитета/++ Планирање будућих активности недовољно засновано на информацијама прибављеним у процесу самовредновања/++
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
Развој сарадње са високошколским установама из земље и иностранства и размена искустава на плану унапређења квалитета рада /+++ Подизање културе квалитета запослених и студената на виши ниво/++	Непостојање струковних правила о процесу контроле квалитета у области високог образовања, која би послужила као водич субјектима надлежним за спровођење поступка квалитета на Факултету /+++

Подизање нивоа квалитета информатичких ресурса у функцији прикупљања и анализе података релевантних за обезбеђење квалитета/++ Унапређење квалитета кроз развој заједничких студијских програма и учешће у међународним научним пројектима са престижним академским и научним институцијама из земље и иностранства/+++	Недовољна објективност субјеката анкетирања/++ Запостављање обавеза у процесу обезбеђења квалитета услед преоптерећености чланова органа задужених за квалитет редовним наставно-научним обавезама/++

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

Правни факултет испуњава стандард 14.

- У циљу даљег унапређења квалитета, постоји могућност за увођење додатних процедура којима ће сви субјекти бити укључени у спровођење Стратегијом дефинисаних поступака.
- Вршити редовно анкетирање субјеката Факултета (студената, наставног и ненаставног особља) о аспектима контроле квалитета и у вези с тим извршити усаглашавање интерних аката Факултета.
- Прикупљати редовно од послодаваца и од НСЗ-а информације о стручности студената који су дипломирали на Правном факултету у Крагујевцу, као и о студијским програмима.
- Подизање нивоа контроле редовних мера и активности у обезбеђењу и унапређењу квалитета
- Прописивање и примена санкција за непоштовање прописаних правила за обезбеђење и унапређење квалитета
- Замена и санкционисање чланове органа задужених за квалитет који се недовољно ангажују

Показатељи и прилози за стандард 14

Прилог 14.1. Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређења квалитета рада високошколске установе

СТАНДАРД 15. КВАЛИТЕТ ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА

Квалитет докторских студија се обезбеђује кроз унапређење научноистраживачког рада, односно уметничкоистраживачког рада, осавремењавање садржаја студијских програма докторских студија и редовно праћење и проверу њихових циљева, постизање научних, односно уметничких способности студената докторских студија и овладавање специфичним академским и практичним вештинама потребним за будући развој њихове каријере.

А) Опис стања, анализа и процена Стандарда 15

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу велику пажњу поклања докторским студијама као једном од облика развоја научно-истраживачке делатности Факултета и изградње компетенција код научног подмлатка Факултета. Докторске студије су организоване у складу са прописаним законима, правилницима и стандардима. Ради јасног правног регулисања области докторских студија Факултет је усвојио Правилник о докторским студијама у којем су прецизиране све битне ставке везане за докторске студије: упис, уписивање наредних година, облици менторства и начин избора ментора, пријава, израда и одбрана докторске дисертације, и остале важне појединости.

Факултет подстиче наставнике на научноистрачивачки рад и објављивање резултата њиховог рада у научним часописима тако да је већина наставног особља испунила услове да буду предавачи и ментори на докторским студијама. Захваљујући систему ментора студија и привремених ментора Факултет прати напредовање студената докторских студија у стицању научно-истраживачких компетенција и усмерава их до пријаве теме докторске дисертације и именовања ментора. Цео процес прати Руководилац докторских студија. На тај начин се обезбеђује да се научноистраживачке компетенције код студената докторских студија стичу постепено и учвршћују у процесу који води изради и одбрани докторске дисертације. Квалитет целокупног процеса потврђује број радова који студенти докторски студија објављују током студирања.

Поред Руководиоца докторских студија, утицај на овом степену студија има Комисија за упис, коју сачињавају шефови свих катедара на Факултету, а која је јануара месеца 2021. године прерасла у Савет докторских студија. На Факултету се посебна пажња поклања доступности водећих професора на предметима докторских студија и привремених ментора и правовременом реаговању на све захтеве докторанта повезане са кључним садржајима њихових студија. Међу професорима постоји веома добра међусобна сарадња и размена мишљења у погледу значајних питања докторских студија, а посебно усмерена око помоћи докторандима у процесу креирања пројекта докторске теме и израде докторске дисертације.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу испуњава Стандард 15, будући да

1. самовреднује акредитоване студијске програме докторских студија, односно докторске школе које високошколска установа реализује самостално или заједно са другом високошколском или научно-истраживачком установом из земље или иностранства;
2. су докторске студије развијене у складу са Смерницама за успостављање докторских школа које усваја Национални савет за високо образовање;
3. проверава своју спремност за извођење докторских студија на основу показатеља који се односе на научноистраживачки, односно уметничкоистраживачки рад ценећи:

а. на Факултету је укупно, закључно са прошлом школском годином, одбрањено 124 докторских дисертација, од чега 2016. године 8, 2017. године 6, 2018. године 6, 2019. године 5 и 2020. године 4;

б. сви наставници су укључени у научноистраживачке пројекте;

в. већина наставника има услове за ментора (24 поена према одговарајућим категоријама), укупни број радова наставника категорије М20 у протекле три године је 32;

г. Факултет континуирано негује сарадњу са научноистраживачким установама у земљи и свету (потписан споразум са иностраним научноистраживачким установама);

4. прати, анализира и унапређује постизање научних, односно уметничких способности и академских и специфичних практичних вештина својих студената ценећи:

а. Научноистраживачке резултате и оспособљеност свршених студената докторских студија да резултате саопштавају на научним конференцијама, објављују у научним часописима са рецензијом, презентују јавности;

б. подстиче и помаже укључивање студената у научноистраживачке пројекте у земљи и иностранству;

в. прати, учи и подстиче развој вештина и спретности у употреби знања у подручју студија права;

г. прати, учи и подстиче поштовање принципа етичког кодекса и добре научне праксе.

5. прати, анализира и унапређује политику уписа студената на докторске студије у складу са својим материјалним и научноистраживачким ресурсима, те друштвеним потребма и потребама развоја науке, образовања и културе;
6. континуирано развија менторски систем као подршку студенту докторских студија и ради праћења и анализирања напредовања студента кроз стицање знања и вештина за даљи развој каријере и напредак у истраживању: менторски систем има три фазе - ментор помаже студенту у бирању изборних предмета, упознаје га са обавезама, усмерава развој потребних компетенција, помаже у уобличавању теме докторске дисертације и избору привремених ментора, привремени ментори помажу студенту у формулисању теме докторске дисертацији и припреми предлога пројекта докторске дисертације, а именовани ментор води студента током израде докторске дисертације до одбране;
7. подстиче, прати и критички осењује научни напредак својих наставника стварајући велики број потенцијалних ментора као повољно истраживачко окружење за студенте;

8. депонује докторске дисертације у јединствен репозиторијум који је трајно доступан јавности; обезбеђује јавну доступност реферата о прихватању дисертације и објављених научноистраживачких резултата које је кандидат остварио.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Постојање Правилника о докторским студијам у складу са законом и Стандардима / +++ Велики број потенцијалних ментора на Факултету/ +++ Велики број наставника учествује у разним домаћим и иностраним научноистраживачким пројектима/+++ Јасни критеријуми за пријем на докторске студије/++ Сарадња са научноистраживачким установама у свету/+++	Недовољно учешће појединих професора у изградњи научноистраживачких компетенција студената/++ Прерано очекивање научне зрелости и самосталности од студената/++ Слабо учешће привреде у кофинансирању научноистраживачких пројеката/+++ Мали број буџетских студената на докторским студијама/++
МОГУЋНОСТИ	**ОПАСНОСТИ**
Унапређење докторских студија увођењем већег броја изборних предмета / +++ Континуирано унапређивање менторског система рада са студентима/+++ Прихватање студената који долазе са страних високошколских установа / ++ Развој заједничких научноистраживачких пројеката са научноистраживачким установама из инстранства /+++ Јачање утицајности научног часописа који уређује и финансира Факултет/++ Организација научних и научно стручник конференција међународног значаја/++	Увођење строжих критеријма бодовања научних радова у друштвено-хуманистичким наукама/+++ Смањена продукција научних радова наставника Факултета/++ Некоректан однос према студентима са недовољним научноистраживачким компетенцијама / + Слаба комуникација и размена информација између потенцијалним ментора и осталих учесника у систему докторских студија /++ Слаб одзив на конкурсима за докторске студије /+++ Посезање за неетичким понашањем у изради научних радова /+++

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

- Редовно одржавање добро планираних састанка са професорима, студентима и потенцијалним менторима током докторксих студија.

- Развијање система праћења развоја научноистраживачких компетенција студената.
- Јачање сарадње са научноистраживачким установама из иностранства кроз планирање конкретних акција (пројеката, размена професора и студената, и слично).
- Јачање уредничке политике научног часописа који издаје Факултет.
- Подршка организацији научних и научностручних конференција у организацији Факултета, било самосталној или у сарадњи са другим установама.
- Организација интерних конференција докторанта ради сусрета студената и потенцијалних ментора, и сагледавања развоја научноистраживачких компетенција студената.
- Трагање за додатним изворима финансирања научноистраживачких пројеката.
- Подршка наставницима за сарадњу у припреми и спробођењу научноистраживачких пројеката и објављивању резултата у престижним часописима.
- Подстицање студената и наставника на сарадњу са већим бројем потенцијалних ментора и јачању међусобног тимског рада ради постизања високих критеријума у научноистраживачком раду.
- Промовисање научноистраживачког рада Факултета, посебно кроз репозиторијум радова наставника који је јавно доступан (отворени приступ науци).
- Уважавање студената докторских студија као будућих колега.
- Јасно одређивање и строго придржавање критеријума напредовања на докторским студијама.
- Јасно дефинисање и спровођење критеријума приликом одабира за пријем на докторске студије.
- Санкционисање неетичког понашања наставника и студената, посебно приликом објављивања научних радова.
- Јасна, прецизна и правовремена контрола свих фаза у пријави, изради и одбрани докторске дисертације.
- Континуирано праћење и реферисање о научноистраживачком раду наставника и студената докторских студија.

Показатељи и прилози за стандард 15

Табела 15.1. Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија

Табела 15.1. Списак свих акредитованиг студијских програма докторских студија,

Студијски програм	Прва акредитација (датум)	Друга акредитација (датум)	Трећа акредитација (датум)
Докторске студије права	03.07.2009.	08.05.2015.	

Табела 15.2. Списак организационих јединица, које се баве уједначавањем квалитета свих докторских студија на високошколској установи

Руководилац Докторских студија	Продекан за научноистраживачки рад	Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету	Савет докторских студија

Табела 15.3. Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија високошколске установе.

Руководилац Докторских студија	Продекан за научноистраживачки рад	Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету	Савет докторских студија
Проф. др Драган Батавељић	Проф. др Соња Лучић	Доц. др Вељко Турањанин	Проф. др Драган Вујисић
		Доц. др Миливоје Лапчевић	Проф. др Марко Павловић
		Доц. др Борко Михајловић	Проф. др Снежана Соковић
		Александар Антић	Проф. др Нина Планојевић
		Дејан Вучинић	Проф. др Иван Чукаловић
		Димитрије Шекуларац	Проф. др Зоран Јовановић
		Адријана Марисављевић	Проф. др Нада Тодоровић
			Проф. др Стефан Шокињов
			Проф. др Јелена Вучковић
			Проф. др Дејан Матић

Прилог 15.1. Правилник о докторским студијама

Прилог 15.2. Извод из Статута који регулише докторске студије

Прилог 15.3. Правилник о раду докторске школе

Прилог 15.4. Правилник о избору ментора

Прилог 15.5. Поступак израде и одбране докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта.